

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

Poročilo o napredku v okviru Programa razvoja podeželja Republike Slovenije 2007-2013 za leto 2011

Sklad: Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja

Programsko obdobje 2007-2013

CCI številka: 2007

SI 06 RPO 001

Junij 2012

»Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje«

KAZALO

UVOD	4
1. SPREMEMBE SPLOŠNIH POGOJEV	5
2. NAPREDEK PROGRAMA GLEDE NA OPREDELJENE CILJE	14
3. FINANČNO IZVAJANJE PROGRAMA V LETU 2011	47
4. POVZETEK SPROTNEGA VREDNOTENJA	49
5. UKREPI ORGANA UPRAVLJANJA IN NADZORNEGA ODBORA, NAMENJENI ZAGOTAVLJANJU KAKOVOSTI IN UČINKOVITOSTI IZVAJANJA PROGRAMA	64
6. IZJAVA O USKLAJENOSTI S POLITIKAMI SKUPNOSTI NA PODROČJU PODPORE, VKLJUČNO Z NAVEDBO TEŽAV, KI SO PRI TEM NASTALE, IN UKREPOV ZA NJIHOVO ODPRVLJANJE	79
7. PONOVA UPORABA VRNJENE POMOČI	83

OKRAJŠAVE IN SIMBOLI

ARSKTRP	Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja
BDV	Bruto dodana vrednost
CMEF	Common Monitoring and evaluation Framework – Skupni okvir za spremljanje in vrednotenje
EKSRP	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
EPD	Enotni programski dokument 2004-2006
EK	Evropska komisija
ESR	Evropski sklad za ribištvo
EU	Evropska unija
GVŽ	Glave velike živine
IAKS	Integrirani administrativni in kontrolni sistem
LAS	Lokalna akcijska skupina
LEADER	Povezava med ukrepi za razvoj podeželja (Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale)
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
KGZS	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
KOP	Kmetijsko okoljski podukrepi iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013
KSS	Kmetijska svetovalna služba
NSN	Nacionalni strateški načrt razvoja podeželja 2007-2013
OMD	Območje z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost
OU	Organ upravljanja
PDM	Polnovredne delovne moči v kmetijstvu
PKP	Primerljive kmetijske površine
PRP 2004 - 2006	Program razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006
PRP 2007 - 2013	Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013
SKOP	Kmetijsko okoljski ukrepi iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006
SKP	Skupna kmetijska politika
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
SVLR	Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj
UMAR	Urad za makroekonomske analize in razvoj

UVOD

Leto 2011 je bilo na področju politike razvoja podeželja zelo pestro. V okviru PRP 2007 - 2013 je bilo objavljenih 18 javnih razpisov za ukrepe 1. in 3. osi v skupni vrednosti slabih 125 mio €. Uspešno je bila izvedena tudi kampanja oddaje zbirnih vlog, v okviru katere so lahko upravičenci oddali zahteve za plačila iz naslova ukrepov 2. osi PRP 2007–2013. V okviru 4. osi Leader je bilo aktivnih vseh 33 Lokalnih akcijskih skupin. Vse bolj intenzivno se nadaljujejo tudi aktivnosti v povezavi z izvajanjem politike razvoja podeželja v obdobju po letu 2013.

Splošno makroekonomsko okolje v letu 2011 kaže na poslabšanje gospodarske klime, tako v Sloveniji kot tudi v celotnem evrskem območju. Ekonomske razmere za kmetijstvo se sicer od najnižje točke v letu 2009 izboljšujejo tudi v letu 2011, vendar se je zaradi močnejše rasti inputov od rasti cen kmetijskih proizvodov poslabšalo cenovno – stroškovno razmerje. Zaostrene finančne in gospodarske razmere se kažejo tudi v zakonodajnih spremembah, tako na evropski, kot tudi na nacionalni ravni.

Večletne izkušnje izvajanja programov razvoja podeželja so izpostavile pomanjkljivosti in težave zaradi katerih so se spremenila ali dodala nekatera izvedbena pravila, ki prispevajo k usklajenosti, jasnosti in poenostavitvi določil evropske in nacionalne zakonodaje.

V letu 2011 se še vedno nadaljuje rast izplačil na 2., 3. in 4. osi. Najboljše črpanje razpoložljivih sredstev v okviru 1. osi je pri ukrepih 122-Povečanje gospodarske vrednosti gozdov in 112-Pomoč mladim prevzemnikom kmetij, medtem ko je slabše črpanje predvsem pri ukrepu 111-USposabljanje za delo v kmetijskem, gozdarskem in živilskem sektorju. Nov koncept tega ukrepa je usmerjen v uspešnejše doseganje ciljev ukrepa in s tem tudi črpanje razpoložljivih sredstev. V okviru 2. osi je doseganje ciljev in črpanje razpoložljivih sredstev uspešno. Precej izboljšano, v primerjavi s predhodnim letom, je tudi črpanje sredstev v okviru 3. osi, kjer se z izvedbo naložbe lahko začne šele po izdaji odločbe o pravici do sredstev. V zadnjem letu se je na ukrepih namenjenih kakovosti življenja na podeželju in diverzifikaciji podeželskega gospodarstva močno povečal interes vlagateljev za javne razpise. Glede na predhodna leta je izboljšano tudi črpanje sredstev v okviru 4. osi kjer bilo do konca leta 2011 zaključenih 550 projektov v okviru katerih je podporo prejelo 660 upravičencev.

V letu 2011 so v okviru Evropskega načrta za oživitev gospodarstva potekala prva izplačila iz naslova ukrepa 121-Posodabljanje kmetijskih gospodarstev, za dejavnosti povezane z novimi izzivi, medtem ko izplačil na ukrepu 321-Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo, za širokopasovno infrastrukturo, zaradi nedokončanih naložb še ni bilo.

Evropska komisija je v začetku leta 2011 potrdila 4. spremembo PRP 2007 – 2013, ki je poleg sprememb na 2. osi uvedla tudi prerezporeditve finančnih sredstev glede na spremenjene potrebe na posameznih ukrepih.

Sistem sprotnega vrednotenja PRP 2007 - 2013 smo v letu 2011 še izboljšali, njegovi rezultati pa se s pridom izkoriščajo tako za optimizacijo izvajanja PRP 2007 – 2013, kot tudi za načrtovanje ukrepov v programskem obdobju 2014 – 2020. Aktivnosti za pripravo programa razvoja podeželja za naslednje programsko obdobje so v polnem teku, saj so bili v letu 2011 že objavljeni prvi zakonodajni predlogi Evropske unije.

1. SPREMEMBE SPLOŠNIH POGOJEV

1.1. SPREMEMBE SPLOŠNIH POGOJEV, KI NEPOSREDNO VPLIVAJO NA IZVAJANJE PROGRAMA

1.1.1 Razmere v makroekonomskem okolju in stanje v kmetijstvu v letu 2011

Makroekonomsko okolje: po navedbah UMAR-ja (2012a)¹ je bilo v letu 2011 okrevanje gospodarske aktivnosti prekinjeno. Močnemu padcu v letu 2009 je leta 2010 sledila le skromna gospodarska rast (1,4 %), v letu 2011 pa se je **bruto domači proizvod** ponovno znižal (-0,2 %). Izvoz se je ohranil kot glavni dejavnik okrevanja gospodarske aktivnosti, vendar se je tudi ta impulz v letu zmanjševal z upočasnjevanjem rasti gospodarske aktivnosti v trgovinskih partnericah. Po drugi strani se je zniževanje domače potrošnje lani še poglobilo, izrazito je bilo zlasti ob koncu leta. V povezavi s spodbudami iz mednarodnega okolja so se v zadnjih dveh letih povečevale le domače investicije v opremo in stroje, precej pod ravno predkriznih let pa ostajajo gradbene investicije. Na znižanje gradbenih investicij so vplivali nižji javnofinančni izdatki za investicije (-18,3 %, nominalno) in predvsem nadaljevanje krčenja investicijske aktivnosti v nemenjalnem, storitvenem delu gospodarstva, kar se povezuje z razdolževanjem tega segmenta gospodarstva. Prvič od začetka krize se je lani znižala tudi potrošnja države, zmanjšanje pa je posledica sprejetih varčevalnih ukrepov, ki so zadrževali proračunsko porabo. To se je odrazilo na znižanju vmesne porabe, zaradi omejenih javnofinančnih sredstev pa se je upočasnila tudi rast števila zaposlenih v sektorju država. Še nadalje se je lani ob skromni realni rasti plač in nadaljnjem zniževanju števila zaposlenih zmanjšala potrošnja gospodinjstev.

Kot ugotavlja UMAR (2012b)² je realni uvoz **blaga** ob zmanjšanju izvoza in nadaljnjem šibkem domačem povpraševanju v 2011 stagniral (0,1 %, desez.). Realna rast izvoza blaga se je upočasnila in je znašala 7,7 % (leta 2010: 11,0 %), enako velja tudi za rast uvoza blaga, ki je znašala 5,7 % (2010: 8,0 %). V letu 2011 se je realna rast izvoza **storitev** upočasnila na 3,6 % (2010: 4,1 %), uvoz pa se je zmanjšal za 1,4 % (2010: 2,6 %).

Poslabševanje razmer na **trgu dela** se je v letu 2011 upočasnilo. Ob zniževanju gospodarske aktivnosti se je tudi lani zmanjšalo število zaposlenih, vendar v manjšem obsegu kot leta 2010. V povprečju leta je bilo število delovno aktivnih po statistiki nacionalnih računov za 1,7 % manjše kot v letu 2010. V večini dejavnosti zasebnega sektorja se je zmanjševanje števila delovno aktivnih umirjalo, večje zmanjšanje kot leto prej pa je bilo predvsem v gradbeništvu, pri poslovanju z nepremičninami in v kmetijstvu. V nekaterih tržnih storitvenih dejavnostih se je zaposlenost tudi povečala (strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti). Glede na omejena javnofinančna sredstva za plače je v letu 2011 prišlo do vidnejše upočasnitve zaposlovanja v sektorju država (z 1,5 % v letu 2010 na 0,4 % v 2011). V javni upravi se je število delovno aktivnih znižalo, v ostalih dejavnostih javnega sektorja pa je bilo povečanje med najnižjimi v zadnjih letih. Povprečno število registriranih brezposelnih je znašalo 110.692, kar je za desetino več kot leta 2010, stopnja registrirane brezposelnosti pa je dosegla 11,8 % (UMAR, 2012a)¹.

Šibka rast gospodarske aktivnosti v zadnjih letih se odraža v manjših inflacijskih pritiskih. Letna rast cen oz. **stopnja inflacije** je bila lani 2-odstotna, kar je podobno kot v predhodnih treh letih. Rast cen življenjskih potrebščin je izhajala večinoma iz povišanja cen energentov in hrane, v povezavi z rastjo cen surovin na mednarodnih trgih. Cene ostalega blaga so se nadalje znižale, rast cen storitev pa je ostala umirjena.

¹ Vir: UMAR (2012a): Spomladanska napoved gospodarskih gibanj 2010. Ljubljana, marec 2012.

² Vir: UMAR (2012b): Ekonomsko ogledalo. Ljubljana, februar 2012.

Primanjkljaj tekočega računa **plačilne bilance**, ki se znižuje že od začetka leta 2009, je v letu 2011 znašal le 0,5 % BDP. To je neposredno in posredno povezano predvsem z dinamiko in strukturo gospodarske aktivnosti. Ob nadaljnjem upadanju domače potrošnje je bil tako kljub poslabševanju pogojev menjave blagovni primanjkljaj lani le nekoliko višji kot predhodno leto. Nekoliko bolj se je povečal primanjkljaj faktorskih dohodkov, na kar so vplivala višja neto plačila obresti na zunanji dolg. Nasprotna gibanja so bila v storitveni menjavi, kjer se je presežek še nadalje povečal, prav tako pa se je še izboljšal rezultat pri črpanju sredstev iz EU.

Tudi v letu 2011 se je ohranjal visok **javnofinančni primanjkljaj**, pomanjkanje načrtov za kredibilno konsolidacijo pa je v okolju splošnega zaostrovanja na trgih obveznic držav evrskega območja privedlo do dviga zahtevane donosnosti na slovenske obveznice. Po izbruhu krize se je primanjkljaj zaradi padca prihodkov na eni strani in pod vplivom povečanja odhodkov (delovanje avtomatskih stabilizatorjev, sprejetje ukrepov za ohranjanje zaposlenosti in spodbujanje aktivnosti) na drugi strani, v letu 2009 povečal na 6,1 % BDP, v naslednjih dveh letih pa se ni bistveno znižal. Po zadnjih podatkih je v letu 2010 znašal 5,8 % BDP, za leto 2011 pa je ocenjen na 5,5 % BDP (EDP notifikacija, september 2011). Ob visokih primanjkljajih se je dolg sektorja država s 21,9 % BDP, kolikor je znašal pred krizo, v letu 2011 povečal na 45,1 % BDP (EDP notifikacija, september 2011).

Kmetijstvo: Po ~~ocenah~~navedbah Ekonomskih računov za kmetijstvo (SURS, 2012a)³ je bil **realni faktorski dohodek** na polnovredno delovno moč v kmetijstvu (PDM) v letu 2011 predvidoma za 5 % višji kot v letu 2010. Glavni vzrok za to je višja vrednost kmetijske proizvodnje zaradi rasti cen kmetijskih proizvodov. Faktorski dohodek obsega neto dodano vrednost, ki so ji odšteti drugi davki na proizvodnjo in prištete druge subvencije na proizvodnjo. Faktorski dohodek v kmetijstvu v letu 2011 ~~naj-bije~~ bil ~~po drugi oceni~~ prav tako za 5 % višji kot pred enim letom.

Vrednost kmetijske proizvodnje ~~naj-bi~~ se je v letu 2011 v primerjavi s predhodnim letom zvišala za 7 %. Obseg proizvodnje ~~najje~~ bi bil nižji za 1 %, cene pa ~~naj-bi-bile~~ višje za 8 %. Vrednost rastlinske pridelave ~~naj-bi-se-se~~ je zvišala za 6 %. Razlog za povečanje je 6-odstotna rast cen; in sicer na vseh področjih rastlinske pridelave, razen pri zelenjavi. ~~Po pričakovanjih se bodo~~Najobčutneje so se zvišale cene žit (za 13 %), industrijskih rastlin (za okrog 9 %), krompirja in vina (za okrog 7 %). Obseg celotne rastlinske pridelave ostaja na ravni predhodnega leta. Večja kot prejšnje leto ~~naj-bista~~ bila le pridelek grozdja in pridelek žit, na vseh drugih področjih rastlinske pridelave pa ~~boje bil~~ pridelek predvidoma manjši. Vrednost proizvodnje v živinoreji ~~bo predvidoma~~ je bila višja za 8 %, razlog za povečanje se nanaša na rast cen in 1-odstotno znižanje obsega proizvodnje. Vrednost prireje živine ~~naj-bi~~ se je zvišala za 5 %, deloma zaradi 8-odstotne rasti cen, deloma zaradi 3-odstotnega zmanjšanja obsega prireje (ta se nanaša na področje prašičereje in reje perutnine). Vrednost živalskih proizvodov ~~naj-bi~~ se je zvišala za 13 %, deloma zaradi odstotek večjega obsega proizvodnje, deloma zaradi 12-odstotne rasti cen.

Vrednost vmesne potrošnje v 2011 ~~naj-bije~~ bila predvidoma višja za 7 %, deloma zaradi 9-odstotnega povečanja cen, deloma zaradi 2-odstotnega zmanjšanja obsega vmesne potrošnje. Rast cen ~~se pričakuje~~ je bila pri večini postavk vmesne potrošnje; največje povečanje stroškov ~~se pričakuje~~ je bilo pri gnojilih, pri energiji, pri semenih in pri krmi.

~~Po ocenah ostaja~~Z**aposlenost** v kmetijstvu ostaja enaka kot v predhodnem letu, spreminja pa se struktura zaposlenih. Povečuje se delež plačane delovne sile.

V preglednici 1 so prikazane letne spremembe glavnih agregatov v kmetijstvu za Slovenijo v letu 2011 v primerjavi s predhodnim letom.

³ Vir: SURS (2012a): Realni dohodek iz kmetijstva – druga ocena, Slovenija, 2011. Ljubljana, januar 2012.

Preglednica 1: Letne spremembe glavnih agregatov v kmetijstvu, Slovenija, 2011

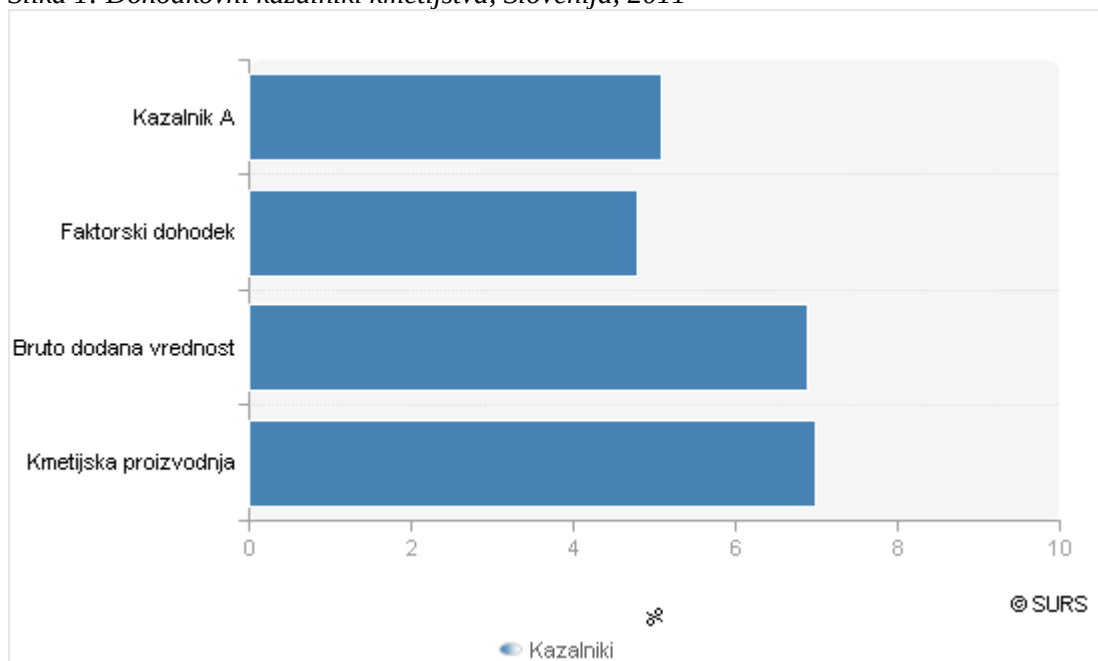
	Letna sprememba realnih vrednosti v osnovnih cenah, v %
Kmetijska proizvodnja	7,0
Rastlinska pridelava	6,0
Živinoreja	8,4
Vmesna potrošnja	7,0
Bruto dodana vrednost	6,9
Potrošnja stalnega kapitala	0,0
Neto dodana vrednost	16,2
Ostali davki na proizvodnjo	0,0
Ostale subvencije na proizvodnjo	-3,7
Faktorski dohodek	4,8
Zaposlenost	-0,2
Indeks realnega dohodka faktorjev na polnovredno delovno moč (kazalnik A)	105,1

Vir: SURS 2012a

Opomba: Deflator je implicitni indeks cen BDP v tržnih cenah. Njegova vrednost za leto 2011 po Eurostatovem izračunu znaša 100,2285.

Glavni agregati v kmetijstvu za Slovenijo v letu 2011 so grafično prikazani še na sliki 1.

Slika 1: Dohodkovni kazalniki kmetijstva, Slovenija, 2011

Vir: SURS 2012a

Po podatkih SURS-a (2012b)⁴ so se **cene proizvodov in storitev za tekočo porabo in investicije v kmetijstvu (inputov)** v letu 2011 zvišale v povprečju za 5,9 %, v primerjavi z letom 2010 pa so bile višje v povprečju za 11,1 %. Cene proizvodov in storitev za tekočo porabo v kmetijstvu (inputi 1) so se v letu 2011 (primerjava cen za december 2011 s cenami za

⁴ Vir: SURS (2012b): Indeksi cen inputov v kmetijstvu, Slovenija, 2011. Ljubljana, februar 2012.

december 2010) zvišale v povprečju za 7,6 %, v primerjavi z letom poprej pa so bile višje v povprečju za 14,5 %. V letu 2011 so se med proizvodi in storitvami za tekočo porabo v kmetijstvu najbolj podražila gnojila (v povprečju za 13,5 %). Cene gnojil so se mesečno zviševale vse do maja, sledilo je krajše obdobje znižanja cen gnojil, z mesecem avgustom pa so se cene gnojil ponovno zvišale in so se mesečno zviševale vse do decembra 2011. Najvišja mesečna rast cen gnojil v letu 2011 je bila zabeležena v mesecu februarju (v povprečju rast za 4,4 %), najvišjo četrtno rast v 1. četrtnetu (v povprečju za 9,5 %), medtem ko je bil največji padec cen gnojil zabeležen v mesecu maju (v povprečju za 1,5 %). Cene energije in maziv so se zvišale v povprečju za 12,5 %, medtem ko so bile cene semen poljščin višje v povprečju za 11,4 %. Cene krmil so se zvišale v povprečju za 6,2 %. Glede na gibanje cen posameznih surovin za proizvodnjo krmil na mednarodnih trgih so se cene krmil najbolj zvišale v 1. četrtnetu 2011 (v povprečju za 14,0 %), znižale pa so se predvsem v zadnjem četrtnetu 2011 (najbolj v mesecu novembru, in sicer v povprečju za 6,8 %). Cene žit in drugih proizvodov so se povprečno zvišale za 4,9 %, cene močnih krmil pa v povprečju za 6,4 %. Med žiti in drugimi proizvodi so se v letu 2011 najbolj podražili proizvodi živalskega izvora (v povprečju za 18,3 %), pocenili pa so se le drugi proizvodi (v povprečju za 3,3 %). Med močnimi krmili so se najbolj podražila krmila za perutnino (v povprečju za 7,6 %) in krmila za govedo (povprečno za 6,4 %), najmanj pa so se podražila krmila za ostalo živino (drobnico), in sicer v povprečju za 4,0 %

Cene proizvodov in storitev za investicije v kmetijstvu (inputi 2) so se v letu 2011 zvišale v povprečju za 2,6 %, medtem ko so bile v primerjavi z letom 2010 višje v povprečju za 4,0 %. Oprema se je v letu 2011 podražila v povprečju za 2,7 % ter druge zgradbe za 2,1 %. Med opremo so se cene mehanizacije in druge opreme v letu 2011 zvišale v povprečju za 2,0 %, medtem ko so bile cene transportne opreme oz. traktorjev višje v povprečju za 3,7 %.

Preglednica 2: Indeksi cen inputov v kmetijstvu, Slovenija, 2011

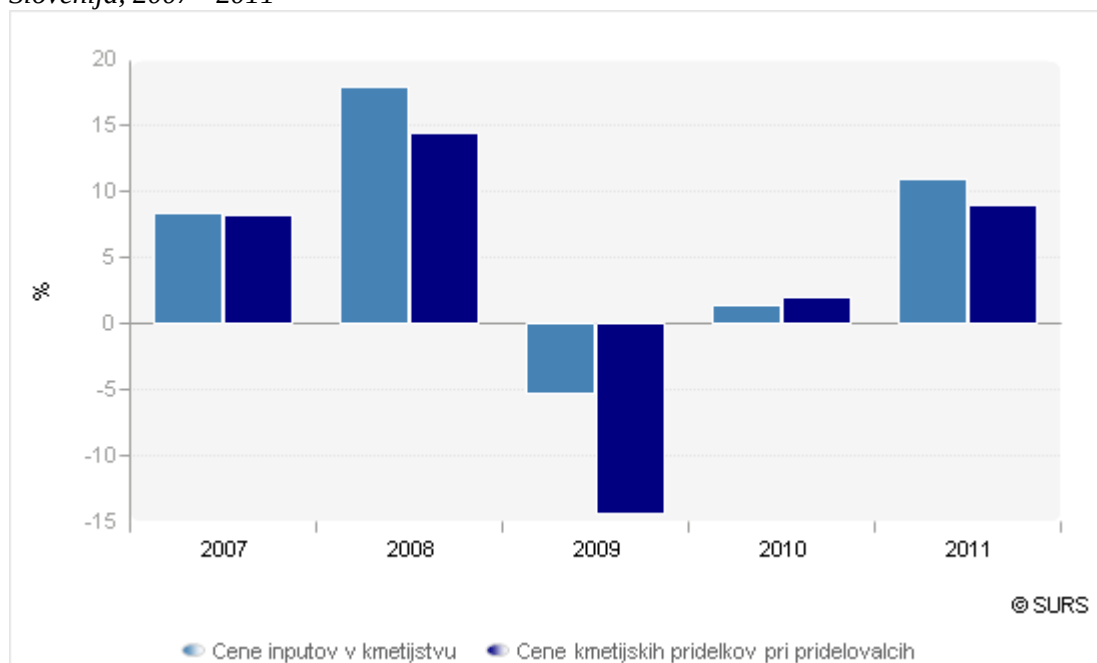
	Indeksi		
	$\frac{\text{Ø 2011}}{\text{Ø 2005}}$	$\frac{\text{Ø 2011}}{\text{Ø 2010}}$	$\frac{\text{XII 11}}{\text{XII 10}}$
Proizvodi in storitve za tekočo porabo v kmetijstvu (input 1)	148,4	114,5	107,6
Semena in sadike	126,9	112,0	111,4
Energija; maziva	148,6	115,3	112,5
Gnojila in sredstva za izboljšavo tal	206,0	12 ,3	113,5
Sredstva za varstvo rastlin	123,9	102,9	103,8
Veterinarske storitve	140,5	101,8	101,8
Krmila	158,8	123,9	106,2
Vzdrževanje opreme	46,8	102,7	102,6
Vzdrževanje zgradb	127,5	101,8	103,9
Drugi proizvodi in storitve	105	99,7	99,7
Proizvodi in storitve za investicije v kmetijstvu (input 2)	127,1	104,0	102,6
Oprema	132,0	104,2	102,7
Zgradbe	115,8	103,5	102,1
SKUPAJ (INPUT 1 + INPUT 2)	141,3	111,1	105,9

Vir: SURS 2012b

Na sliki 2 je prikazano razmerje med povprečnimi letnimi stopnjami rasti cen inputov v kmetijstvu in kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih za obdobje 2007-2011. Iz slike je razvidno,

da so se ekonomske razmere za kmetijstvo, ki so se po izrazito slabem letu 2009 začele izboljševati v letu 2010, le te izboljševale tudi v letu 2011. V primerjavi s prejšnjim letom je bila v letu 2011 prisotna rast tako na strani inputov kot tudi na strani finalne pridelave. Vendar se je zaradi močnejše rasti cen inputov v kmetijstvu od rasti cen kmetijskih proizvodov ponovno poslabšalo cenovno - stroškovno razmerje (primerjava indeksov cen kmetijskih pridelkov in cen inputov), s čimer se je nadaljeval dolgoročni trend zaostrovanja teh razmerij v kmetijstvu.

Slika 2: Povprečne letne stopnje rasti cen inputov v kmetijstvu in kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih, Slovenija, 2007 - 2011

Vir: SURS 2012b

1.1.2 Zakonodajne spremembe

Nacionalna zakonodaja:

V letu 2011 so bili spremenjeni oziroma sprejeti naslednji nacionalni pravni akti, ki neposredno vplivajo na izvajanje PRP 2007–2013:

- **Zakon o kmetijskih zemljiščih** (Ur. l. RS, št. 71/2011- ZKZ-UPB2)

Zakon ureja varstvo kmetijskih zemljišč in njihovo upravljanje, tako da določa njihovo razvrstitev, rabo in obdelovanje, njihov promet in zakup, agrarne operacije in skupne pašnike.

- **Uredba o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2011–2013** (Ur. l. RS, št. 28/2011, popravek: Ur. l. RS, št. 37/2011, spremembe: Ur.l. RS, št. 103/2011)

Z uredbo so določene vrste ukrepov, upravičene naložbe in aktivnosti, upravičenci, upravičeni stroški, pogoji za upravičenost, merila za izbor projektov, postopki za izvajanje posameznih ukrepov, nadzor nad izvajanjem ukrepov, višina razpoložljivih sredstev za posamezen ukrep ter finančna merila za izvajanje.

Na podlagi 4. spremembe PRP 2007–2013, ki jo je Komisija potrdila dne 30. 3. 2011 in prenehanja veljavnosti Uredbe komisije (ES) št. 1975/2006 ter sprejetja nove Uredbe Komisije (EU) št. 65/2011, je bila pripravljena nova Uredba o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2011–2013.

V letu 2011 je bil v uredbi narejen en popravek, ki je bil posledica napake na Uradnem listu RS. Konec leta pa je bila uredba tudi spremenjena in dopolnjena, katere popravki in spremembe se v glavnem navezujejo na spremembo Uredbe komisije (ES) št. 1974/2006, prehod na zaprte tipe javnih razpisov pri ukrepih 125, 133, 311, 322 in 323 ter popravke določil, ki so se tekom izvajanja ukrepov izkazala za pomanjkljiva in premalo natančna.

- Spremembe **Uredbe o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013** (Ur. l. RS, št. 14/2010, spremembe: Ur. l. RS, št. 60/2010, 12/2011, 30/2011 in 98/2011)

Uredba o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 je bila sprejeta v letu 2010 in določa izvajanje ukrepov 2. osi v letih 2010–2013.

V letu 2011 se je ta uredba spremenila trikrat, in sicer:

- Prva sprememba uredbe (Ur. l. RS, št. 12/2011) vključuje predlog 4. spremembe PRP 2007–2013 ter priporočila revizije Evropske komisije glede sistema kršitev in sankcij. Kot ključno bi izpostavili prerazporeditev sredstev med ukrepi 2. osi v korist povečanja sredstev za plačila OMD (povečanje z 282,3 na 311,3 milijona €), ukinitev postopnega spreminjanja odstotkov fiksnega in variabilnega dela pri plačilih OMD ter spremembe zahtev glede gnojenja z dušikom pri podukrepih KOP, ki izhajajo iz spremenjene nacionalne zakonodaje (Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov - Ur. l. RS, št. 113/2009, s katero se v slovenski pravni red v celoti prenaša Direktiva Sveta 91/676/EEC), ter znižanje plačil na vodovarstvenih območjih (VVO), na katerih zaradi veljavnosti nacionalnih uredb, ki urejajo ta območja, prihaja do prekrivanja zahtev s področja uporabe fitofarmaceutskih sredstev.
- Druga sprememba uredbe (Ur. l. RS, št. 30/2011) se nanaša predvsem na uskladitev s potrjeno 4. spremembo PRP 2007–2013, v sklopu katere se je pri podukrepu KOP pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin, na zahtevo Komisije določilo, da se plačilo zniža za 60 %, če zaradi sprememb tržnih razmer ni na razpolago semenskega oziroma sadilnega materiala avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin, namesto tega, da se plačilo sploh ne dodeli. Katalog kršitev in sankcij se je dopolnil z navedbo o sankcioniranju nepravilnosti pri podukrepih integrirane pridelave in ekološkega kmetovanja, ugotovljenih s strani organizacij za kontrolo in certificiranje integrirane pridelave ali organizacij za kontrolo in certificiranje ekološke pridelave oziroma predelave. Ta dopolnitev se je uvedla na zahtevo revizije EU v zvezi s preverjanjem pogojev upravičenosti do plačil za izvajanje podukrepov integrirane pridelave in ekološkega kmetovanja.
- Tretja sprememba uredbe (Ur. l. RS, št. 98/2011) vključuje predlog 5. spremembe PRP 2007–2013, v okviru katere se spreminja obseg sredstev, namenjen za ukrepe 2. osi (zmanjšanje s 592,9 na 581,4 milijona €), določa podaljšanje zaključenih petletnih obveznosti za podukrepe KOP, uvaja plačilo za preusmerjanje v ekološko kmetovanje in nov podukrep KOP za neprezimni posevke, prevzemanje novih obveznosti za nekatere podukrepe KOP na določenih območjih vodnih teles podzemnih in uvaja spremenjen način določanja nagiba strmih travnikov, ki v skladu z zahtevo revizije EU namesto kontrole nagiba na kraju samem omogoča administrativno preverjanje nagiba strmih travnikov.

- **Uredba o izvedbi ukrepov kmetijske politike za leto 2011** (Ur. l. RS, št. 7/2011)

Ta uredba določa natančnejše postopke v zvezi z integriranim administrativnim in kontrolnim sistemom ter podrobna pravila v zvezi z navzkrižno skladnostjo za leto 2011 ter izvajanjem.

Zakonodaja EU:

Spremembe zakonodaje EU v letu 2011 so nastale predvsem kot posledica svetovne gospodarske in finančne krize. Prav tako je bilo treba spremeniti in uvesti nekatera dodatna izvedbena pravila, prišlo pa je tudi do sprememb na področju izvajanja kontrolnih postopkov za potrebe politike razvoja podeželja.

Spremenjeni pravni akti v letu 2011, ki vplivajo na izvajanje PRP 2007–2013, so:

- **Uredba (EU) št. 1312/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2011 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 glede nekaterih določb o finančnem upravljanju za nekatere države članice, ki imajo ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo (UL L 339, 21. 12. 2011, str. 1–3)**

Zaradi hude finančne in gospodarske krize imajo nekatere države članice oziroma jim grozijo resne težave, zlasti v povezavi z gospodarsko rastjo in s finančno stabilnostjo. Za olajšanje upravljanja financiranja Unije, ki prispeva k pospeševanju naložb v državah članicah se z Uredbo (EU) št. 1312/2011 spreminja člen 70 Uredbe (ES) št. 1698/2005. Sprememba člena 70 navedene uredbe omogoča, da se delež prispevkov EKSRP poveča do 95 % upravičenih javnih izdatkov v regijah, upravičenih po konvergenčnem cilju, in do 85 % upravičenih javnih izdatkov v drugih regijah, ki imajo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo. Ta sprememba ni vplivala na slovenski PRP 2007–2013, saj Republika Slovenija ne prejema finančne pomoči v okviru mehanizmov podpore.

- **Izvedbena Uredba Komisije (EU) št. 679/2011 z dne 14. julija 2011 o spremembi Uredbe (ES) št. 1974/2006 o podrobnih pravilih glede uporabe Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) (UL L 185, 15. 7. 2011, str. 57–61)**

Glede na izkušnje in težave, ki so se pojavile pri izvajanju programov razvoja podeželja, je bilo potrebno spremeniti in uvesti nekatera dodatna izvedbena pravila Uredbe (ES) št. 1974/2006. Bistvene spremembe Uredbe (ES) št. 1974/2006 z vidika slovenskega PRP 2007–2013 so: zagotovi se skladnost s pravili za državno pomoč kmetijstvu za dejavnosti v zvezi s proizvodnjo obnovljive energije na kmetijskih gospodarstvih. Zagotovi se tudi, da je podaljšanje trajanja obveznosti v zvezi s kmetijsko okoljskimi ukrepi omejeno na konec obdobja premij, na katerega se nanaša zahtevka za plačilo 2013, zato da se prepreči prekrivanje z naslednjim programskim obdobjem. Dodaja se določba, da morajo pri izbiri projektov LAS imeti ekonomski in socialni partnerji ter drugi predstavniki civilne družbe vsaj 50 % glasov, prav tako je pri izbiri projektov treba zagotavljati preglednost in preprečevati nasprotje interesov. Dodana je opredelitev, da do 10 % površine iz obveznosti šteje kot manjša sprememba površine kmetijskega gospodarstva. Opredeli se, da je klavzulo o reviziji potrebno zagotoviti od leta 2012 dalje za obveznosti iz naslova kmetijsko okoljskih plačil, zato da se omogoči prilagoditev pravnega okvira naslednjega programskega obdobja. Doda se določba, da se raven podpore, ki se lahko določi na podlagi običajnih stroškov in običajnih predvidenih izpada dohodka, lahko uporabi tudi v primeru ukrepa Izboljšanje gospodarske vrednosti gozdov. Zagotovi se, da so prispevki v naravi lahko upravičeni za vse vrste dejavnosti, ne le naložbene dejavnosti. Izrecno je navedeno, da pridobivanje plačilnih pravic ni upravičen izdatek. Dodana je določba, da so v primeru obnavljanja potenciala kmetijstva, prizadetega zaradi naravnih nesreč, nadomestne naložbe lahko upravičen izdatek. Prav tako se je zaradi gospodarske in finančne krize dvignila zgornja meja za predplačila na 50 % in bo veljala do konca programskega obdobja. Glede na relativno majhnost projektov za razvoj podeželja in težavnost pridobitve bančne garancije za predplačila je omogočeno, da se ta jamstva nadomestijo s pisnimi jamstvi javnih organov.

- **Uredba Komisije (EU) št. 65/2011 z dne 27. januarja 2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 glede izvajanja kontrolnih postopkov in navzkrižne skladnosti v zvezi z ukrepi podpore za razvoj podeželja (UL L 25, 28. 1. 2011, str. 8–23)**

Uredba (EU) št. 65/2011 razveljavlja in nadomešča Uredbo Komisije (ES) št. 1975/2006 z dne 7. decembra 2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 glede izvajanja kontrolnih postopkov in navzkrižne skladnosti v zvezi z ukrepi podpore za razvoj podeželja. Uredba (ES) št. 1975/2006 je vsebovala številna sklicevanja na administrativna in kontrolna pravila iz razveljavljene Uredbe Komisije (ES) št. 796/2004 z dne 21. aprila 2004 o podrobnih pravilih za izvajanje navzkrižne skladnosti, modulacije in integriranega administrativnega in kontrolnega sistema, ki jo je razveljavila in nadomestila Uredba Komisije (ES) št. 1122/2009 z dne 30. novembra 2009 o podrobnih pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 v zvezi z navzkrižno skladnostjo, modulacijo ter integriranim administrativnim in kontrolnim sistemom v okviru shem neposrednih podpor za kmete, določenih za navedeno uredbo, ter za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 v zvezi z navzkrižno skladnostjo v okviru sheme podpore, določene za sektor vina. Zato da bi bilo sklicevanj na Uredbo (ES) št. 1122/2009 čim manj in da se zagotovi usklajenost, jasnost in poenostavitev je bila Uredba (ES) št. 1975/2006 razveljavljena in nadomeščena z Uredbo (EU) št. 65/2011, ki določa podrobna pravila za izvajanje kontrolnih postopkov in navzkrižne skladnosti v zvezi s sofinanciranimi ukrepi podpore za razvoj podeželja.

- **Izvedbena Uredba Komisije (EU) št. 1353/2011 z dne 20. decembra 2011 o spremembi Uredbe (ES) št. 883/2006 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1290/2005 v zvezi z vodenjem računovodskih evidenc plačilnih agencij, izjavami o izdatkih in prejemkih ter pogojih za povračila izdatkov v okviru EKJS in EKSRP (UL L 338, 21. 12. 2011, str. 35–35)**

Sprememba Uredbe (ES) št. 883/2006 je nastala zaradi spremembe člena 70 Uredbe (ES) št. 1698/2005, ki je bila sprejeta z Uredbo (EU) št. 1312/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2011 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 glede nekaterih določb o finančnem upravljanju za nekatere države članice, ki imajo ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo. Sprememba člena 70 Uredbe (ES) št. 1698/2005 omogoča, da se delež prispevkov EKSRP poveča do 95 % upravičenih javnih izdatkov v regijah, upravičenih po konvergenčnem cilju, in do 85 % upravičenih javnih izdatkov v drugih regijah, ki imajo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo. Da bi države članice lahko čimprej uživale ugodnosti iz povečane stopnje sofinanciranja, Uredba (EU) št. 1353/2011 spreminja pravila za izračun prispevka Unije, v okviru računov EKSRP, določenih z Uredbo (ES) št. 883/2006, s takojšnjim začetkom veljave. Ta sprememba ni vplivala na slovenski PRP 2007–2013, saj Republika Slovenija ne uveljavlja možnosti dviga deleža prispevkov EKSRP v skladu z Uredbo (EU) št. 1312/2011.

1.2 SPREMEMBA NACIONALNIH POLITIK ALI POLITIK EVROPSKE UNIJE, KI VPLIVA NA USKLAJENOST MED EKSRP IN OSTALIMI FINANČNIMI INSTRUMENTI

Spremembe nacionalnih politik ali politik Evropske unije, ki vplivajo na usklajenost med EKSRP in ostalimi finančnimi instrumenti, so posledica prilagajanja na gospodarsko in finančno krizo. Do sprememb pa je prišlo tudi na področju okoljske zakonodaje ter drugih določb kot so opisane v poglavju 1.1. Nekaterne spremembe se odražajo v predlogu 5. spremembe PRP 2007–2013, ki je bil potrjen novembra 2011 na Nadzornem odboru PRP 2007–2013. Po potrditvi 5. spremembe PRP 2007–2013 s strani Evropske Komisije pa bodo določene tudi v podrejenih nacionalnih izvedbenih predpisih. Usklajevanja med organi potekajo redno, ob pripravi

sprememb PRP 2007–2013, nacionalnih pravnih aktov, ki morajo biti pred sprejetjem na Vladi RS medresorsko usklajeni, kot tudi ob pripravi javnih razpisov. Ravno tako pa prihaja do konstantnih usklajevanj z namenom zagotavljanja in izpolnjevanja razmejitev med skladi in s tem preprečitve morebitnega podvajanja podpor iz različnih finančnih instrumentov EU za enak namen.

2. NAPREDEK PROGRAMA GLEDE NA OPREDELJENE CILJE

2.1 KAZALNIKI, PREDPISANI Z UREDBO 1974/2006/ES

V preglednicah 3, 4, 5 in 6 so navedeni vsi možni ukrepi, ki jih navaja priloga VII Uredbe 1974/2006/ES. Slovenija vseh ukrepov ni vključila v PRP 2007-2013. Dodatni nacionalni kazalniki so vključeni v točko 2.2.

*Preglednica 3: Skupni kazalniki učinkov od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2011 za 1. os
(NP = v Sloveniji se ne uporablja; NA = številka ni na voljo)*

OS 1. IZBOLJŠANJE KONKURENČNOSTI KMETIJSKEGA IN GOZDARSKEGA SEKTORJA					
Šifra	Ukrep	Kazalniki učinkov	Prejete prijave	Odobrene prijave	Izplačane prijave
111	Uspostavljanje za delo v kmetijskem, gozdarskem in živilskem sektorju	Število udeležencev usposabljanja	108	88	88
		Število opravljenih dni usposabljanja	661	503	503
112	Pomoč mladim prevzemnikom kmetij	Število mladih kmetovalcev, ki so prejeli pomoč	1.979	1.415	1.326
		Celotni obseg naložb (€)	NA	28.481.600,00	26.694.421,13
113	Zgodnje upokojevanje kmetov	Število kmetov, ki so se predčasno upokojili	145	139	139
		Število kmetijskih delavcev, ki so se predčasno upokojili	NP	NP	NP
		Število sproščenih hektarjev (ha)	1.653	1.605	1.605
114	Uporaba svetovalnih storitev	Število kmetovalcev, ki so prejeli pomoč	NP	NP	NP
		Število lastnikov gozdov, ki so prejeli pomoč	NP	NP	NP
115	Ustanavljanje služb za pomoč pri upravljanju kmetij, služb za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah	Število na novo ustanovljenih služb za pomoč pri upravljanju kmetij, služb za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah ter služb za kmetijsko in gozdarsko svetovanje	NP	NP	NP
121	Posodabljanje kmetijskih gospodarstev	Število kmetijskih gospodarstev, ki so prejela naložbeno pomoč	2.561	1.932	1.490
		Celotni obseg naložb (€)	316.253.394,90	293.119.470,80	172.383.329,20
122	Povečanje gospodarske vrednosti gozdov	Število gozdarskih gospodarstev, ki so prejela naložbeno pomoč	1.471	952	680
		Celotni obseg naložb (€)	45.389.437,93	41.335.816,16	35.984.780,47
123	Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom	Število podprtih podjetij	435	298	219
		Celotni obseg naložb (€)	269.755.674,00	264.329.861,40	126.621.839,00
124	Sodelovanje pri razvoju novih proizvodov, proizvodnih postopkov in tehnologij	Število podprtih pobud za sodelovanje	NP	NP	NP
125	Infrastruktura v zvezi z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva in gozdarstva	Število podprtih aktivnosti	30	27	20
		Celotni obseg naložb (€)	16.426.372,35	11.649.877,35	6.370.075,20
126	Obnavljanje proizvodnega potenciala gozdov, prizadetega zaradi naravnih nesreč	Podprto območje prizadetega kmetijskega zemljišča	NP	NP	NP
		Celotni obseg naložb	NP	NP	NP
131	Podpora izvajanju EU standardov na kmetijskih gospodarstvih	Število upravičencev	0	24.437	24.437
132	Sodelovanje kmetijskih proizvajalcev v shemah kakovosti hrane	Število podprtih kmetijskih gospodarstev, ki so udeležena v shemah kakovosti hrane	145	129	128
133	Podpora skupinam proizvajalcev pri dejavnosti informiranja in pospeševanja prodaje	Število podprtih ukrepov	39	33	29
141	Delno samooskrbno kmetovanje	Število podprtih delno samooskrbnih kmetijskih gospodarstev	NP	NP	NP
142	Podpore za ustanavljanje skupin proizvajalcev	Število podprtih skupin proizvajalcev	8	8	5
		Prihodek podprtih skupin proizvajalcev (€)	4.835.758,40	4.835.758,40	4.564.559,80

Vir: ARSKTRP

Pri ukrepu 112-Pomoč mladim prevzemnikom kmetij ni podatka o zaprosenih sredstvih vseh prejetih vlog, saj se obračun odobrenih sredstev opravi na podlagi točkovanja vloge. Če vloga ne izpolnjuje zahtev javnega razpisa, se zanjo točkovanje sploh ne opravi. Pri podatku o celotni vrednosti naložb gre za odobrena sredstva v okviru tega ukrepa. Pri ukrepu 113-Zgodnje upokojevanje kmetov gre pri podatkih o številu sproščenih ha za primerljive kmetijske površine (PKP), ki so podlaga za določitev višine rente na tem ukrepu.

*Preglednica 4: Skupni kazalniki učinkov od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2011 za 2. os
(NP = v Sloveniji se ne uporablja; NA = številka ni na voljo)*

OS 2. IZBOLJŠANJE OKOLJA IN PODEŽELJA Z UPRAVLJANJEM ZEMLJIŠČ					
Šifra	Ukrep	Kazalniki učinkov	Prejete prijave	Odobrene prijave	Izplačane prijave
211	Plačila kmetom zaradi omejenih možnosti na gorskih območjih	Število podprtih kmetijskih gospodarstev na gorskih območjih	37.278	36.582	36.582
		Podprto kmetijsko zemljišče na gorskih območjih (ha)	262.983,21	259.969,67	259.969,67
212	Plačila kmetom na območjih z omejenimi možnostmi, ki niso gorska območja	Število kmetijskih gospodarstev na območjih z omejenimi možnostmi, ki niso gorska območja	14.061	13.656	13.656
		Podprta kmetijska zemljišča na območjih z omejenimi možnostmi, ki niso gorska območja (ha)	97.061,82	96.777,46	96.777,46
213	Plačila v okviru območij Natura 2000 in plačila, vezana na Direktivo 2000/60/ES	Število podprtih kmetijskih gospodarstev na območjih Nature 2000/po Okvirni vodni direktivi	NP	NP	NP
		Podprta kmetijska zemljišča v okviru Nature 2000/po Okvirni vodni direktivi	NP	NP	NP
214	Kmetijsko okoljska plačila	Število kmetijskih gospodarstev in gospodarstev drugih upravljavcev zemljišč, ki prejemajo podporo	26.835	26.687	26.687
		Celotno območje pod kmetijsko okoljsko podporo (ha)	394.208,81	385.104,99	385.104,99
		Fizično območje pod kmetijsko okoljsko podporo pod tem ukrepom (ha)	269.338,90	261.032,23	261.032,23
		Celotno število pogodb	56.018	55.424	55.424
		Število pogodb, povezanih z genskimi viri	4.065	3.988	3.988
215	Plačila za dobro počutje živali	Število kmetijskih gospodarstev, ki prejemajo podporo	NP	NP	NP
		Število pogodb za dobro počutje živali	NP	NP	NP
216	Neproduktivne naložbe	Število kmetijskih gospodarstev in gospodarstev drugih upravljavcev zemljišč, ki prejemajo podporo	NP	NP	NP
		Celotni obseg naložb	NP	NP	NP
221	Prvo pogozdovanje kmetijskih zemljišč	Število upravičencev, ki prejemajo pomoč	NP	NP	NP
		Število hektarjev pogozdenih zemljišč	NP	NP	NP
222	Prva vzpostavitev kmetijsko gozdarskih sistemov na kmetijskih zemljiščih	Število upravičencev	NP	NP	NP
		Število hektarjev pod novimi kmetijsko gozdarskimi sistemi	NP	NP	NP
223	Prvo pogozdovanje ne kmetijskih površin	– Število upravičencev, ki prejemajo pomoč za pogozdovanje	NP	NP	NP
		Število hektarjev pogozdenih zemljišč	NP	NP	NP
224	Plačila v okviru Nature 2000	Število gozdarskih gospodarstev, ki prejemajo pomoč na območju Nature 2000	NP	NP	NP
		Plačila za gozdne površine (ha) na območju Nature 2000	NP	NP	NP
225	Gozdno okoljska plačila	Število gozdarskih gospodarstev, ki prejemajo podporo	NP	NP	NP
		Celotno gozdarsko območje, ki prejema gozdno okoljska plačila	NP	NP	NP
		Fizično gozdarsko območje, ki prejema gozdno okoljska plačila	NP	NP	NP
		Število pogodb	NP	NP	NP
226	Obnavljanje proizvodnega potenciala	Število preprečevalnih/obnovitvenih ukrepov	NP	NP	NP
		Podprto območje poškodovanih gozdov	NP	NP	NP
		Celotni obseg naložb	NP	NP	NP
227	Neproduktivne naložbe	Število lastnikov gozdov, ki so prejeli pomoč	NP	NP	NP
		Celotni obseg naložb	NP	NP	NP

Vir: ARSKTRP

Zbiranje vlog na 2. osi se izvaja v okviru kampanje za neposredna plačila, odločbe pa se izdajajo tik pred izplačilom. Slovenija je do sedaj izplačevala plačila za to os po načelu N+1, zato je dinamika izplačil po letih različna in lahko določena kmetijska gospodarstva prejmejo v enem letu plačila za več let. Iz tega razloga smo v preglednici 4 uporabili podatke o neto

kumulativnem številu kmetijskih gospodarstev in neto kumulativni površini vključenih zemljišč. »Neto kumulativno« pomeni, da smo samo enkrat upoštevali vsako kmetijsko gospodarstvo, ki je vsaj enkrat v obdobju izvajanja PRP 2007-2013 prejelo plačilo v okviru posameznega ukrepa 2. osi, enako pa smo upoštevali vsako kmetijsko površino, za katero je bila izplačana podpora za posamezen ukrep vsaj enkrat v obdobju izvajanja PRP 2007-2013. Pri ukrepu 214 so upoštevani tako ukrepi kmetijsko okoljskih ukrepov (SKOP) iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006 do leta 2010 kot tudi podukrepi kmetijsko okoljskih plačil (KOP) iz PRP 2007-2013. Porazdelitev med obema shemama je prikazana v poglavju 2.3.2, kjer je ukrep 214 podrobneje predstavljen.

*Preglednica 5: Skupni kazalniki učinkov od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2011 za 3. os
(NP = v Sloveniji se ne uporablja)*

OS 3. IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI ŽIVLJENJA NA PODEŽELJU IN SPODBUJANJE DIVERZIFIKACIJE PODEŽELSKEGA GOSPODARSTVA					
Šifra	Ukrep	Kazalniki učinkov	Prejete prijave	Odobrene prijave	Izplačane prijave
311	Diverzifikacija v nekmetske dejavnosti	Število upravičencev	291	195	143
		Celotni obseg naložb (€)	51.816.183,83	47.823.391,49	29.276.336,07
312	Podpore ustanavljanju in razvoju mikro podjetij	Število podprtih/ustanovljenih mikro podjetij	824	341	259
313	Spodbujanje turističnih dejavnosti	Število podprtih novih ukrepov za turizem	NP	NP	NP
		Celotni obseg naložb (€)	NP	NP	NP
321	Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo	Število podprtih ukrepov	6	4	0
		Celotni obseg naložb (€)	6.215.927,14	5.349.718,07	0
322	Obnova in razvoj vasi	Število vasi, kjer so bili ukrepi izvedeni	484	376	175
		Celotni obseg naložb (€)	50.399.652,2	49.301.795,14	26.377.904,24
323	Ohranjanje in izboljšanje dediščine podeželja	Število podprtih ukrepov za dediščino podeželja	228	92	55
		Celotni obseg naložb (€)	8.454.137,43	8.293.429,18	4.225.108,62
331	Usposabljanje in obveščanje	Število gospodarskih udeležencev, udeleženih pri podprtih aktivnostih	NP	NP	NP
		Število dni usposabljanja, ki so jih opravili udeleženci	NP	NP	NP
341	Pridobivanje strokovnih znanj, animacija in izvajanje lokalnih razvojnih strategij	Število ukrepov za pridobivanje strokovnih znanj in animacijo	NP	NP	NP
		Število udeležencev pri ukrepih	NP	NP	NP
		Število podprtih javno-zasebnih partnerstev	NP	NP	NP

Vir: ARSKTRP

Tako kot pri ukrepih 1. osi so tudi pri ukrepih 3. osi v tabelah zajeti podatki o vseh prejetih, odobrenih in izplačanih vlogah od začetka izvajanja PRP 2007–2013 do konca leta 2011. V tem času se je na tej osi izvajalo pet ukrepov, vendar za ukrep 321-Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo do konca leta 2011 ni bilo nobenega izplačila.

Preglednica 6: Skupni kazalniki učinkov od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2011 za 4. os

OS 4. LEADER					
Šifra	Ukrep	Kazalniki učinkov	Prejete prijave	Odobrene prijave	Izplačane prijave
41	Izvajanje lokalnih razvojnih strategij	Število lokalnih akcijskih skupin (LAS)	33	33	33
	411 – konkurenčnost	Celotna velikost območij lokalnih akcijskih skupin (km ²)	19.349,6	19.349,6	19.349,6
	412 – upravljanje z okoljem/zemljišči	Celotno število prebivalcev na območjih lokalnih akcijskih skupin	1.269.308	1.269.308	1.269.308
	413 – kakovost življenja/diverzifikacija	Število projektov, ki jih financirajo lokalne akcijske skupine	1.069	918	550
		Število upravičencev, ki prejema pomoč	1.009	660	660
421	Izvajanje projektov sodelovanja	Število projektov sodelovanja	6	6	3
		Število sodelujočih lokalnih akcijskih skupin	7	7	6
431	Vodenje lokalnih akcijskih skupin	Število podprtih ukrepov	102	102	99

Vir: MKGP

Pri kazalnikih učinka za 4. os se, glede na to da je bil izveden samo en javni poziv za izbor in potrditev LAS, kazalniki glede števila lokalnih akcijskih skupin, velikosti območja LAS in celotnega števila prebivalcev na območjih LAS z leti ne spreminjajo.

Preglednica 7: Skupni kazalniki rezultata od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2011

(NP = v Sloveniji se ne uporablja; NA = številka ni na voljo)

SKUPNI KAZALNIKI REZULTATA		
Os/Cilji	Kazalniki rezultata	Vrednost
Izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja	1) Število udeležencev, ki so uspešno končali usposabljanje, povezano s kmetijstvom in/ali gozdarstvom	87
	2) Zvišanje bruto dodane vrednosti pri podprtih gospodarstvih/podjetjih (€)	15.971.056
	3) Število gospodarstev/podjetij, ki vpeljujejo nove proizvode in/ali nove tehnologije	1.879
	4) Vrednost kmetijske proizvodnje po priznanih znakih/standardih kakovosti (€)	26.952.847
	5) Število kmetij, ki vstopajo na trg	107
Izboljšanje okolja in podeželja z upravljanjem zemljišč	6) Območje uspešnega opravljanja zemljišč (ha), ki prispeva k:	
	a) biološki raznovrstnosti	424.917,78
	b) kakovosti vode	261.032,23
	c) podnebnim spremembam	261.032,23
	d) kakovosti prsti	66.539,36
	e) preprečevanju marginalizacije in zapuščanja zemlje	493.533,37
Izboljšanje kakovosti življenja na podeželju in spodbujanje diverzifikacije podeželskega gospodarstva	7) Zvišanje nekmetske bruto dodane vrednosti v podprtih dejavnostih (€)	6.315.270
	8) Bruto število ustvarjenih delovnih mest	197
	9) Dodatno število turistov	NP
	10) Prebivalstvo na podeželju, ki ima koristi od izboljšanih storitev (število)	288.082
	11) Večja gostota interneta na podeželju (dostop do povezave)	1.498.088 prebivalcev (73 %)
	12) Število udeležencev, ki so uspešno končali usposabljanje	NP

Vir: MKGP

Pri kazalniku Zvišanje bruto dodane vrednosti pri podprtih gospodarstvih/podjetjih v preglednici 7 gre za seštevek povečanja BDV pri ukrepih 112, 113, 121, 122, in 123. Zvišanje BDV smo izračunali s primerjavo med podatki iz vlog za projekte, ki so bili zaključeni v letih 2008, 2009 in 2010 ter podatki iz prejetih poročil, ki so jih poslali ti vlagatelji za leto 2011.

Pri kazalniku Območje uspešnega opravljanja zemljišč gre za neto površine, na katerih se izvaja vsaj eden izmed ukrepov SKOP in podukrepov KOP, ki spadajo v posamezno kategorijo izboljševanja. Določeni ukrepi SKOP in podukrepi KOP lahko sicer nastopajo v več kategorijah izboljševanja in posledično se tudi površine vključujejo v več kategorij, vendar pa je vsaka površina v posamezni kategoriji izboljševanja upoštevana le enkrat. Pri podkazalnikih Biološka raznovrstnost ter Preprečevanje marginalizacije in zapuščanja zemlje so površinam v okviru ukrepa 214 prištete tudi površine, ki so vključene v ukrepa 211 in 212, zato velja poudariti, da gre, skladno s smernicami CMEF, za bruto površine.

Pri kazalniku Zvišanje nekmetske bruto dodane vrednosti podprtih dejavnosti gre za seštevek povečanja BDV pri ukrepih 311 in 312, primerjamo pa podatke o BDV celotnih podprtih mikro podjetij oziroma dopolnilnih dejavnosti kmetijskih gospodarstev. Zvišanje BDV smo izračunali s primerjavo med podatki iz vlog za projekte, ki so bili zaključeni v letih 2008, 2009 in 2010 ter podatki iz prejetih poročil, ki so jih poslali ti vlagatelji za leto 2011.

2.2 DODATNI NACIONALNI KAZALNIKI

Slovenija je za potrebe spremljanja in vrednotenja v PRP 2007-2013 zapisala tudi dodatne nacionalne kazalnike učinkov in rezultata, prikazanih v preglednicah 8 in 9, ki niso bili predpisani s strani Evropske komisije. Obrazložitev vrednosti posameznih kazalnikov je opisana v poglavju 2.3 pri posameznih ukrepih.

2.2.1 Dodatni nacionalni kazalniki učinkov

Preglednica 8: Dodatni nacionalni kazalniki učinkov od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2011

(NA = številka ni na voljo)

Os	Ukrep	Kazalniki učinkov	Vrednost na dan 31. 12. 2011	CILJ
Os 1	123	Število podprtih mikro podjetij oz. kmetijskih gospodarstev (naložbe v prvo predelavo lesa)	56	126
	125	Število podprtih operacij (namakanje in hidromelioracije)	4	18
	125	Skupni obseg podprtih operacij (namakanje in hidromelioracije), ha	922	3.800
	125	Površine, opremljene z vodomeri (namakanje in hidromelioracije), ha	922	3.400
	125	Skupna višina naložb (namakanje in hidromelioracije), €	4.495.159	17.600.000
	125	Število podprtih operacij (izboljšanje posestne strukture)	23	50
	125	Povprečna velikost parcel znotraj komasacijskega območja (povečanje), %	194	200
	125	Skupni obseg podprtih operacij (izboljšanje posestne strukture), ha	4.745	10.000
	125	Število parcel znotraj komasacijskega območja (zmanjšanje) %	48,4	50
	125	Skupna višina naložb (izboljšanje posestne strukture), €	7.154.718	15.400.000
	125	Število podprtih operacij (izboljšanje lastnosti tal)	0	20
	125	Skupni obseg podprtih operacij (izboljšanje lastnosti tal), ha	0	2.000
	125	Skupna višina naložb (izboljšanje lastnosti tal), €	0	5.000.000
Os 2	211	Plačila kmetom na gorskih območjih, €	31.488.557,32	34.000.000
	212	Število podprtih kmetijskih gospodarstev na območjih z omejenimi možnostmi, ki niso gorska območja	13.656	11.000
	214	Število kmetijskih gospodarstev vključenih v podukrep ekološko kmetovanje	2.125	5.000
Os 3	311	Število podprtih projektov za turistične namene	69	200
	311	Število udeležencev, ki so uspešno zaključili usposabljanje	NA	50
	312	Število podprtih projektov za turistične namene	38	150
	312	Število udeležencev, ki so uspešno zaključili usposabljanje	NA	50
	312	Celotni obseg naložb, €	61.427.037,32	92.000.000
	322	Število podprtih vasi v navezavi z osnovnimi storitvami	17	200
	322	Celotni obseg naložb v navezavi z osnovnimi storitvami, €	3.374.894,81	8.000.000

Vir: MKGP

2.2.1 Dodatni nacionalni kazalniki rezultata

Preglednica 9: Dodatni nacionalni kazalniki rezultata od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2011

(NA = številka ni na voljo)

Os	Ukrep	Kazalniki rezultata	Vrednost na dan 31. 12. 2011	CILJ
Os 1	121	Število kmetijskih gospodarstev, ki so se z naložbami prilagodila na novo uvedene standarde ES	232	1.225
	122	Število lastnikov gozdov in njihovih združenj, ki so z naložbo povečali varnost pri delu v gozdu	680	490
	142	Število kmetijskih gospodarstev, vključenih v podprte skupine proizvajalcev ekoloških in posebnih kmetijskih proizvodov	117	500
Os 2	211, 212	Površine znotraj območij Natura 2000, na kateri se izvaja ukrep OMD, ha	62.074,00	84.000
	214	Površine znotraj območij Natura 2000, na katerih se izvajajo kmetijsko okoljski podukrepi, ha	56.691,57	62.000
	214	Delež površin, vključenih v podukrep ekološko kmetovanje glede na KZU, %	6,9	10
Os 3	311	Dodatno število turistov (indeks)	130,2	120
	312	Dodatno število turistov (indeks)	200,4	120
	311	Število prebivalcev na podeželju s koristmi od izboljšanih storitev	NA	20.000
	312	Število prebivalcev na podeželju s koristmi od izboljšanih storitev	NA	20.000

Vir: MKGP

2.3 ANALIZA AKTIVNOSTI PO UKREPIH V LETU 2011

2.3.1 Ukrepi 1. osi

Cilji ukrepov in aktivnosti te osi je povečanje produktivnost dela v kmetijstvu, živilskopredelovalni dejavnosti in gozdarstvu in s tem dvig ravni konkurenčnosti teh sektorjev, pri čemer so podpore usmerjene:

- v dvig ravni usposobljenosti za delo v kmetijstvu ter izboljšanje starostne strukture gospodarjev na kmetijah s ciljem povečati razvojno sposobnost kmetij in prispevati k dvigu dodane vrednosti v kmetijstvu in gozdarstvu,
- v spodbujanje naložb v kmetijstvo, zemljiško infrastrukturo in primarno predelavo s ciljem pospešiti prestrukturiranje kmetijskih gospodarstev in živilsko predelovalnih obratov ter tako prispevati k večji učinkovitosti gospodarjenja,
- v spodbujanje naložb v živilsko predelovalnih obratih, s ciljem okrepiti tako aktivnosti povezane z vključevanjem sodobnih tehnologij, kot tudi aktivnosti vezane na trženje kmetijskih proizvodov,
- v spodbujanje naložbenih aktivnosti na gozdarskih obratih, ki gospodarijo z zasebnimi gozdovi in v mikro obrate za predelavo lesa, dvig usposobljenosti za delo v gozdarstvu ter povečanje organizirane ponudbe gozdnih lesnih sortimentov s ciljem povečati izkoriščenost gospodarskih potencialov gozda ter olajšati prilagajanje zahtevam trga, zlasti z vidika potreb po energiji iz obnovljivih virov in tako prispevati k povečanju dodane vrednosti v gozdarstvu,
- v spodbujanje proizvajalcev za vključevanje v sheme kakovosti ter povečanje proizvodnje in prodaje proizvodov višje kakovosti s ciljem dvigniti raven kakovosti kmetijske proizvodnje in proizvodov, olajšati prilagajanje zahtevam trga ter prispevati k dvigu dodane vrednosti v kmetijstvu in predelavi.

Ukrep 111: Usposabljanje za delo v kmetijskem, gozdarskem in živilskem sektorju

Za ukrep je v okviru PRP 2007-2013 na razpolago 5.000.000 €. Do 31. 12. 2011 je bilo za ta ukrep izplačano 15.040 € sredstev, kar predstavlja 0,3 % razpoložljivih sredstev.

Preglednica 10: Pregled vlog in sredstev v okviru ukrepa 111 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	105	85	15.040	15.040
V letu 2011	0	0	0	0
Kumulativno 31. 12. 2011	105	85	15.040	15.040

Vir: MKGP in ARSKTRP

V letu 2011 so bile aktivnosti na ukrepu usmerjene v pripravo javnega razpisa, ki je bil objavljen tik pred koncem leta. Objavljeni javni razpis z dne 30. 12. 2011 (Uradni list RS, št. 109/2011) temelji na novem konceptu, po katerem so končni upravičenci še vedno posamezniki, ki se ukvarjajo s kmetijsko, gozdarsko ali živilsko-predelovalno dejavnostjo, vlagatelji pa so izobraževalne oziroma za izobraževanje usposobljene ustanove, ki jim v skladu z objavljenim javnim razpisom ARSKTRP potrdi primerne izobraževalne programe.

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 5.000 udeležencev usposabljanj s celotnim obsegom usposabljanj v višini 2.500 dni. Do konca leta 2011 je bilo odobrenih 85 vlog za 88 udeležencev usposabljanja, kar predstavlja 1,8 % raven doseganja cilja. Do konca leta 2011 so izvedena usposabljanja obsegala 503 dni, kar predstavlja 20,1 % ravni zastavljenega cilja.

Ukrep 112: Pomoč mladim prevzemnikom kmetij

Za celotno obdobje izvajanja PRP 2007-2013 je za ukrep 112 namenjenih 46.421.330 € sredstev, saj je bilo s četrto spremembo PRP 2007-2013 na ta ukrep prerazporejenih dodatnih 12.121.030 € sredstev. Do 31. 12. 2011 je bilo v okviru tega ukrepa izplačanih 26.694.428 €, kar predstavlja 57,5 % razpoložljivih sredstev.

Preglednica 11: Pregled vlog in sredstev v okviru ukrepa 112 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	1.460	1.274	25.674.600	25.669.706
V letu 2011	402	141	3.027.800	1.024.722
Kumulativno 31. 12. 2011	1.979	1.415	28.481.600	26.694.428

Vir: MKGP in ARSKTRP

Do konca leta 2011 so bili objavljeni štirje javni razpisi. Na razpise se je prijavilo 1.979 vlagateljev, odobrenih pa je bilo 1.415 vlog, pri čemer za dve tretjini vlog četrtega javnega razpisa še niso bile izdane odločbe. Odobrenih je bilo za 28.481.600 € sredstev, kar predstavlja v povprečju 20.138 € na odobreno vlogo. Skupno je bilo prenesenih 39.387 ha vseh površin (kmetijskih in gozdnih), kar predstavlja povprečno 27,9 ha na odobreno vlogo ter 18.262 ha kmetijskih zemljišč v uporabi (KZU), kar pomeni povprečno 12,9 ha na odobreno vlogo. Povprečna starost prevzemnika ob prevzemu kmetije je bila 33 let, 82 % prevzemnikov je moškega spola in 18 % ženskega. Če opazujemo izobrazbeno strukturo prevzemnikov, lahko vidimo, da jih ima 22 % nedokončano oziroma končano osnovno šolo, 13 % prevzemnikov pa ima več kot srednjo izobrazbo. Največ prevzemnikov in sicer 33,5 % ima končano srednješolsko izobrazbo.

Za 4. javni razpis, ki je bil objavljen v letu 2011, so vlagatelji lahko vlagali vloge tako v fizični, kot tudi v elektronski obliki, s čimer je bilo olajšano delo vlagateljem, svetovalni službi pa tudi ARSKTRP. Seznam upravičenih stroškov, na podlagi katerega vlagatelj predvidi načrtovane naložbe, je v bistvu seznam, ki se ga že uporablja tudi na ukrepu 121-Naložbe v kmetijska gospodarstva, kar je še dodatna prednost za tiste, ki želijo kot mladi prevzemniki kandidirati na ukrep 121, saj morajo že v poslovnem načrtu za mladega prevzemnika dovolj natančno predvideti alternativni namen porabljenih sredstev oziroma načrtovano naložbo na ukrepu 121 za mlade prevzemnike, v kolikor želijo kandidirati na ta razpis.

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 se je zaradi dodatnih sredstev spremenila in znaša 1.700 mladih prevzemnikov kmetij s celotnim obsegom 50 milijonov € dodeljenih sredstev. Do konca leta 2011 je bilo odobrenih 1.415 vlog, kar predstavlja 83 % raven doseganja cilja (75 % v letu 2010). Skupni obseg izplačanih sredstev je do konca leta 2011 dosegel 26.694.421 € sredstev, kar predstavlja 53 % ravni zastavljenega cilja (51 % v letu 2010).

Predvidevamo, da bomo, z vsemi izdanimi odločbami 4. javnega razpisa, preseгли zastavljen cilj, ki je 1.700 mladih prevzemnikov, kar kaže na izredno uspešnost ukrepa, kakor tudi velik interes mladih kmetov za prevzem kmetije in nadaljevanjem opravljanja kmetijske dejavnosti na kmetiji. Mladi kmetje prispevajo k posodobitvi že obstoječe kmetijske dejavnosti ali pa se odločijo, da začnejo s popolnoma novo kmetijsko dejavnostjo, kar pripomore k ohranjanju in razvoju slovenskega podeželja. Prav tako je ukrep 112 dobra podlaga za nadgradnjo investicije na ukrepu 121-Posodabljanje kmetijskih gospodarstev. Podatki do konca leta 2011 kažejo, da je bilo kar 30 % upravičencev na tem ukrepu 121 tudi mladih kmetov.

Ukrep 113: Zgodnje upokojevanje kmetov

Za ukrep je v okviru PRP 2007-2013 na razpolago 32.000.0000 € sredstev. Do konca leta 2011 je bilo izplačanih 9.111.718 € sredstev oziroma 28,5 % vseh razpoložljivih sredstev. Izvajanje ukrepa se brez večjih sprememb nadaljuje iz obdobja PRP 2004-2006. Tako je bilo za sprejete obveznosti iz preteklega obdobja izplačano 6.656.572 €, za upravičence iz PRP 2007 – 2013 pa 2.455.146 € sredstev.

Preglednica 12: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 113 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	145	133	6.542.525
V letu 2011	0	6	2.569.193
Kumulativno 31. 12. 2011	145	139	9.111.718

Vir: MKGP in ARSKTRP

Število prejetih in izdanih pozitivnih odločb v preglednici 12 se nanaša zgolj na izvajanje ukrepa v okviru PRP 2007-2013. Skupno je bilo v okviru tega ukrepa predanih 1.605 ha primerljivih kmetijskih površin (PKP) ali v povprečju 11,5 ha na odobreno vlogo. Pri ukrepu 113 se za izračun rente ne upoštevajo kmetijska zemljišča v uporabi temveč prenesena primerljiva kmetijska zemljišča, ki so dejansko v lasti prenosnika.

Povprečna odobrena desetletna renta v okviru razpisov PRP 2007-2013 je znašala 82.287 € na upravičenca, kar v 10 letnem obdobju pomeni za 11.437.914 € sprejetih obveznosti. Povprečna starost prenosnikov kmetij je 58 let. Med 139 upravičenci je 29 žensk, kar predstavlja 21 % vseh upravičencev.

Iz naslova sprejetih obveznosti za preteklo programsko obdobje PRP 2004 – 2006 so bila v letu 2011 sredstva izplačana za 367 upravičencev, ki so na prevzemnike prenesli skupno 3.752 ha PKP. Obveznosti rent iz preteklega programskega obdobja znašajo okoli 14,5 milijona € sredstev, kar skupaj z obveznostmi iz PRP 2007-2013 znaša okoli 26 milijonov €. Gre zgolj za okvirno oceno, saj dejanske višine izplačanih rent ne moremo predvideti (izguba rente zaradi smrti, zmanjšanje rente ob redni upokojitvi). Izvajanje ukrepa nima velikih ekonomskih učinkov, predstavlja pa veliko finančno obremenitev, saj se zaradi narave njegovega izvajanja sprejmejo dolgoročne obveznosti.

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 210 upokojenih kmetov s skupno 2.226 ha prenesenih kmetijskih in gozdnih zemljišč. Do konca leta 2011 je bilo izdanih 139 pozitivnih odločb, kar predstavlja 66 % zastavljenega cilja (63 % v letu

2010). S 1.605 ha prenesenih PKP je bila dosežena 72 % raven doseganja pričakovanega cilja (69 % v letu 2010).

Sam ukrep res nima velikega ekonomskega učinka, vendar pa, če ga pogledamo širše in ukrep povežemo z drugimi ukrepi, še posebej z ukrepom 112-Pomoč mladim prevzemnikom kmetij, ugotovimo, da je 89 % prevzemnikov iz naslova ukrepa 113, pridobilo sredstva na ukrepu 112, kjer so se le ti zavezali s poslovnim načrtom, da bodo nadaljevali in posodobili oziroma začeli z novo kmetijsko dejavnostjo na prevzeti kmetiji. Prav tako vzpodbujamo starejšo generacijo kmetov, da prej predajo kmetijo mlajši generaciji in s tem prispevajo k izboljšanju starostne strukture na kmetijskih gospodarstvih.

Ukrep 121: Posodabljanje kmetijskih gospodarstev

Za ukrep je po 4. spremembi PRP 2007-2013 na razpolago 103.006.275 €. Do 31. 12. 2011 je bilo na javne razpise tega ukrepa dodeljenih 96.422.574 €, kar pomeni 93,6 % vseh razpoložljivih sredstev za ta ukrep. Izplačanih je bilo 49 % razpoložljivih sredstev.

Preglednica 13: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 121 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	3.040	1.664	65.617.120	38.840.654
V letu 2011	576	856	30.805.454	12.418.699
Kumulativno 31. 12. 2011	3.757	2.520	96.422.574	51.259.353

Vir: MKGP in ARSKTRP

Za obveznosti iz preteklega programskega obdobja (EPD) je bilo v okviru ukrepa 121 izplačanih 1.748.703 €, kar predstavlja 3 % vseh izplačanih sredstev na tem ukrepu, ki so v okviru skupnega zneska v preglednici 13 že upoštevani. Število prejetih in izdanih pozitivnih odločb v tej preglednici pa se nanaša zgolj na izvajanje ukrepa v okviru PRP 2007-2013. V nadaljnje analize te obveznosti niso bile zajete.

Do konca leta 2011 je bilo objavljenih 15 javnih razpisov, od tega so bili štirje deljeni na dve ali več področij podpor. Na javne razpise tega ukrepa je skupaj prispelo 3.757 vlog, od katerih jih je bilo 2.520 odobrenih, vendar pa za zadnja dva razpisa, na katera je prispelo 171 vlog, prispelo vloge še niso bile obdelane. V okviru 11. javnega razpisa tega ukrepa, ki je bil namenjen izključno sklopu podpor v okviru Evropskega načrta za oživitev gospodarstva (angl. European Economic Recovery Plan– EERP), je prispelo 63 vlog, odobrenih pa je bilo 51 vlog. Povprečna vrednost odobrenih sredstev na vlogo znaša 139.053 €, povprečna vrednost celotne investicije na vlogo pa znaša 319.583 €.

Na ravni celotnega ukrepa povprečna vrednost odobrenih sredstev na vlogo znaša 38.263 €, povprečna vrednost celotne investicije na vlogo pa znaša 116.317 €. Obstajajo velike razlike med posameznimi javnimi razpisi, največ vpliva na to ima nakup kmetijske mehanizacije, saj je v tistih javnih razpisih, kjer ni bil možen nakup kmetijske mehanizacije oziroma je bil njen nakup omejen z določenimi pogoji, povprečna vrednost odobrenih sredstev na vlogo višja.

Od 2.520 odobrenih vlog jih je bilo 707 oziroma slaba tretjina odobrenih za vlagatelje, ki so mladi prevzemniki kmetij. Vlagateljem, ki kmetujejo v območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD) - vključene so kmetije, ki imajo več kot 50 % KZU v OMD - je bilo odobrenih 63 % vseh vlog, 57 % vseh odobrenih sredstev ter 52 % celotne vrednosti vseh odobrenih naložb. Čeprav predstavlja OMD kar 85 % ozemlja Republike Slovenije, bi bilo

zmotno pričakovati, da bo delež odobrenih vlog teh vlagateljev na ukrepu 121 višji. Poleg tega je na OMD območjih prevladujoča dejavnost živinoreja, kar pomeni, da na teh območjih večji delež naložb predstavlja nakup kmetijske mehanizacije. To pa posledično pomeni nižji delež odobrenih sredstev, kot je to razvidno pri sektorju govedoreje. Nekateri javni razpisi so bili izrazito sektorsko naravnani in na te kmetovanje na OMD območjih nima bistvenega vpliva (vrtnarstvo, hmeljarstvo, prašičereja in reja perutnine, ipd.).

Glede na sektor prevladuje govedoreja-mleko in meso, ki predstavljata 59 % vseh odobrenih vlog, za katere je bilo odobreno 40 % vseh sredstev. Najvišja vrednost odobrenih sredstev na vlogo je pri sektorju okrasnih rastlin in znaša 194.434 €, sledijo pa perutninarstvo z 100.133 € in vrtnine z 73.615 € na odobreno vlogo. To so tudi delovno najbolj intenzivni sektorji.

Glede na status vlagatelja prevladujejo kmetije. Te predstavljajo kar 95 % vseh odobrenih vlog, za katere je bilo odobreno 71 % vseh sredstev. Čeprav je število odobrenih vlog ostalih vlagateljev (gospodarske družbe, zadruga, ...) zelo majhno, so le-ti prejeli kar slabo tretjino vseh odobrenih sredstev.

Namen investicij smo spremljali na podlagi odobrenih zahtevkov, ki so jih vlagatelji vložili na ARSKTRP, iz katerih je razvidna vsebina zahtevka oz stroška ter njegova vrednost. Največ odobrenih zahtevkov je bilo za naložbe v nakup kmetijske mehanizacije, ki predstavljajo 38 % vrednosti vseh odobrenih zahtevkov. Če k temu dodamo še gorsko mehanizacijo, se delež kmetijske mehanizacije poveča na 42 %.

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 predstavlja 2.622 podprtih kmetijskih gospodarstev s skupnim obsegom naložb v višini 189,3 milijonov €. Od začetka izvajanja programa do konca leta 2011 je bilo odobrenih 2.520 vlog za 1.932 kmetijskih gospodarstev, kar predstavlja 74 % zastavljenega cilja (53 % v letu 2010). Celoten obseg odobrenih naložb je dosegel 293.119.471 € sredstev, kar predstavlja 154 % ciljne vrednosti (110 % v letu 2010). Če gledamo ciljne vrednosti dodatnih nacionalnih kazalnikov, je načrtovana ciljna vrednost 1.225 kmetijskih gospodarstev, ki so se z naložbami prilagodila na novo uvedene standarde ES. Do konca leta 2011 je bilo podprtih le 232 takih kmetijskih gospodarstev, kar predstavlja 19 % raven doseganja cilja.

Pri opredelitvi ciljev smo izhajali iz ocene KSS glede prilagoditve kmetij na zahteve navzkrižne skladnosti (2006). Ta ocena je pokazala, da zlasti starejši hlevi, grajeni pred letom 1996, ne izpolnjujejo vseh zahtev iz vidika ugodnega počutja živali. Čeprav je ukrep 121 v tem programskem obdobju dosegljiv tudi manjšim kmetijam, pa se le te ne odločajo za tovrstne naložbe. Razlog za to je iskati v gradbeni in prostorski zakonodaji-dolgotrajni postopki pri pridobitvi novih gradbenih dovoljenj. Ti objekti so namreč že tako tehnološko zastareli, da jih je potrebno temeljito prenoviti, za kar je potrebno pridobiti novo gradbeno dovoljenje. Marsikje pa tak gradbeni poseg ni izvedljiv, ker mu ostale stranke v postopku (sosedje) nasprotujejo.

Ukrep 122: Povečanje gospodarske vrednosti gozdov

S potrditvijo 4. spremembe PRP 2007-2013 se je vrednost sredstev namenjenih za ta ukrep povečala iz 24.939.252 € na 25.939.252 €. Do konca leta 2011 je bilo v obliki izplačil porabljenih 64 % razpoložljivih sredstev.

Preglednica 14: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 122 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	1.442	794	18.072.857	15.055.294
V letu 2011	427	327	1.599.927	1.440.143
Kumulativno 31. 12. 2011	1.869	1.121	19.672.784	16.495.437

Vir: MKGP in ARSKTRP

V prvem trimesečju leta 2011 je potekalo izvajanje 4. javnega razpisa, ki je bil objavljen že v letu 2010. V okviru tega razpisa so bila razpisana sredstva samo za investicije v gradnjo in rekonstrukcijo gozdnih prometnic. V decembru 2011 je bil objavljen 5. javni razpis, sprejem vlog in izvedba le tega pa se je pričela šele v letu 2012. Razpisana so bila sredstva za investicije v gradnjo in rekonstrukcijo gozdnih prometnic in nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa.

V okviru 4. javnega razpisa smo uvedli zaprt sistem zbiranja vlog. Podobno kot pri ukrepu 121 smo uvedli tudi elektronski vnos vlog, pomoč vlagateljem pri njihovi pripravi in vnosu vlog pa nudi Zavod za gozdove Slovenije. Podobno se bo izvajal tudi 5. javni razpis.

Do konca leta 2011 je na razpise prispelo 1.869 vlog, od katerih je bilo odobrenih 1.121. Skupni znesek odobrenih sredstev znaša 19.672.784 € oziroma 17.549 € na odobreno vlogo, kar predstavlja 76 % vseh razpoložljivih sredstev za ta ukrep. Celotna vrednost odobrenih naložb znaša 41.335.816 €, kar v povprečju pomeni 36.874 € na odobreno vlogo.

Za naložbe v gradnjo in rekonstrukcijo gozdnih cest in gozdnih vlak ter pripravo gozdnih vlak je bilo dodeljenih 26 % vseh sredstev, za naložbe v nakup nove mehanizacije in nove opreme za sečnjo in spravilo lesa pa 74 %.

Namen investicij smo spremljali na podlagi odobrenih zahtevkov, ki so jih vlagatelji vložili na ARSKTRP, iz katerih je razvidna točna vsebina zahtevka oz. stroška ter njegova denarna vrednost. Največ odobrenih zahtevkov je bilo za naložbe v nakup nove gozdarske mehanizacije ter opreme za sečnjo in spravilo lesa, ki predstavljajo 83,9 % vrednosti vseh odobrenih zahtevkov. Zanimanje potencialnih vlagateljev za te vrste investicij je zelo veliko, ker je obstoječa mehanizacija in oprema zastarela in manj varna za delo v gozdu. Tako ima ukrep, poleg ekonomskega vpliva, tudi velik vpliv na povečano varnost pri delu v gozdu.

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 1.500 lastnikov gozdov, ki so prejeli pomoč, s skupnim obsegom naložb v višini 51,9 milijonov €. Oba omenjena kazalnika sta bila korigirana s potrditvijo 4. spremembe PRP 2007-2013. Razlog za korigiranje ciljnih vrednosti je zmotno predvidevanje, da bodo vlagatelji vlagali več skupinskih vlog v okviru združenj lastnikov gozdov, zlasti za gradnjo gozdne infrastrukture, vendar se to ni zgodilo, saj vlagatelji zaradi zahtevne gradbene zakonodaje niso uspeli pridobiti dovoljenj za gradnjo. Hkrati so se povečala razpoložljiva sredstva za ta ukrep za 1 mio €.

Do konca leta 2011 je bilo odobrenih 1.121 vlog 952-ih vlagateljev, kar predstavlja 63,5 % zastavljenega cilja. Skupni obseg odobrenih naložb je obsegal 41.335.816 € sredstev, kar predstavlja 80 % raven doseganja cilja.

Če gledamo ciljne vrednosti dodatnih nacionalnih kazalnikov, je načrtovana ciljna vrednost 490 lastnikov gozdov in njihovih združenj, ki so z naložbo povečali varnost pri delu v gozdu. Do konca leta 2011 je bilo skupno podprtih 680 lastnikov gozdov, katerih naložbe so prispevale k povečani varnosti pri delu v gozdu, kar predstavlja 139 % raven doseganja cilja.

Ukrep se izvaja v programskem obdobju PRP 2007-2013 prvič. Na podlagi vrednosti kazalnikov in odzivov iz terena ugotavljamo, da je izvedba ukrepa uspešna. Upravičencem smo z investicijami odprli gozdove s gozdnimi prometnicami, zmanjšali pravilne razdalje ter s tem zmanjšali stroške sečnje in spravila. Z investicijami v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa smo upravičencem zamenjali zastarelo in za delo nevarno mehanizacijo. S tem smo jim omogočili prehod na nove tehnologije sečnje in spravila lesa. Zamenjali so spravilo po tleh s pravilom po kolesih in po zraku, klasično sečnjo so zamenjali s strojno. Z vsemi omenjenimi investicijami smo upravičencem omogočili večjo varnost pri delu v gozdu, saj so bile nesreče pri delu v gozdu eden večjih problemov v slovenskem gozdarstvu.

Ukrep 123: Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom

Za ta ukrep je v okviru PRP 2007-2013 na razpolago 93.171.965 €, v obliki izplačil pa je bilo do konca leta 2011 porabljenih 38 % razpoložljivih sredstev.

Preglednica 15: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 123 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	485	240	42.241.827	24.429.999
V letu 2011	212	143	40.741.922	12.149.743
Kumulativno 31. 12. 2011	697	383	82.983.749	36.579.742

Vir: MKGP in ARSKTRP

Za obveznosti iz preteklega programskega obdobja (EPD) je bilo v okviru ukrepa 123 izplačanih 795.110 € oziroma 2 % vseh izplačanih sredstev, ki so v okviru skupnega zneska v preglednici 15 že upoštevani. Število prejetih in izdanih pozitivnih odločb v tej preglednici se nanaša zgolj na izvajanje ukrepa v okviru PRP 2007-2013. V nadaljnjih analizah ukrepa 123 so upoštevane samo vloge prispele na javne razpise v tem programskem obdobju.

Do konca leta 2011 je bilo iz naslova tega ukrepa objavljenih 11. javnih razpisov, dva od njih sta bila deljena na dve področji podpor. Na razpise je skupaj prispelo 697 vlog, od katerih jih je bilo odobrenih 383, ob tem pa velja povedati, da vloge za zadnja dva javna razpisa še niso bile obdelane. Skupni znesek odobrenih sredstev znaša 82.983.749 €, kar predstavlja 89 % razpoložljivih sredstev za ta ukrep, v povprečju pa je bilo odobrenih 216.668 € na vlogo. Celotna vrednost podprtih naložb znaša 264.329.861 € oziroma 690.156 € na naložbo.

Glede na dejavnost, ki je predmet naložbe, smo vlagatelje razvrstili v tri skupine, in sicer na vlagatelje, ki so vložili vloge s področja prve stopnje predelave lesa (91 odobrenih vlog), na vlagatelje, ki so vložili vloge s področja trženja in predelave kmetijskih proizvodov na kmetijah (90 odobrenih vlog) ter na vlagatelje, ki so vložili vloge s področja trženja in predelave kmetijskih proizvodov ~~pri gospodarskih družbah in s.p. posameznikih~~ kot pravne osebe (202 odobreni vlogi). Za naložbe v predelavo lesa je bilo tako namenjenih 16,5 % vseh odobrenih sredstev, za področje trženja in predelave kmetijskih proizvodov na kmetijah 6,8 % vseh odobrenih sredstev, za področje trženja in predelave kmetijskih proizvodov pri ~~gospodarskih družbah in s.p. posameznikih~~ pravnih osebah (v nadaljevanju: živilsko predelovalna industrija) pa 76,7 % vseh odobrenih sredstev. V okviru živilsko predelovalne industrije, je bilo največ odobrenih vlog iz sektorja pijače (60), sledita pa sektor meso in užitni klavnični proizvodi (44) in

sektor mleko (19). Največ sredstev pa je bilo odobreno sektorju pijače (19,6 %), sledita pa sektor meso in užitni klavnični proizvodi (19,2 %) in sektor mleko (9,8 %).

Pri večini naložb gre za rekonstrukcije, dozidave in preureditve proizvodnje ter za nakup že dobro poznane in široko uporabljane strojne opreme. Od 383 podprtih naložb do konca leta 2011 je bilo 237 naložb, ki so bile namenjene vpeljavi novih proizvodov in/ali tehnologij.

Do 31. 12. 2011 je le 16 naložb, pri katerih so vlagatelji uveljavljali 5 % višji delež sofinanciranja za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, kjer se naložba nanaša na proizvodnjo, v okviru katere se proizvajajo tudi proizvodi, ki imajo certifikat ekološke pridelave.

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 450 podprtih podjetij s skupnim obsegom naložb v višini 227,1 milijona €. Do konca leta 2011 je bilo odobrenih 383 vlog 298 vlagateljem (podjetjem in fizičnim osebam), kar predstavlja 66 % vrednosti zastavljenega cilja (45 % v letu 2010). Celotna vrednost podprtih naložb obsega 264.329.861 € sredstev, kar predstavlja 116 % raven zastavljenega cilja (59 % v letu 2010). To je posledica nižjega deleža odobrenih sredstev, ki v povprečju znaša 31 % vrednosti naložb, planirana vrednost pa je znašala 41 % vrednosti naložb.

Ciljna vrednost dodatnega nacionalnega kazalnika je 126 podprtih mikro podjetij oziroma kmetijskih gospodarstev z naložbami v prvo predelavo lesa. Do konca leta 2011 je bilo v okviru ukrepa podprtih 56 mikro podjetij oziroma kmetijskih gospodarstev, kar predstavlja 44 % ciljne vrednosti. Takšen rezultat je bil pričakovan, saj je večji del sredstev po letu 2009 namenjen živilsko predelovani dejavnosti.

Ukrep 125: Izboljšanje in razvoj infrastrukture povezane z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva

Za ukrep 125 je v celotnem programskem obdobju na voljo 38.000.000 € sredstev, od tega jih je 17.453.578 € namenjeno komasacijam in agromelioracijam ter 20.546.422 € namakalnim sistemom.

Preglednica 16: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 125 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	24	14	3.889.927	3.058.057
V letu 2011	9	13	5.573.913	946.155
Kumulativno 31. 12. 2011	33	27	9.463.740	4.004.212

Vir: MKGP in AKTRP

Za namen komasacij so vlagatelji poslali 27 vlog, od katerih je bilo 23 odobrenih. Znesek odobrenih sredstev znaša 34 % razpoložljivih sredstev za ta namen oziroma aktivnost. Povprečna vrednost odobrenih projektov znaša 258.560 € na vlogo. Skupno je bilo v komasacije vključenih 5.146 ha zemljišč, ki so bila pred postopkom komasacije razdeljena na 15.999 parcel. Po postopku komasacije se je število parcel v tem območju zmanjšalo na 8.260.

V dosedanjem izvajanju ukrepa je na javne razpise za namen namakanja prispelo šest vlog, do konca leta 2011 pa so bile odobrene štiri vloge v višini 3.516.870 € sredstev. Dve vlogi sta bili odobreni v Podravski, dve pa v Savinjski regiji. Izplačil še ni bilo.

Na podlagi analiz vlog za izgradnjo namakalnih sistemov se je ugotovilo, da je za izgradnjo ekonomsko utemeljenih velikih namakalnih sistemov na večjih površinah najvišji znesek dodeljene pomoči 1.500.000 € prenizek, zato je s 4. spremembo PRP prišlo do povečanja najvišjega zneska dodeljene pomoči za vse namene ukrepa 125 do 3.000.000 €.

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je z uveljavitvijo 4. spremembe programa 88 podprtih aktivnosti s skupnim obsegom naložb v višini 38 milijonov €. Do konca leta 2011 je bilo odobrenih 27 vlog, kar predstavlja 30,7 % raven doseganja cilja (14,7 % v letu 2010). Skupni obseg odobrenih projektov je znašal 11.649.877 € sredstev, kar predstavlja 30,7 % raven doseganja cilja (10,7 % v letu 2010).

Če gledamo ciljne vrednosti dodatnih nacionalnih kazalnikov pri aktivnosti za izboljšanje posestne strukture, je načrtovana ciljna vrednost 50 podprtih operacij, v katerih naj bi se povprečna velikost parcel znotraj komasacijskega območja povečala za 100 %, oziroma naj bi se število parcel znotraj komasacijskega območja prepolovilo. Skupni obseg podprtih operacij naj bi obsegal 10.000 ha, ciljna vrednost podprtih projektov pa naj bi znašala 15,4 milijona €. Do konca leta 2011 je bilo odobrenih 23 operacij (46 % ciljne vrednosti) v skupni vrednosti 7.154.718 € (45,2 % ciljne vrednosti) in v obsegu 4.745 ha (47,4 % ciljne vrednosti). Povprečna velikost parcel znotraj komasacijskega območja se je povečala od 32 arov na 62 arov, kar predstavlja 94 % rast, število parcel znotraj komasacijskih območij pa se je zmanjšalo za 48,4 %. Za aktivnost izboljšanja lastnosti tal še ni bila odobrena nobena vloga. Izvajanje ukrepa v letu 2011 kaže na izboljšanje črpanja sredstev, kar pripisujemo povečanju aktivnosti MKGP pri motiviranju potencialnih vlagateljev in sodelovanje tekom celotnega postopka komasacij in agromelioracij na komasacijskih območjih. V letu 2012 načrtujemo izvedbo dveh javnih razpisov, s katerima načrtujemo doseganje zastavljenih ciljev.

Za aktivnosti namakanje in hidromelioracije so ciljne vrednosti dodatnih nacionalnih kazalnikov 18 podprtih operacij s skupno vrednostjo projektov v višini 17,6 milijona € ter s 3.800 ha namakalnih površin, od katerih naj bi bilo 3.400 ha opremljenih z vodomerni. Do konca leta 2011 so bile odobrene 4 operacije (22 % ciljne vrednosti) v skupni vrednosti 4.495.159 € (25,5 % ciljne vrednosti) in v obsegu 922 ha (24 % ciljne vrednosti). Vseh 922 ha je bilo tudi opremljenih z vodomerni (27 % ciljne vrednosti). V letu 2011 so se začeli izvajati odobreni projekti izgradnje in prenove namakalnih sistemov. Hkrati se je zaradi dodatnih aktivnosti MKGP pospešeno pripravljala dokumentacija za izgradnjo novih namakalnih sistemov. To bo precej izboljšalo koriščenje sredstev. V letu 2012 načrtujemo izvedbo dveh javnih razpisov, s katerima načrtujemo doseganje prilagojenih ciljev.

Ukrep 131: Podpora izvajanju EU standardov na kmetijskih gospodarstvih

Gre za ukrep iz preteklega programskega obdobja PRP 2004-2006, kjer se izplačila obveznosti izvajajo še v tem programskem obdobju. V letu 2011 izplačevanje sredstev iz EKSRR ni potekalo. Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 24.000 upravičencev do finančne podpore. V obdobju od 2007 do 2011 je bilo za ta ukrep skupno 24.437 upravičencem izplačano 41.814.413 € sredstev.

Ukrep 132: Sodelovanje kmetijskih proizvajalcev v shemah kakovosti hrane

Za ukrep 132 je v okviru PRP 2007-2013 na voljo 9.569.003 € sredstev, do sedaj sta bila objavljena dva javna razpisa, za katera je prispelo 345 vlog, od katerih jih je bilo odobrenih 242.

Preglednica 17: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 132 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	211	147	63.672	63.262
V letu 2011	134	95	50.454	50.148
Kumulativno 31. 12. 2011	345	242	114.126	113.410

Vir: MKGP in ARSKTRP

Povprečen znesek odobrenih sredstev na vlogo znaša 471 €. Največ vlog je bilo odobrenih za kmetijska gospodarstva, ki so vključena v shemo z zaščiteno označbo porekla oziroma geografskim poreklom. Geografsko gledano, kar 72 % vseh odobrenih vlog prihaja iz Obalno-kraške regije, zanje pa je bilo odobrenih 57 % sredstev.

Če gledamo vrsto proizvoda, s katerim so kmetijska gospodarstva vključena v sheme kakovosti, je največ podprtih kmetijskih gospodarstev s proizvodnjo olj in maščob (72 %), sledijo proizvajalci zelenjave (7 %) in pekovskih proizvodov (6,6 %).

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 1.500 podprtih kmetijskih gospodarstev, vključenih v sheme kakovosti, kar predstavlja razliko med pričakovano in izhodiščno vrednostjo. Do konca leta 2011 je bilo podprtih 129 kmetijskih gospodarstev, ki so vključena v sheme kakovosti, ta pa so prejela 242 pozitivnih odločb. Ciljna vrednost je tako dosežena le 8,6 % (6,1 % v letu 2010).

Ukrep 133: Podpore skupinam proizvajalcev pri dejavnosti informiranja in pospeševanja prodaje

Za ukrep 133 je v okviru PRP 2007-2013 na razpolago 5.619.268 € sredstev. Do konca leta 2011 je bilo dodeljenih 5.297.334 € oziroma 94 % razpoložljivih sredstev.

Odobrenih je bilo 33 vlog, ki jih je vložilo 24 skupin proizvajalcev. Ena od skupin proizvajalcev je dobila odobrene tri vloge v treh letih, sedem pa po dve.

Preglednica 18: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 133 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	39	31	4.957.344	1.907.996
V letu 2011	0	2	339.990	1.183.515
Kumulativno 31. 12. 2011	39	33	5.297.334	3.091.511

Vir: MKGP in ARSKTRP

Glede na shemo kakovosti, v katero so vključene skupine proizvajalcev, je bilo največ odobrenih vlog s področja vin z označbo porekla, za te vloge pa je bilo namenjenih tudi največ odobrenih sredstev (42,4 %). Sledijo zaščitene označbe porekla oziroma geografsko poreklo (18,2 %), integrirana pridelava (15,2 %) ter ekološka shema (12,1 %).

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 40 podprtih aktivnosti. Do konca leta 2011 je bilo odobrenih 33 aktivnosti, kar predstavlja 82,5 % ciljne vrednosti (62 % v letu 2010).

Ukrep 142: Podpore za ustanavljanje skupin proizvajalcev

Za ukrep 142 je v okviru PRP 2007-2013 na razpolago 1.471.537 € sredstev. Do konca leta 2011 je bilo dodeljenih 516.510 € oziroma 35 % razpoložljivih sredstev.

Preglednica 19: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 142 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	10	7	227.114	177.488
V letu 2011	7	7	289.396	170.966
Kumulativno 31. 12. 2011	17	14	516.510	348.454

Vir: MKGP in ARSKTRP

V letu 2011 je na ta ukrep prispelo sedem vlog. V dosedanjem izvajanju ukrepa je največ odobrenih vlog (9) prispelo iz Osrednjeslovenske regije, tri so bile iz Obalno kraške ter po ena iz Gorenjske, Savinjske in Zasavske statistične regije. Odobrenih je bilo 14 vlog za 8 skupin proizvajalcev. Povprečna vrednost odobrenih sredstev na vlogo je bila 36.894 €. Tri odobrene vloge se nanašajo na organizacije proizvajalcev s področja ekološke pridelave in predelave, štiri pa na organizacije proizvajalcev zaščiteneh označb porekla oziroma geografskega porekla. Glede na panogo so po dve odobreni vloge prejele organizacije proizvajalcev s področja mleka, mesa ter oljčnega olja.

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v celotnem programskem obdobju 2007-2013 je 30 podprtih skupin proizvajalcev s skupnim obsegom bruto prihodka v višini 4,5 milijona €. Do konca leta 2011 so bile odobrene vloge 8 skupinam proizvajalcev, kar predstavlja 27 % raven doseganja cilja. Skupni obseg bruto prihodka podprtih skupin proizvajalcev znaša 4,84 milijona €, kar predstavlja 108 % zastavljenega cilja.

Ciljna vrednost dodatnega nacionalnega kazalnika je 500 kmetijskih gospodarstev, vključenih v podprte skupine proizvajalcev ekoloških in posebnih kmetijskih proizvodov, kar predstavlja razliko med pričakovano in izhodiščno vrednostjo. Do konca leta 2011 je bilo podprtih 117 kmetijskih gospodarstev. Ciljna vrednost je tako dosežena le 23 % (6,1 % v letu 2010).

2.3.2 Ukrepi 2. osi

V okviru ukrepov 2. osi se izvajajo aktivnosti, ki pripomorejo k obdelanemu podežlju in s prilagoditvijo tehnologij prispevajo k zmanjševanju negativnega vpliva kmetijstva na vode, zrak in biotsko raznovrstnost, kar predstavlja enega pomembnejših ciljev PRP 2007-2013. Za Slovenijo je značilna visoka stopnja ohranjenosti biotske raznovrstnosti, pestrosti in obsega habitatov ter krajinskih posebnosti, ki jih želimo ohraniti tudi v bodoče. To je v največji meri mogoče doseči prav z uporabo okolju prijaznih kmetijskih praks in ohranjanjem kmetijske dejavnosti na območjih, kjer obstaja nevarnost opuščanja in zaraščanja kmetijskih površin. Kot prioriteto se šteje ohranjanje kmetijskih zemljišč v rabi, posebno na območjih, ki so za intenzivno kmetovanje neprimerna, in kjer je potrebno s pomočjo izravnalnih plačil kmetom zagotavljati ustrezno izravnavo dodatnih stroškov pridelave in izgube dohodka ter preprečevati marginalizacijo teh območij. Druga prioriteta usmeritev te osi pa je nadaljevanje usmerjanja kmetovalcev v sonaravne načine kmetovanja, ki so naravi prijazni in dolgoročno ugodno vplivajo na okoljske danosti, in jih je Slovenija pričela izvajati že v predpristopnem obdobju.

Ukrepi 2. osi prispevajo k varovanju in izboljšanju stanja okolja (tal, vode in zraka), ohranjanju biotske raznovrstnosti in kulturne krajine ter s tem neposredno prispevajo tudi k doseganju ciljev na območjih Natura 2000 in območjih visoke naravne vrednosti, ki so za ohranjanje biotske raznovrstnosti posebnega pomena.

Sredstva v okviru teh ukrepov se namenjajo za financiranje:

- izravnalnih plačil za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost,
- kmetijsko okoljskih ukrepov (ukrepi SKOP) iz PRP 2004-2006 do leta 2010,
- kmetijsko okoljskih plačil s 23 kmetijsko okoljskimi podukrepi (podukrepi KOP) in
- pozitivno rešenih pritožb za te namene.

Ukrep 211: Plačila kmetom zaradi omejenih možnosti na gorsko hribovskih območjih

V okviru PRP 2007-2013 je za ukrep 211 na voljo 261.204.167 € sredstev. V dosedanjem izvajanju ukrepa je v okviru kampanje neposrednih plačil vložilo zahtevke 37.278 kmetijskih gospodarstev in sicer za 262.983 ha kmetijskih zemljišč, kar predstavlja v povprečju 7,05 ha na zahtevek. Odobrene in izplačane zahtevke je dobilo skupno 36.582 kmetijskih gospodarstev, ti so bili vloženi za skupno 259.970 ha zemljišč. »Skupno« pomeni, da je kmetijsko gospodarstvo vsaj v enem letu prejelo sredstva za vključenost v OMD, oziroma da je bila za kmetijsko zemljišče izplačana podpora vsaj v enem letu. Do konca leta 2011 je bilo na ukrepu izplačanih 159.387.317 € sredstev, kar predstavlja 61 % razpoložljivih sredstev za ukrep.

Doseganje ciljev ukrepa:

Pričakovana letna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v celotnem programskem obdobju 2007-2013 je 33.000 podprtih kmetijskih gospodarstev v skupnem obsegu 226.000 ha podprtih kmetijskih zemljišč. V dosedanjem izvajanju ukrepa je dobilo odobrene in izplačane zahtevke 36.582 kmetijskih gospodarstev (110 % ciljne vrednosti) v skupnem fizičnem obsegu 259.970 ha (113 % ciljne vrednosti) kmetijskih zemljišč. Ciljna vrednost dodatnega nacionalnega kazalnika na tem ukrepu je za 34 milijonov € plačil kmetom na gorskih območjih, v letu 2011 pa je bilo za ta namen izplačanih 31.488.557 € oziroma 92 % ciljne vrednosti

Ukrep 212: Plačila kmetom na območjih z omejenimi možnostmi, ki niso gorsko hribovska območja

V okviru PRP 2007-2013 je za ukrep 212 na voljo 50.123.803 € sredstev. V dosedanjem izvajanju ukrepa je v okviru kampanje neposrednih plačil vložilo zahtevke 14.061 kmetijskih

gospodarstev in sicer za 97.062 ha kmetijskih zemljišč, kar predstavlja v povprečju 6,9 ha na zahtevek. Odobrene in izplačane zahtevke je dobilo skupno 13.656 kmetijskih gospodarstev, ti so bili vloženi za skupno 96.777 ha zemljišč. »Skupno« pomeni, da je kmetijsko gospodarstvo vsaj v enem letu prejelo sredstva za vključenost v OMD, oziroma da je bilo za kmetijsko zemljišče izplačana podpora vsaj v enem letu. Do konca leta 2011 je bilo na ukrepu izplačano 41.353.764 € sredstev, kar predstavlja 82 % razpoložljivih sredstev za ukrep.

Doseganje ciljev ukrepa:

Pričakovana letna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v celotnem programskem obdobju 2007-2013 je 11.000 podprtih kmetijskih gospodarstev v skupnem obsegu 74.000 ha podprtih kmetijskih zemljišč. V dosedanjem izvajanju ukrepa je dobilo odobrene in izplačane zahtevke skupno 13.656 kmetijskih gospodarstev (122 % ciljne vrednosti) v skupnem obsegu 96.777 ha (128 % ciljne vrednosti) kmetijskih zemljišč.

Ciljna vrednost dodatnega nacionalnega kazalnika obseg površin znotraj območij Natura 2000, na kateri se izvaja ukrep OMD, je 84.000 ha. Do konca leta 2011 je bilo takih površin 62.074 ha oz. 73,9 % predvidenega cilja.

Ukrep 214: Kmetijska okoljska plačila

V okviru ukrepa 214 Kmetijsko okoljska plačila sta se od začetka izvajanja PRP 2007-2013 izvajali dve shemi kmetijsko okoljskih plačil:

- ukrepi SKOP iz PRP 2004-2006
- podukrepi KOP iz PRP 2007-2013.

Obveznosti za ukrepe SKOP iz programskega obdobja 2004-2006 so se zaključile z letom 2010 in se niso podaljševale. Za upravičence, ki so v podukrepe KOP iz PRP 2007-2013 vstopili v letu 2007, so se petletne obveznosti zaključile z letom 2011. Ti upravičenci bodo v letu 2012 zaključene petletne obveznosti lahko podaljšali do leta 2013. Upravičenci, ki so v podukrepe KOP vstopili kasneje in bi se jim petletne obveznosti zaključile po 31. 12. 2015, pa se bodo obravnavali v skladu s takrat veljavnimi zadevnimi predpisi EU.

Za ukrep 214 so se sredstva v okviru 4. spremembe PRP 2007-2013 znižala za slabih 20 milijonov € in je sedaj na voljo 281.562.874 € sredstev. V dosedanjem izvajanju ukrepa je v okviru kampanje neposrednih plačil vložilo zahtevke 26.835 kmetijskih gospodarstev in sicer za 394.209 ha kmetijskih zemljišč. Odobrene in izplačane zahtevke je dobilo 26.687 kmetijskih gospodarstev za 385.105 ha zemljišč. Ker so kmetijska gospodarstva na istem zemljišču izvajala več (pod)ukrepov (S)KOP, je bilo dejansko podprtih 261.032 ha (fizičnih) zemljišč. Kmetijska gospodarstva z odobrenimi in izplačanimi zahtevki so izvajala skupaj 55.424 obveznosti (ukrepov SKOP in podukrepov KOP), kar pomeni, da je vsako kmetijsko gospodarstvo izvajalo v povprečju 2,1 (pod)ukrepa. Do konca leta 2011 je bilo na ukrepu 214 izplačanih 158.373.018 € sredstev, kar predstavlja 56 % razpoložljivih sredstev za ukrep (35 % v letu 2010). V (pod)ukrep za rejo avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali je bilo vključenih 1.500 kmetijskih gospodarstev z 19.177 živalmi oziroma 6.608 GVŽ.

Če razdelimo izvajanje ukrepa 214 na obe shemi, KOP in SKOP, podatki kažejo, da je bilo za shemo SKOP kumulativno v celotnem obdobju PRP 2007-2013 sklenjenih 14.991 pogodb z vključenimi 75.738 ha kmetijskih površin. Kumulativno pomeni, da je kmetijsko gospodarstvo vsaj v enem letu prejelo sredstva za vključenost vsaj v en ukrep. Ker je bilo kmetijsko gospodarstvo lahko vključeno v več ukrepov, je dejansko število vključenih kmetijskih gospodarstev 7.414 z vključenimi 45.863 ha fizičnih površin. V ukrep za rejo avtohtonih in

tradicionalnih pasem domačih živali je bilo vključenih 351 kmetijskih gospodarstev s 1.762 živalmi oziroma 1.110 GVŽ. V povprečju so vključena kmetijska gospodarstva izvajala dva ukrepa SKOP. Pri kumulativnih podatkih za ukrepe SKOP je potrebno upoštevati, da v okviru kampanje neposrednih plačil v letu 2011 zahtevkov za ukrepe SKOP ni bilo več, , potekala so samo še redna izplačila in izplačila iz naslova vračil.

Preglednica 20: Pregled vključenih kmetijskih gospodarstev, vključenih površin ter izplačanih sredstev po ukrepih SKOP kumulativno od začetka PRP 2007-2013 do 31. 12. 2011

UKREPI SKOP	Število sklenjenih pogodb	Vključene površine, ha	Znesek izplačanih sredstev, €
Ekološko kmetovanje	276	3.767	1.029.034,59
Zmanjševanje erozije sadjarstvu in vinogradništvu	206	161	48.538,52
Ohranjanje ekstenzivnega travinja	1.040	5.474	539.154,71
Košnja grbinastih travnikov	2	2	577,45
Ohranjanje posebnih traviščnih habitatov	116	288	58.761,35
Integrirano poljedelstvo	115	1.172	330.996,69
Integrirano sadjarstvo	175	372	174.986,02
Integrirano vinogradništvo	235	441	241.398,60
Integrirano vrtnarstvo	68	199	85.930,71
Ohranjanje kolobarja	198	1.135	215.955,72
Ohranjanje obdelane in poseljene krajine na zavarovanih območjih	2.500	16.385	259.235,96
Reja avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali	351		151.414,00
Planinska paša brez pastirja	13	305	20.166,16
Planinska paša s pastirjem	54	2.105	173.103,15
Sonaravna reja domačih živali	4.692	32.056	3.262.587,33
Košnja strmih travnikov z nagibom 35-50%	2.379	5.385	1.096.506,28
Košnja strmih travnikov z nagibom nad 50%	1.160	1.833	560.180,17
Pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin	338	404	58.160,05
Travniški sadovnjaki	259	240	52.777,27
Pokritost tal na vodovarstvenem območju	94	264	94.874,59
Ozelenitev njivskih površin	490	2.427	636.465,42
Reja domačih živali v osrednjem območju pojavljanja velikih zveri	230	1.321	42.671,02
Skupna vsota	14.911	75.738	9.131.351,30

Vir: MKGP in ARSKTRP

Za shemo KOP je bilo kumulativno v dosedanjem obdobju izvajanja PRP 2007-2013 sklenjenih 40.433 pogodb z vključenimi 309.367 ha kmetijskih površin. Ker je bilo kmetijsko gospodarstvo lahko vključeno v več podukrepov, dejansko število znaša 19.273 vključenih kmetijskih gospodarstev z vključenimi 215.169 ha fizičnih površin. V podukrep za rejo avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali je bilo vključenih 1.149 kmetijskih gospodarstev s 17.415 živalmi oziroma 5.498 GVŽ. Tudi v primeru sheme KOP so vključena kmetijska gospodarstva v povprečju izvajala dva podukrepa.

Preglednica 21: Pregled števila podprtih kmetijskih gospodarstev, podprtih površin ter izplačanih sredstev po podukrepih KOP kumulativno od začetka PRP 2007-2013 do 31.12. 2011

PODUKREPI KOP	Število sklenjenih pogodb	Vključene površine, ha	Znesek izplačanih sredstev, €
Ekološko kmetovanje	2.125	29.444	23.406.880
Ohranjanje ekstenzivnih kraških pašnikov	15	419	59.081
Ohranjanje ekstenzivnega travinja	1.569	10.229	1.444.800
Košnja grbinastih travnikov	31	30	12.606
Ohranjanje posebnih traviščnih habitatov	217	654	150.992
Integrirano poljedelstvo	1.804	46.354	27.986.339
Integrirano sadjarstvo	841	3.417	3.823.406
Integrirano vinogradništvo	2.302	9.118	11.146.635
Integrirano vrtnarstvo	288	1.006	583.523
Ohranjanje kolobarja	2.081	19.169	6.323.482
Ohranjanje traviščnih habitatov metuljev	95	245	51.224
Reja avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali	1.149		1.938.092
Planinska paša brez pastirja	14	473	98.563
Planinska paša s pastirjem	111	4.904	1.106.702
Sonaravna reja domačih živali	9.743	80.619	24.170.010
Košnja strmih travnikov z nagibom 35-50 %	5.241	14.298	4.751.617
Košnja strmih travnikov z nagibom nad 50 %	3.084	5.500	2.861.442
Pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin	2.150	6.221	1.778.628
Ohranjanje steljnikov	25	47	18.589
Strmi vinogradi z nagibom 30-40 %	636	1.237,23	371.521
Strmi vinogradi z nagibom nad 40 %	257	355	241.419
Travniški sadovnjaki	796	734	229.268
Ohranjanje habitatov ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov na območjih Natura 2000	41	393	89.423
Pokritost tal na vodovarstvenem območju	269	860	127.672
Ozelenitev njivskih površin	4.910	64.767	35.702.294
Reja domačih živali v osrednjem območju pojavljanja velikih zveri	639	8.874	768.338
Skupna vsota	40.433	309.367	149.241.667,18

Vir: MKGP in ARSKTRP

Doseganje ciljev ukrepa:

Pričakovana vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 26.700 vključenih kmetijskih gospodarstev s skupno vključenimi 368.000 ha zemljišč oziroma 205.000 ha tistih zemljišč, na katerih se izvaja vsaj en kmetijsko okoljski (pod)ukrep. Do konca leta 2011 je bilo vključenih 26.687 kmetijskih gospodarstev (100 % ciljne vrednosti), in sicer za 385.105 ha zemljišč (102 % ciljne vrednosti), oziroma 261.032 ha (124 % ciljne vrednosti) tistih zemljišč, na katerih se izvaja vsaj en kmetijsko okoljski (pod)ukrep. Za izvajanje (pod)ukrepov, povezanih z ohranjanjem genetskih virov, je ciljna vrednost sklenjenih 4.400 obveznosti, do konca leta 2011 pa je bilo sklenjenih 3.988 obveznosti, kar predstavlja 60,6 % ciljne vrednosti. V skladu z zastavljenimi cilji dodatnih nacionalnih kazalnikov naj bi bilo v (pod)ukrep ekološko kmetovanje vključenih 5.000 kmetijskih gospodarstev in 10 % površin KZU. Do konca leta 2011 je bilo v KOP vključenih 2.125 ekoloških kmetijskih gospodarstev in 6,9 % površin KZU, kar

predstavlja 42,5 % ciljne vrednosti glede števila kmetijskih gospodarstev in 69 % raven glede deleža. Ciljna vrednost kazalnika obseg površin znotraj območij Natura 2000, na katerih se izvajajo kmetijsko okoljski (pod)ukrepi je 62.000 ha. Do konca leta 2011 je bilo takih površin 56.692 ha oz. 91,4 % predvidenega cilja.

2.3.3 Ukrepi 3. osi

Cilj ukrepov in aktivnosti te osi je s podporami naložbam spodbuditi zaposlovanje in ustvarjanje novih delovnih mest v nekmetijskih in s kmetijstvom povezanih dejavnostih na podeželju ter s podporami urejanju podeželskih naselij in njihove kulturne dediščine pospešiti razvoj podeželja, ki vodi v dvig dohodkov in življenjske ravni v podeželskih skupnostih.

V okviru Evropskega načrta za oživitev gospodarstva je EK državam članicam namenila dodatna sredstva, kar je imelo za posledico spremembo PRP 2007-2013. V njej je Slovenija na 3. osi uvedla nov ukrep 321-Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo, s katerim bo podprla vzpostavitev širokopasovnega interneta na podeželskih območjih. Ukrep se je začel izvajati v letu 2010.

Ker so tako pri ukrepu 311-Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti kot tudi pri ukrepu 312-Podpore ustanavljanju in razvoju mikro podjetij vlagatelji lahko mikro podjetja, je bila potrebna demarkacija. Ukrep 311 se lahko izvaja samo na dejavni kmetiji, ukrep 312 pa dejavne kmetije ne zahteva. Za dejavno kmetijsko gospodarstvo se šteje, če izpolnjuje naslednja pogoja:

- da v letu pred oddajo vloge na javni razpis ustvari primeren bruto prihodek iz kmetijske dejavnosti oziroma iz kmetijske, gozdarske in dopolnilne dejavnosti na kmetiji na enoto vloženega dela. Kot primeren bruto prihodek se šteje prihodek v višini ene bruto minimalne plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji (v letu 2010 je minimalna bruto plača znašala 8.536,36 €). Enota vloženega dela pa pomeni obseg dela, ki ga opravi ena zaposlena oseba za polni delovni čas v obdobju enega leta oziroma eno polno delovno moč, ki znaša 1800 ur letno,
- da je kmetijsko gospodarstvo v letu pred objavo javnega razpisa vložilo zbirno vlogo na ARSKTRP.

ARSKTRP preverja sedež vlagatelja ter naslov naložbe in v kolikor se na naslovu oziroma sedežu pojavi KMG MID, mora vlagatelj tudi v primeru ukrepa 312 izpolniti posebno tabelo, iz katere je razvidno koliko prihodka je imel ta KMG MID v letu pred oddajo vloge na javni razpis. Preveri se tudi, ali je vlagatelj za ta KMG MID v letu pred objavo javnega razpisa oddal zbirno vlogo.

Za določitev mikro podjetja se uporablja Uredba 800/2008/ES in priporočilo Evropske Komisije 2003/361/EC.

Ukrep 311: Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti

Za ukrep 311 je v okviru PRP 2007-2013 na razpolago 31.551.000 € sredstev. Do konca leta 2011 je bilo dodeljenih 19.679.633 € sredstev, kar pomeni 62 % razpoložljivih sredstev za ta ukrep.

Preglednica 22: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 311 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	301	178	17.019.571	8.688.354
V letu 2011	40	21	2.660.062	2.762.653
Kumulativno 31. 12. 2011	341	199	19.679.633	11.451.007

Vir: MKGP in AKTRP

Skupaj je bilo objavljenih pet razpisov, na katere je prispelo 341 vlog, od katerih jih je bilo odobrenih 199. V povprečju je bilo odobrenih 98.893 € sredstev na vlogo. Celotna vrednost podprtih naložb znaša 47.823.391 € oziroma 240.319 € na odobreno vlogo.

Glede na vrsto naložbe je bilo največ odobrenih sredstev za naložbe v turizem in gostinsko dejavnost na kmetijah (57 %) ter v rabo obnovljivih virov energije (24 %).

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 360 upravičencev s skupnim obsegom naložb v višini 52 milijonov €. Do konca leta 2011 je bilo odobrenih 199 vlog 195 upravičencem, kar predstavlja 54,2 % raven doseganja cilja (48,6 % v letu 2010). Glede na to, da je bil v letu 2011 objavljen še en javni razpis in da je do konca leta 2012 predviden še en javni razpis, se pričakuje, da bo ta vrednost dosežena. Skupna vrednost odobrenih naložb je obsegala 47.823.391 € sredstev, kar predstavlja 92 % raven doseganja cilja (81 % v letu 2010). Glede na zgoraj predpostavljeno dejstvo objav javnih razpisov lahko pričakujemo, da bo skupna vrednost naložb močno presežena. Razlika med ciljnim vrednostmi števila upravičencev in celotno vrednostjo naložb ter obema do sedaj doseženima kazalnikoma, kaže, da je bilo ob načrtovanju programa predvidenih več upravičencev z manjšimi naložbami, dejansko pa je manj upravičencev izvedlo večje naložbe. Iz tega razloga se je spremenila tudi ciljna vrednost v predlogu pete spremembe PRP 2007-2013. Ciljna vrednost dodatnega nacionalnega kazalnika učinka je 200 podprtih projektov za turistične namene, do konca leta 2011 pa je bilo podprtih 69 projektov v turizmu, kar predstavlja 34,5 % ciljne vrednosti (26,5 % v letu 2010). Ukrep naj bi preko naložb v turizem na kmetijah posredno prispeval tudi k povečanju števila turistov, in sicer za 20 % (indeks 120). Na podlagi podatkov do konca leta 2011 je bilo pri podprtih naložbah v turizmu izračunan indeks 130, kar pomeni, da je predviden indeks že presežen.

Ukrep 312: Podpore ustanavljanju in razvoju mikro podjetij

Za ukrep 312 je v okviru PRP 2007-2013 na razpolago 55.520.136 € sredstev. Do konca leta 2011 je bilo dodeljenih 37.839.846 € sredstev, kar pomeni 68 % razpoložljivih sredstev za ta ukrep.

Preglednica 23: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 312 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	547	313	31.603.664	14.990.488
V letu 2011	408	54	6.236.182	10.737.337
Kumulativno 31. 12. 2011	955	367	37.839.846	25.727.825

Vir: MKGP in ARSKTRP

Skupaj je bilo objavljenih pet razpisov, na katere je prispelo 955 vlog, od katerih jih je bilo odobrenih 367, ob tem pa velja poudariti, da 408 vlog, ki so do 31. 12. 2011 prispele na peti javni razpis, še ni bilo obdelanih. Skupna vrednost podprtih naložb znaša 91.387.064 €, kar predstavlja v povprečju 249.011 € na odobreno vlogo. Povprečen znesek odobrenih sredstev na vlogo znaša 103.106 €.

Glede na področje naložbe je bilo največ odobrenih sredstev namenjenih vlagateljem, ki se ukvarjajo z obdelavo lesa (30,3 %), gostinstvom in turizmom (19,9 %) ter izdelavo kovinskih izdelkov (16,4 %). Za oskrbo z energijo je bilo namenjenih 8,0 % vseh odobrenih sredstev.

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 900 podprtih mikro podjetij s skupnim obsegom naložb v višini 92 milijonov €. Do konca leta 2011 je bilo odobrenih 367 vlog za 341 podprtih podjetij, kar predstavlja 37,8 % raven doseganja cilja (32,5 % v letu 2010). Med temi podatki še ni zajetih vlog prispelih na predzadnji javni razpis, objavljen pa bo še en javni razpis, kljub temu pa ciljna vrednost podprtih mikro podjetij ne bo dosežena. Skupni obseg naložb je dosegel 91.387.064 € sredstev, kar predstavlja 99,3 % zastavljenega cilja (84,6 % v letu 2010). Ta ciljna vrednost bo zagotovo močno presežena. Iz tega razloga se je spremenila tudi ciljna vrednost v predlogu pete spremembe PRP 2007-2013. Ciljna vrednost dodatnega nacionalnega kazalnika učinka je 150 podprtih projektov za turistične namene, do konca leta 2011 pa je bilo podprtih 38 turističnih projektov, kar predstavlja 25 % ciljne vrednosti. Ukrep naj bi preko naložb v gostinske nastanitvene dejavnosti posredno prispeval tudi k povečanju števila turistov, in sicer za 20 % (indeks 120). Na podlagi podatkov do konca leta 2011 je bilo pri podprtih naložbah v gostinstvo in turizem izračunan indeks 200, kar pomeni, da je predviden indeks že močno presežen. Tako visoka rast izhaja iz dejstva, da gre v večini primerov za nove naložbe v turistične kapacitete.

Ukrep 321: Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo

Ukrep je bil, na podlagi dodatnih sredstev, ki jih je RS prejela v okviru Evropskega načrta za oživitev gospodarstva, vključen v tretjo spremembo v PRP 2007-2013, ki jo je EK potrdila decembra 2009. Podpora se namenja naložbam v gradnjo širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij v lokalnih skupnostih na območju belih lis.

Za ukrep 321 je v okviru PRP 2007-2013 na razpolago 4.268.889 € sredstev. Do konca leta 2011 je na javni razpis prispelo šest vlog, od katerih so bile štiri odobrene, dve pa zavrnjeni. Za odobrene vloge je bilo dodeljenih 4.268.889 € sredstev, kar pomeni porabo vseh razpoložljivih sredstev za ta ukrep.

Preglednica 24: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 321 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	3	1	1.382.355	0
V letu 2011	3	3	2.886.534	0
Kumulativno 31. 12. 2011	6	4	4.268.889	0

Vir: MKGP in ARSKTRP

Ukrep 321 ima strogo omejen tako naložbeni (širokopasovni internet) kot tudi regionalni (Pomurje) okvir.

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 so štirje podprti projekti s skupnim obsegom naložb v višini 4,6 milijona €. Do konca leta 2011 so bili na tem ukrepu odobreni štirje projekti s skupnim obsegom naložb v višini 5.349.718 € sredstev. Cilji ukrepa so s tem doseženi.

Ukrep 322: Obnova in razvoj vasi

Za izvajanje ukrepa 322 je v okviru PRP 2007-2013 namenjenih 30.259.000 € sredstev. Do konca leta 2011 je bilo dodeljenih 24.242.719 €, kar predstavlja 80 % razpoložljivih sredstev za ta ukrep.

Preglednica 25: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 322 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31.12.2010	225	113	15.740.857	3.078.302
V letu 2011	70	36	8.501.862	4.797.149
Kumulativno 31.12.2011	295	149	24.242.719	7.875.451

Vir: MKGP in ARSKTRP

V obdobju 2007-2011 je bilo iz naslova tega ukrepa objavljenih šest javnih razpisov. Od 295 prejetih vlog je bilo odobrenih 149 vlog, ob tem pa je potrebno poudariti, da vloge, ki so prispele na zadnji javni razpis, še niso obdelane. Skupna vrednost podprtih naložb znaša 49.301.795 € sredstev, kar v povprečju predstavlja 330.885 € na vlogo. Povprečen znesek dodeljenih sredstev na vlogo znaša 162.703 €.

Z vidika samega črpanja finančnih sredstev je izvajanje ukrepa še vedno upočasnjeno, vendar je ob tem zelo pomembno dejstvo, da je bilo iz naslova tega ukrepa do konca leta 2011 dodeljenih že 4/5 sredstev. Razlogov za počasno črpanje sredstev je več, poleg tega, da lahko z izvedbo naložbe začnejo po izdaji odločbe o pravici do sredstev, je nedvomno eden izmed najpomembnejših razlogov ta, da gre za tip projektov, ko ne gre samo za nakup opreme in postavitev le-te v prostor in je projekt zaključen, ampak gre za gradbeno-obrtniška dela, ki so pogojena tako z vremenskimi razmerami kot tudi s pridobivanjem ustreznih dovoljenj. Glede na to, da od oddaje vloge na javni razpis pa do zaključka projekta lahko mineta več kot dve leti, je zato realno pričakovati, da bo črpanje sredstev naraslo v letu 2012, zlasti pa v letih 2013 in 2014, ko se bodo zaključevali projekti, ki so bili predmet kandidiranja na javnih razpisih v letu 2010, 2011 in nenazadnje tudi ti, ki bodo odobreni v letu 2012. Ugotavljamo, da se je v zadnjem letu

močno povečal interes vlagateljev za javne razpise iz naslova tega ukrepa, k čemur je prispevalo zlasti boljše poznavanje vsebin tega javnega razpisa, vlagatelji so uspeli pridobiti vsa ustrezna dovoljenja, ki jih predpisuje gradbena zakonodaja, in nenazadnje je k temu prispevala tudi tretja sprememba PRP 2007–2013, ki je prinesla višjo stopnjo sofinanciranja. Četrta sprememba PRP 2007–2013 pri tem ukrepu ni prinesla bistvenih sprememb.

Glede na predmet podpore je bilo največ vlog in največ sredstev odobrenih za obnovo in izgradnjo večnamenskih zgradb skupnega pomena za medgeneracijsko druženje, kulturno-umetniško, športno in drugo prostočasno dejavnost lokalnega prebivalstva na podeželju. S tretjo spremembo PRP 2007-2013 in nato v četrtem in šestem javnem razpisu je bil dodan predmet podpore preselitev kmetij iz vaških središč z namenom njihove celostne ureditve. Do konca leta 2011 ni bil odobren noben projekt za ta namen. Postopek pridobivanja potrebne dokumentacije, soglasij in ustreznih dokazil, s katerimi bo izkazan javni interes za preselitev kmetije, zahteva svoj čas, kar pomeni, da je realno pričakovati, da se bodo take vloge pojavile na naslednjih javnih razpisih.

Preglednica 26: Pregled stanja vlog in sredstev po sklopih naložb pri ukrepu 322 na dan 31. 12. 2011

Predmet podpore	Št. odobrenih vlog	Delež odobrenih vlog po sklopih, %	Znesek odobrenih sredstev, €	Delež odobrenih sredstev po sklopih, %	Celotna vrednost naložb, €
1: Ureditev površin, ki služijo skupnim namenom in potrebam v podeželskih naseljih	24	16,1	3.068.553	12,7	6.807.832
2: Ureditev vaških jeder	26	17,4	4.330.842	17,9	8.748.629
3: Ureditev infrastrukture in povezav znotraj naselij	30	20,1	5.079.845	21,0	9.481.156
4: Obnova in izgradnja večnamenskih stavb skupnega pomena	69	46,3	11.763.479	48,5	24.264.178
5: Preselitev kmetij iz vaških središč z namenom njihove celostne ureditve	0	0	0	0	0
Skupna vsota	149	100,0	24.242.719	100,0	49.301.795

Vir: MKGP in ARSKTRP

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 550 vasi, v katerih bi se izvajali ukrepi s skupnim obsegom naložb v višini 32 milijonov €. Do konca leta 2011 je bilo odobrenih 149 vlog, vključenih je bilo 376 vasi oziroma 68,4 % ciljne vrednosti (58 % ciljne vrednosti v letu 2010). Preko zaključenih projektov ugotavljamo, da je bilo do konca leta že podprtih 175 vasi. Glede na odobrene prijave in ob predpostavki, da javni razpis, ki je bil objavljen v letu 2011 do konca leta še ni bil zaključen ter, da sta v letu 2012 predvidena še dva javna razpisa, predvidevamo, da bo število podprtih vasi naraslo, verjetno pa ne bo doseglo ciljne vrednosti iz leta 2007, saj je bil kazalnik določen ob predpostavki, da bodo projekti sofinancirani v višini 50 %. Skupni obseg naložb je obsegal 49.301.795 € sredstev, kar predstavlja 154 % pričakovane ciljne vrednosti (112 % v letu 2010). Ciljna vrednost dodatnega nacionalnega kazalnika učinka je 200 podprtih vasi v navezavi z osnovnimi storitvami s celotnim obsegom naložb v višini 8 milijonov €. Za navezavo z osnovnimi storitvami smo šteli projekte, ki kandidirajo na predmet podpore 3 »Ureditev infrastrukture in povezav znotraj naselij«. Do konca leta 2011 je bilo podprtih 17 vasi v navezavi z osnovnimi storitvami, kar predstavlja 8,5 % ciljne

vrednosti, s celotnim obsegom naložb v višini 3.374.895 € oziroma 42,2 % ciljne vrednosti. Zastavljen cilj verjetno ne bo dosežen, zato smo v peti spremembi PRP 2007–2013 predlagali novo ciljno vrednost.

Ukrep 323: Ohranjanje in izboljševanje dediščine podeželja

Za izvajanje ukrepa 323 je v okviru PRP 2007-2013 namenjenih 14.709.000 € sredstev. Dodeljenih je bilo 4.607.203 €, kar predstavlja 31 % razpoložljivih sredstev namenjenih za ta ukrep.

Preglednica 27: Pregled stanja vlog in sredstev pri ukrepu 323 na dan 31. 12. 2011

	Število prejetih vlog	Število izdanih pozitivnih odločb	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	164	41	1.627.391	818.279
V letu 2011	64	51	2.979.812	1.208.852
Kumulativno 31. 12. 2011	228	92	4.607.203	2.027.131

Vir: MKGP in ARSKTRP

V obdobju 2007-2011 je bilo iz naslova tega ukrepa objavljenih pet javnih razpisov. Od 228 prejetih vlog je bilo odobrenih 92 vlog, ob tem pa velja poudariti, da vloge, ki so prispele na peti javni razpis, še niso bile obdelane. Skupna vrednost podprtih naložb znaša 8.293.429 €, kar predstavlja v povprečju 90.146 € na vlogo. Povprečen znesek dodeljenih sredstev na vlogo znaša 39.693 €.

Z vidika črpanja finančnih sredstev je izvajanje ukrepa še vedno počasno. Razlogov za počasno črpanje sredstev je več, poleg tega, da lahko z izvedbo naložbe začnejo po izdaji odločbe o pravici do sredstev, je nedvomno eden izmed najpomembnejših razlogov ta, da gre za tip projektov, ko ne gre samo za nakup opreme in postavitev le-te v prostor in je projekt zaključen, ampak gre za zelo zahtevna gradbeno-obrtniška dela, saj gre za posege v kulturno dediščino, in morajo biti vsa dela opravljena v skladu s konservatorskimi načrti, poleg tega pa so pogojena z vremenskimi razmerami kot tudi s pridobivanjem ustreznih dovoljenj. Ugotavljamo, da od oddaje vloge na javni razpis pa do zaključka projekta lahko mineta več kot dve leti, zato je realno pričakovati, da bo črpanje sredstev naraslo v letu 2012, zlasti pa v letih 2013 in 2014, ko se bodo zaključevali projekti, ki so bili predmet kandidiranja na javnih razpisih v letu 2010, 2011 in nenazadnje tudi ti, ki bodo odobreni v letu 2012. Ugotavljamo, da se je v zadnjem letu močno povečal interes vlagateljev za javne razpise iz naslova tega ukrepa, k čemur je prispevalo zlasti boljše poznavanje vsebin tega javnega razpisa, vlagatelji so uspeli pridobiti vsa ustrezna dovoljenja, ki jih predpisuje gradbena zakonodaja, in nenazadnje je k temu prispevala tudi tretja sprememba PRP 2007–2013, ki je prinesla višjo stopnjo sofinanciranja. Četrta sprememba PRP 2007–2013 pri tem ukrepu ni prinesla bistvenih sprememb.

Preglednica 28: Pregled stanja vlog in sredstev po sklopu naložbe pri ukrepu 323 na dan 31. 12. 2011

Predmet podpore	Št. odobrenih vlog	Delež odobrenih vlog, %	Odobrena sredstva, €	Delež odobrenih sredstev, %	Celotna vrednost naložb, €
Predmet podpore 1: Nepremična kulturna dediščina na podeželju	80	87,0	3.953.926	85,8	6.953.217
Predmet podpore 2: Muzeji na prostem in prostori za postavitev razstav stalnih zbirk etnološke dediščine	8	8,7	590.446	12,8	1.187.763
Predmet podpore 3: Ureditev in izgradnja tematskih poti, ki povezujejo naravne vrednote in nepremično kulturno	4	4,3	62.831	1,4	152.448
Skupna vsota	92	100,0	4.607.203	100,0	8.293.429

Vir: MKGP in ARSKTRP

Glede na predmet podpore, kamor se naložba uvršča, je bilo največ vlog odobrenih v okviru predmeta podpore 1 »Nepremična kulturna dediščina na podeželju«. Do konca leta 2011 je bilo tako odobrenih 80 vlog, ravno tako pa je bilo za ta namen največ dodeljenih finančnih sredstev (86 %).

Če opazujemo status vlagatelja, so največ odobrenih vlog (67 %) in sredstev (55 %) prejele fizične osebe. Po tipu dediščine je bilo kar 90 vlog oziroma 97,8 % vseh odobrenih vlog za naložbe v ohranjanje kulturne dediščine in le dve vlogi za ohranjanje naravne dediščine.

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 250 podprtih projektov s skupnim obsegom naložb v višini 17 milijonov €. Do konca leta 2011 je bilo odobrenih 92 projektov, kar predstavlja 36,8 % ciljne vrednosti (16,4 % v letu 2010). Skupni obseg podprtih naložb je znašal 8.293.429 € sredstev, kar predstavlja 48,8 % doseganje načrtovanega cilja (22,1 % v letu 2010). Ker so bila sredstva na ukrepu 322 praktično že porčpana, se je Organ upravljanja odločil, da bi večje učinke na izboljšanje kakovosti življenja na podeželju dosegli z izvedbo projektov na ukrepu 322 in zato v peti spremembi PRP 2007–2013 predlagal zmanjšanje razpoložljivih sredstev na račun ukrepa 323. Posledično smo korigirali tudi ciljne vrednosti ukrepa, ki so bile postavljene ob predpostavki, da bodo projekti sofinancirani v višini 50 % in, da je za ta namen razpoložljivih 14,7 milijonov €.

2.3.4 Ukrepi 4. osi

4. os LEADER

Za os LEADER je v okviru PRP 2007-2013 na razpolago 33.760.006 € sredstev. Do konca leta 2011 je bilo izplačanih 10.052.867 € sredstev, kar pomeni 30 % razpoložljivih sredstev za to os. Za leto 2011 lahko ugotovimo, da je bilo aktivnih vseh 33 LAS.

Preglednica 29: Pregled stanja delujočih LAS, število odobrenih projektov ter sredstev pri osi LEADER na dan 31. 12. 2011

	Število delujočih LAS	Število odobrenih projektov	Znesek odobrenih sredstev, €	Znesek izplačanih sredstev, €
Kumulativno 31. 12. 2010	33	678	13.953.302	5.449.397
V letu 2011	33	240	4.888.751	4.486.231
Kumulativno 31. 12. 2011	33	918	18.842.053	10.052.867

Vir: MKGP in ARSKTRP

Do konca leta 2011 je bilo iz naslova projektov LEADER izplačanih 8.111.729 € javnih sredstev, zasebna sredstva za izplačane zahteve pa so obsegala 8.559.280 € (skupaj 16.671.009 €). Zahtevki so tako v povprečju 49 % sofinancirani iz javnih sredstev. V letu 2011 se je izvajanje projektov LEADER okrepilo, hkrati pa se je okrepila prepoznavnost lokalnih akcijskih skupin na lokalnem nivoju in njihovo medsebojno povezovanje. Opažamo dvig kvalitete projektov, podprtih preko ukrepov LEADER in njihovo okrepljeno sinergijsko vlogo z drugimi razvojnimi aktivnostmi.

Preglednica 30: Pregled izplačanih sredstev po ukrepih osi LEADER na dan 31. 12. 2011

LEADER UKREP	Izplačana sredstva v 2008, €	Izplačana sredstva v 2009, €	Izplačana sredstva v 2010, €	Izplačana sredstva v 2011, €	Skupaj izplačanih sredstev, €
411– Konkurenčnost	0	36.486	421.016	220.956 €	678.457 €
412 – Upravljanje z okoljem/zemljišči	0	21.041	332.952	196.361 €	550.353 €
413 – Kakovost življenja/diverzifikacija	0	380.552	3.031.337	3.381.996 €	6.793.884 €
421 – Izvajanje projektov sodelovanja	0	0	10.864	78.170 €	89.034 €
431 – Vodenje lokalnih akcijskih skupin	0	525.087	690.063	725.988 €	1.941.138 €
SKUPAJ	0	963.166	4.486.231	4.603.470 €	10.052.867 €

Vir: MKGP in ARSKTRP

Doseganje ciljev ukrepa:

Ciljna vrednost učinkov izvajanja tega ukrepa v programskem obdobju 2007-2013 je 20 delujočih LAS s celotno površino 16.000 km² in 1,4 milijona prebivalcev. V Sloveniji deluje 33 LAS na 19.349,6 km² in z 1,2 milijona prebivalci. Tako sta presežena cilja števila LAS in njihove površine, ni pa dosežen cilj števila prebivalcev v LASih, kar pomeni, da so LAS ustanovljene predvsem na redkeje poseljenih območjih.

Predvidena ciljna vrednost projektov, financiranih s strani LAS v programskem obdobju 2007-2013, znaša 650 projektov. Do konca leta 2011 je bila že skoraj dosežena, saj je bilo zaključenih 550 projektov (85 % doseganje ciljne vrednosti), še skoraj enkrat toliko je nezaključenih že

odobrenih projektov (zaključeni do sredine 2015), prijava novih projektov bo potekala do oktobra 2012, kar bo povečalo število vlog, zato bo ciljna vrednost zagotovo presežena. Nekoliko težje bo doseči ciljno vrednost upravičencev s podporo, saj je do konca leta 2011 izkazano 50 % doseganje ciljne vrednosti, predvsem zaradi dejstva, da so upravičenci – nosilci in partnerji pri več projektih isti (javni zavodi, občine), zaradi enojnega štetja je njihovo število manjše od pričakovanega.

Do konca programskega obdobja naj bi v okviru 10 sodelujočih LAS-ov bilo skupno podprtih tudi 20 projektov medregijskega in čezmejnega sodelovanja. Dosedanji rezultati kažejo, da bo zastavljene cilje težko doseči, saj so bili do konca leta 2011 izplačani le trije projekti na medregijski ravni, v katerih je sodelovalo 6 LAS. Do konca leta 2011 potrjeni projekti (prejete prijave) sicer izkazujejo, da se predvideva zaključek še 3 projektov čezmejnega sodelovanja, vendar upravičenci ostajajo skoraj isti. Specifika in kompleksnost projektov sodelovanja predstavlja za večino LAS oviro, zato se zanje težje odločajo. Tisti, ki se vendarle odločijo za projekt sodelovanja imajo pozitivne izkušnje in se lotijo novega, vendar se štejejo kot isti upravičenci (enojno štetje) in zato ne doprinesejo k povečanju kazalnika število sodelujočih LAS. V sklopu vodenja LAS je predvideno 250 podprtih projektov oziroma ukrepov s področja usposabljanja in/ali animacije. Do konca leta 2011 je bilo na področju vodenja LAS skupno izplačanih 99 projektov, kar predstavlja 40 % doseganja zastavljenega cilja. Ker vsi LAS niso vložili treh dovoljenih zahtevkov za vodenje, pridobitev strokovnih znanj in animacijo letno, bo ciljna vrednost predvidoma dosežena 70 %.

2.3.5 Dodatna sredstva iz Evropskega načrta za oživitev gospodarstva

Evropski svet je na zasedanju 11. in 12. decembra 2008 potrdil Evropski načrt za oživitev gospodarstva (angl. European Economic Recovery Plan– EERP), v katerem so evropski voditelji med prednostnimi nalogami za blažitev posledic gospodarske recesije predvideli tudi podporo razvoju širokopasovnega interneta na podeželju in novih izzivov iz t.i. »zdravstvenega pregleda« stanja reforme SKP iz leta 2003 (angl. Health Check).

Za podporo tem prednostnim nalogam je Evropski svet v letih 2009 in 2010 predvidel 1,02 milijarde € sredstev (natančneje dodatnih pravic porabe), prerazporejenih v okviru Naslova 2 splošnega proračuna Evropskih skupnosti, ki naj bi se preko Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) prelila v programe razvoja podeželja vseh 27 držav članic na osnovi obstoječega porazdelitvenega ključa.

Stopnja sofinanciranja aktivnosti iz prvega odstavka 16a člena Uredbe 1698/2005/ES s strani EKSRP za konvergenčne regije (kamor sodi Republika Slovenija) znaša do 90 %, za nekonvergenčne pa do 75 %. Preostali delež morajo zagotoviti države članice.

Slovenija je za namen izvajanja Evropskega načrta za oživitev gospodarstva upravičena do dodatnih 11.526.000 € sredstev iz EKSRP. Od tega zneska sta dve tretjini sredstev namenjeni izvajanju aktivnosti (a), (b), (c) in (e) iz prvega odstavka 16a člena Uredbe 1698/2005/ES, tretjina sredstev pa infrastrukturi širokopasovnega interneta na podeželskih območjih. Dodatna sredstva ne vplivajo na razdelitev sredstev med osmi. Za izvajanje teh aktivnosti mora Slovenija iz državnega proračuna zagotoviti 10 % sofinanciranje.

Dodatna sredstva iz naslova Evropskega načrta za oživitev gospodarstva so namenjena **ukrepu 121-Posodabljanje kmetijskih gospodarstev** na 1. osi PRP 2007-2013 ter **ukrepu 321-Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo** na 3. osi PRP 2007-2013. Temu ustrezno je bil v letu 2009 prilagojen tudi slovenski PRP 2007-2013.

Preglednica 31: Finančni načrt po oseh PRP 2007-2013 za dodatna sredstva iz naslova Evropskega načrta za oživitev gospodarstva - SLOVENIJA

		Javna sredstva (€)		
OS		Skupaj (EKSRP + SI), €	Stopnja sofinanciranja EKSRP, %	Prispevek EKSRP, €
1. os	→ Konkurenčnost in prestrukturiranje	8.537.778	90	7.684.000
2. os	→ Okolje in izravnalna plačila	0	0	0
3. os	→ Diverzifikacija in kakovost življenja	4.268.889	90	3.842.000
4. os	→ Lokalne pobude	0	0	0
Tehnična pomoč		0	0	0
Skupaj		12.806.667	90	11.526.000

Vir: MKGP

V sklopu podpor v okviru Načrta za oživitev gospodarstva je bil namenjen 11. javni razpis ukrepa 121-Posodabljanje kmetijskih gospodarstev. Skupaj je prispelo 63 vlog, od katerih jih je bilo odobrenih 51 s skupnim zneskom 7.091.712 € odobrenih sredstev.

Preglednica 32: Pregled stanja vlog in sredstev po upravičenih naložbah na 11. javnem razpisu »Novi izzivi« v okviru ukrepa 121 na dan 31. 12. 2011

Ukrep 121: NOVI IZZIVI 11. JR / UPRAVIČENE NALOŽBE	Št. prejetih vlog	Št. odobrenih vlog	Celotna vrednost naložb, €	Znesek odobrenih sredstev, €	Izplačana sredstva EKSRP, €
1.1. Naložbe v samostojna skladišča za živinska gnojila ter nakup hlevske opreme namenjene izboljšanju skladiščenja živinskih gnojil	4	3	179.954	96.980	34.474
1.2. Nakup kmetijske mehanizacije in strojne opreme namenjene manjši porabi dušika ter minimalni obdelavi tal	5	4	114.765	38.395	26.800
3.1. Naložbe v nakup in postavitev mrež proti toči	30	28	2.015.260	1.004.183	635.480
3.2. Naložbe v nakup in postavitev rastlinjakov in pripadajočo opremo	13	9	13.418.711	5.714.628	60.249
4.1. Naložbe v namakalno infrastrukturo na kmetijskih gospodarstvih, kamor spada tudi namakalna oprema, ki je lahko samostojna naložba, in v gradnjo pripadajočih vodnih virov	11	7	570.062	237.526	103.847
Skupna vsota	63	51	16.298.752	7.091.712	860.850

Vir: ARSKTRP in MKGP

Doseganje ciljev:

Ciljna vrednost v okviru podpor namenjenih »novim izzivom« je 172 podprtih kmetijskih gospodarstev s skupnim obsegom naložb v višini 19.200.000 € sredstev. Do konca leta 2011 je bilo v okviru ukrepa 121 (11. javni razpis) skupaj odobrenih 51 vlog oz. podprtih 50 kmetijskih gospodarstev (29,1 % raven doseganja cilja) s skupnim obsegom naložb v višini 16.298.752 € sredstev (84,9 % raven doseganja cilja).

Cilji v sklopu podpor namenjenih razvoju širokopasovnega interneta na podeželju so obrazloženi že v poglavju 2.3.3 v sklopu ukrepa 321-Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo.

3. FINANČNO IZVAJANJE PROGRAMA V LETU 2011

Preglednica 33: Finančna sredstva po ukrepih/oseh ter poraba sredstev do 31. 12. 2011 (v €)

Temeljni cilji		Letna plačila - leto 2011		Kumulativa plačila od leta 2007	
		EKSRP	SKUPAJ	EKSRP	SKUPAJ
OS 1 Izboljšanje konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva					
1.1.1	Usposabljanje za delo v kmetijstvu in gozdarstvu	-0,03	0,00	11.279,95	15.039,98
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	Pomoč mladim prevzemnikom kmetij	768.418,62	1.024.721,86	20.020.679,36	26.694.428,26
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.3	Zgodnje upokojevanje kmetov	1.926.893,31	2.569.193,30	6.833.785,62	9.111.718,35
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	1.234.860,11	1.646.480,45	4.992.427,11	6.656.572,25
1.2.1	Posodabljanje kmetijskih gospodarstev	9.443.150,54	12.418.698,53	38.573.636,11	51.259.352,72
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	51.618,41	68.824,55	1.311.527,09	1.748.702,82
1.2.2	Povečanje gospodarske vrednosti gozdov	1.078.983,10	1.440.143,34	12.370.453,26	16.495.437,39
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.3	Dodajanje vrednosti kmet. in gozd. proizvodom	9.112.306,94	12.149.742,85	27.434.806,01	36.579.741,70
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	596.332,83	795.110,44
1.2.5	Izboljšanje in razvoj infrastrukture, povezane z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva	709.615,73	946.154,33	3.003.158,80	4.004.211,79
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.1	Izpolnjevanje standardov, temelječih na zakonodaji Skupnosti	0,00	0,00	31.360.818,59	41.814.413,28
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	31.360.818,59	41.814.413,28
1.3.2	Sodelovanje kmetijskih proizvajalcev v shemah kakovosti hrane	37.610,75	50.147,86	85.056,63	113.409,55
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.3	Podpore skupinam proizvajalcev pri dejavnostih informiranja in pospeševanja prodaje	887.636,38	1.183.515,23	2.318.633,43	3.091.511,34
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
1.4.2	Podpore za ustanavljanje skupin proizvajalcev	127.484,06	170.966,05	260.785,15	348.454,02
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
SKUPAJ OS 1		24.092.099,39	31.953.283,35	142.273.092,89	189.527.718,38
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	1.286.478,52	1.715.305,00	38.261.105,62	51.014.798,79

Temeljni cilji		Letna plačila - leto 2011		Kumulativa plačila od leta 2007	
		EKSRP	SKUPAJ	EKSRP	SKUPAJ
OS 2 Podpiranje upravljanja z zemljišči in izboljšanje okolja					
2.1.1	Izravnalna plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmet. dejavnost na gorskih območjih	25.213.593,27	31.488.557,32	127.529.891,14	159.387.316,68
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	39.636,57	49.545,79
2.1.2	Izravnalna plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmet. dejavnost na obm., ki niso gorska	8.020.036,22	10.023.589,11	33.083.128,92	41.353.763,53
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	16.388,38	20.485,49
2.1.4	Kmetijsko okoljska plačila	30.619.472,66	38.338.847,07	126.645.208,98	158.373.018,48
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	-566,81	-837,71	423.128,68	528.913,96
SKUPAJ OS 2		63.853.102,16	79.850.993,50	287.258.229,03	359.114.098,69
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	-566,81	-837,71	479.153,63	598.945,24
OS 3 Izboljšanje kakovosti življenja in spodbujanje diverzifikacije gosp. dejavnosti					
3.1.1	Diverzifikacija v nekmetske dejavnosti	2.071.989,16	2.762.652,40	8.588.255,64	11.451.006,88
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2	Podpore ustanavljanju in razvoju podjetij	8.053.002,74	10.737.337,25	19.295.868,45	25.727.825,00
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.1	Osnovne storitve za podeželsko gospodarstvo in prebivalstvo	0,00	0,00	0,00	0,00
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2	Obnova in razvoj vasi	3.597.861,45	4.797.148,70	5.906.587,80	7.875.450,51
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.3	Ohranjanje in izboljšanje dediščine podeželja	906.639,20	1.208.852,32	1.520.348,31	2.027.131,15
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
SKUPAJ OS 3		14.629.492,54	19.505.990,67	35.311.060,21	47.081.413,54
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
OS 4 Leader					
4.1.1	Izvajanje lokalnih razvojnih strategij	3.039.449,86	3.799.312,43	6.418.155,53	8.022.694,58
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.1	Spodbujanje medregijskega in čezmejnega sodelovanja	62.535,65	78.169,57	71.226,98	89.033,74
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
4.3.1	Vodenje lokalnih akcijskih skupin in spodbujanje sodelovanja	580.790,33	725.987,81	1.552.910,65	1.941.138,20
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
SKUPAJ OS Leader		3.682.775,84	4.603.469,81	8.042.293,17	10.052.866,52
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
Tehnična pomoč		1.322.474,86	1.763.314,10	4.808.854,67	6.411.901,97
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	0,00	0,00	0,00	0,00
SKUPAJ PROGRAM		107.579.944,78	137.677.051,43	477.693.529,97	612.187.999,10
	- od katerega prehodni izdatek po uredbi (ES) št. 1320/2006	1.285.911,71	1.714.467,29	38.740.259,25	51.613.744,03

Vir: ARSKTRP in MKGP

3.1 PREGLED ČRPANJA SREDSTEV PROGRAMA

3. 1. 1. Učinkovitost črpanja sredstev programa

Za izvedbo PRP 2007-2013 je načrtovanih 1.176.985.582,00 € sredstev. Sredstva so razdeljena med štiri osi: 1. os, 2. os, 3. os in 4. os LEADER ter na sklop tehnične pomoči. 1. os je glede na celotni PRP 2007-2013 po načrtovanih sredstvih zastopana v vrednosti 34,16 %, 2. os je zastopana v 50,37 % deležu, 3. os v 11,58 % deležu, os LEADER v 2,87 % ter tehnična pomoč v 1,02 % deležu.

30. marca 2011 je bila s strani Evropske komisije potrjena četrta sprememba PRP 2007-2013, ki vključuje tudi spremembe razpoložljivih sredstev po posameznih ukrepih 1., 2. in 4. osi. Prerazporeditev sredstev med ukrepi 3. osi ni bila predvidena. Razlogi za spremembo izhajajo iz spremenjenih potreb po sredstvih ter projekcijah porabe sredstev na posameznih ukrepih ob upoštevanju zastavljenih ciljev. Pri vseh prerazporeditvah je šlo za prerazporeditev sredstev med ukrepi znotraj relevantne osi.

Tako je bilo za 1. os potrjeno zmanjšanje sredstev na ukrepih 111, 113, 125, 132 in 133 ter povečanje razpoložljivih sredstev na ukrepih 112, 121 in 122.

Na področju 2. osi so se povečala sredstva na ukrepih 211 in 212, v okviru katerih se izplačujejo izravnalna plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD). Potreba po dodatnih sredstvih je nastala deloma zaradi višjega obsega izplačil v letih 2007, 2008 in 2009, deloma pa zaradi uvedbe novega sistema izračuna plačil OMD, ki temelji na točkovanju (vrednotenju) kmetijskih zemljišč in se je pričel izvajati v letu 2010. Višina razpoložljivih sredstev na teh dveh ukrepih se je povečala na račun zmanjšanja sredstev na ukrepu 214 Kmetijsko okoljska plačila.

Na področju 4. osi je prišlo do povečanja sredstev na podukrepu 413 na račun zmanjšanja sredstev na ukrepu 421, v okviru katerega se sredstva namenjajo izvedbi projektov za spodbujanje medregijskega in čezmejnega sodelovanja.

Preglednica 34: Spremembe v višini razpoložljivih sredstev po relevantnih ukrepih v okviru 4. spremembe v primerjavi s 3. spremembo PRP 2007-2013

Ukrep	3. sprememba PRP 2007-2013	4. sprememba PRP 2007-2013	Razlika, €	Indeks spremembe
111	10.070.155	5.000.000	-5.070.155	49,65
112	35.253.236	46.421.330	11.168.094	131,68
113	38.097.939	32.000.000	-6.097.939	83,99
121	90.872.327	103.006.275	12.133.948	113,35
122	24.939.252	25.939.252	1.000.000	104,01
125	43.633.948	38.000.000	-5.633.948	87,09
132	16.069.003	9.569.003	-6.500.000	59,55
133	6.619.268	5.619.268	-1.000.000	84,89
211	236.924.109	261.204.167	24.280.058	110,25
212	45.464.579	50.123.803	4.659.224	110,25
214	310.502.156	281.562.874	-28.939.282	90,68
41	23.632.003	26.164.005	2.532.002	110,71
413	14.179.201	16.711.204	2.532.003	117,86
421	3.376.003	844.000	-2.532.003	25,00

Vir: MKGP in ARSKTRP

V spodnji preglednici je podan pregled razpoložljivih sredstev PRP 2007-2013 ter kumulativna vrednost izplačil do 31. 12. 2011 po posameznih oseh. V vrednost izplačil so vključena tudi izplačila iz naslova sprejetih obveznosti iz Programa razvoja podeželja 2004-2006 in Enotnega programskega dokumenta 2004-2006. Največji del razpoložljivih sredstev iz PRP 2007-2013 je predviden za izvajanje ukrepov 2. osi, sledi 1. os in nato 3. os, najmanj sredstev pa je namenjenih osi LEADER. Tudi izplačila sredstev upravičencem do 31. 12. 2011 so sledila v tem zaporedju. Do 31. 12. 2011 je bilo izplačanih 612.187.999,10 € oziroma 52,01 % razpoložljivih sredstev.

Preglednica 35: Črpanje razpoložljivih sredstev programa do 31.12.2011 (v €)

Osi	Razpoložljiva javna sredstva 2007-2013, €	Izplačila do 31.12.2011, €	Črpanje razpoložljivih sredstev, %
1. os	402.023.149,78	189.527.718,38	47,14
2. os	592.890.843,75	359.114.098,69	60,57
3. os	136.308.024,89	47.081.413,54	34,54
4. os	33.760.006,25	10.052.866,52	29,78
Tehnična pomoč	12.003.557,33	6.411.901,97	53,42
SKUPAJ	1.176.985.582,00	612.187.999,10	52,01

Vir: MKGP in ARSKTRP

V nadaljevanju sledi pregled izplačil iz naslova PRP 2007-2013 po letih. Iz preglednice je razvidno, da se je nadaljevala rast izplačil na 3. in 4. osi ter iz naslova tehnične pomoči, medtem ko je slabše črpanje na 1. osi mogoče pojasniti zaradi podaljševanja rokov investicij in posledično kasnejšega vlaganja zahtevkov za izplačilo.. Na 2. osi je bilo v letu 2011 izplačanih za dobrih 8 % več sredstev kot preteklo leto.

Preglednica 36: Pregled izplačil iz naslova PRP 2007-2013 po letih (v €)

Osi	Izplačila					Indeks (11/10)
	2007	2008	2009	2010	2011	
1. os	40.409.442,83	29.241.526,79	40.173.667,85	47.749.797,56	31.953.283,35	66,92
2. os	0,00	110.764.680,00	94.555.159,64	73.943.265,55	79.850.993,50	107,99
3. os	0,00	1.888.593,31	11.097.035,79	14.589.793,77	19.505.990,67	133,70
4. os	0,00	0,00	963.165,60	4.486.231,11	4.603.469,81	102,61
Tehnična pomoč	0,00	1.251.137,76	1.751.405,16	1.646.044,95	1.763.314,10	107,12
SKUPAJ	40.409.442,83	143.145.937,86	148.540.434,04	142.415.132,94	137.677.051,43	96,67

Vir: MKGP in ARSKTRP

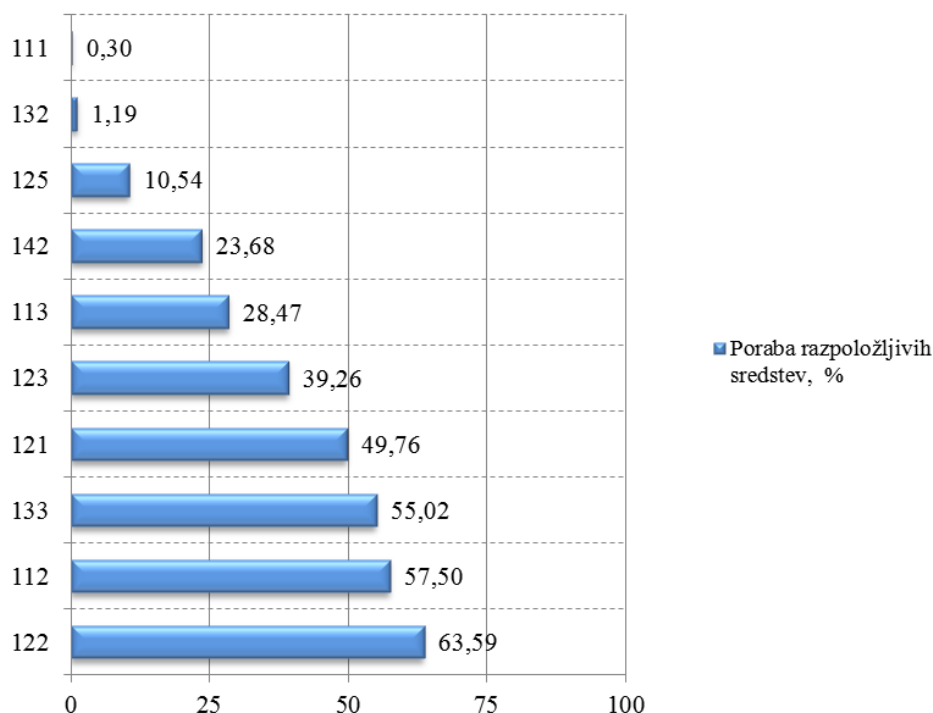
3. 1. 2. Učinkovitost črpanja sredstev pri ukrepih 1. osi

Za 1. os je namenjenih 34,16 % celotnih sredstev PRP 2007-2013. Razpoložljiva sredstva 1. osi v PRP 2007-2013 znašajo 402.023.149,78 €. Razmerje med sredstvi iz EKSRP in RS je 75:25, razen pri dodatnih finančnih sredstvih na podlagi Evropskega načrta za oživitev gospodarstva, prednostne naloge iz prvega odstavka 16a. člena Uredbe 1698/2005/ES za spodbujanje uvajanja novih proizvodov, tehnologij ali proizvodnih izboljšav na kmetijskih gospodarstvih ter stabilizacijo dohodkov na kmetijskih gospodarstvih, na ukrepu 121, kjer je razmerje med sredstvi EKSRP in RS opredeljeno 90:10.

1. os je razdeljena na enajst ukrepov. To so ukrepi 111, 112, 113, 121, 122, 123, 125, 131, 132, 133, 142. Ukrepi z največ načrtovanimi sredstvi v PRP 2007-2013 so: 121, 123, 112, 131 in 125. Ukrepi z najmanj načrtovanimi sredstvi v PRP 2007-2013 so: 142, 133 in 111. Ukrep 131 se v

tem programskem obdobju ne izvajajo, sredstva so se v celoti porabila za pokritje obveznosti, sprejetih v predhodnem programskem obdobju (PRP 2004–2006).

Slika 3: Črpanje razpoložljivih sredstev PRP 2007-2013 pri ukrepih 1. osi

Vir: MKGP in ARSKTRP

Podrobnejši pregled izvajanja 1. osi pokaže, da je bilo do 31. 12. 2011 izplačanih 47,14 % razpoložljivih sredstev. Glede na delež izplačanih sredstev znotraj te osi je bilo največ izplačil iz naslova ukrepa 121 (27 %).

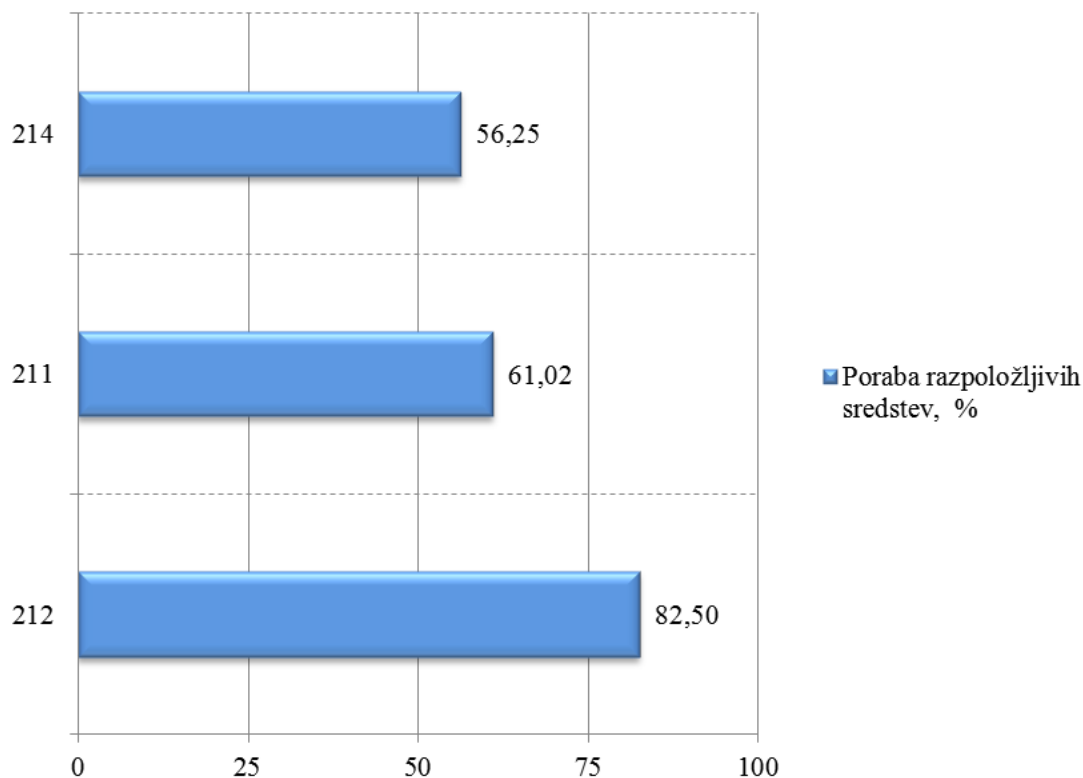
Primerjava izvajanja osi 1 s celotnim PRP 2007-2013 pokaže, da je bilo izvajanje 1. osi v povprečju v primerjavi s celotnim programom uspešno, vendar je treba poudariti, da so med posameznimi ukrepi zelo velike razlike. Najboljše črpanje razpoložljivih sredstev je pri ukrepih 122-Povečanje gospodarske vrednosti gozdov (63,59 %) in 112-Pomoč mladim prevzemnikom kmetij (57,50 %), najslabše pa pri ukrepih 111-USposabljanje za delo v kmetijstvu in gozdarstvu (0,30 %) ter 132-Sodelovanje kmetijskih proizvajalcev v shemah kakovosti hrane (1,19 %).

3. 1. 3 Učinkovitost črpanja sredstev pri ukrepih 2. osi

Razpoložljiva sredstva 2. osi v PRP 2007-2013 znašajo 592.890.843,75 €. Razmerje med sredstvi EKS RP in RS je 80:20. V okviru 2. osi se izvajajo trije ukrepi, 211, 212 in 214.

Podrobnejši pregled izvajanja 2. osi pokaže, da je bilo do 31. 12. 2011 izplačanih dobrih 60,57 % razpoložljivih sredstev. Največ je bilo izplačil za ukrep 212 (82,50 %), sledita ukrepa 211 (61,02 %) in 214 (56,25 %).

Slika 4: Črpanje razpoložljivih sredstev PRP 2007-2013 pri ukrepih 2. osi

Vir: MKGP in ARSKTRP

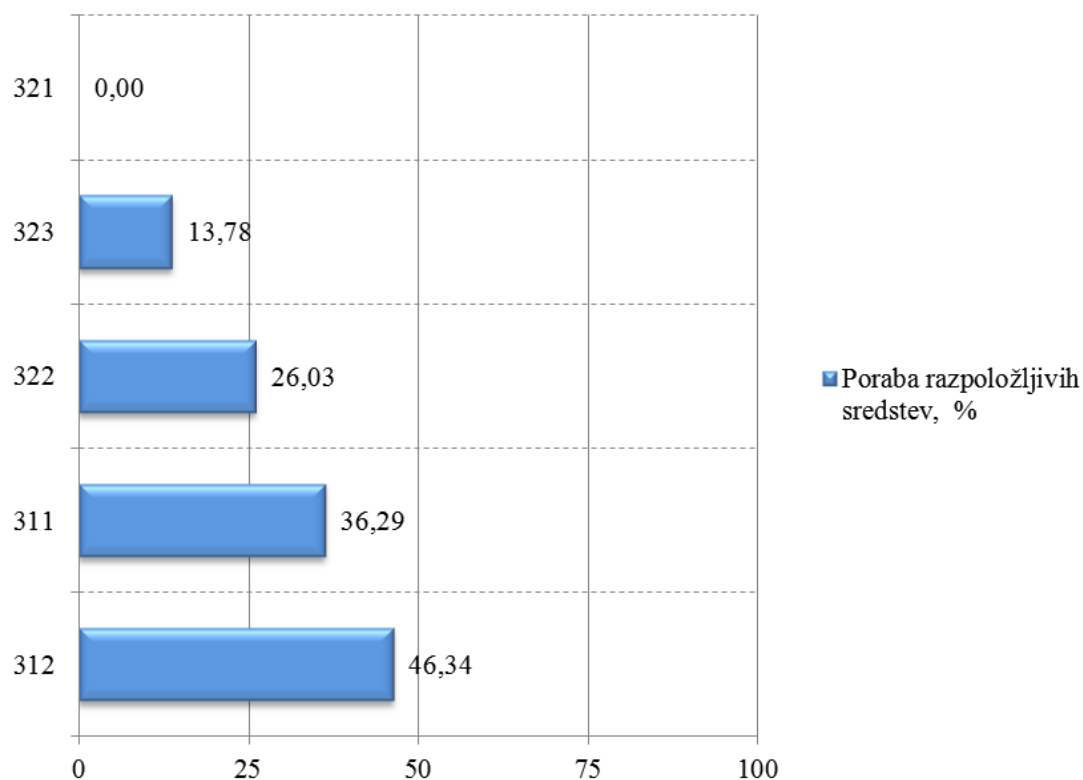
Primerjava izvajanja 2. osi s celotnim PRP 2007-2013 pokaže, da je bilo izvajanje 2. osi v povprečju v primerjavi s celotnim programom uspešno. 2. os je glede na ostale osi PRP 2007-2013 najbolj uspešna z vidika črpanja sredstev, saj je bilo upravičencem do 31. 12. 2011 izplačanih največ sredstev iz PRP 2007-2013, kar je moč pripisati dejstvu, da tu ne gre za investicijske projekte, pri katerih pride do črpanja sredstev šele po njihovem zaključku, ampak za redna letna izplačila na podlagi t.i. zbirnih vlog.

3. 1. 4 Učinkovitost črpanja sredstev pri ukrepih 3. osi

Razpoložljiva sredstva 3. osi v PRP 2007-2013 znašajo 136.308.024,89 €. Razmerje med sredstvi iz EKSRP in RS je 75:25, razen pri dodatnih finančnih sredstvih na podlagi Evropskega načrta za oživitev gospodarstva, prednostne naloge iz prvega odstavka 16a člena Uredbe 1698/2005/ES za namen razvijanja širokopasovnega interneta na podeželskih območjih v okviru ukrepa 321, kjer je razmerje med sredstvi EKSRP:RS opredeljeno 90:10.

3. os je razdeljena na pet ukrepov. To so ukrepi 311, 312, 321, 322 in 323. Ukrep z največ načrtovanimi sredstvi iz 3. osi v PRP 2007-2013 je ukrep 312, ukrep z najmanj načrtovanimi sredstvi iz osi 3 v PRP 2007-2013 pa je 321.

Slika 5: Črpanje razpoložljivih sredstev PRP 2007-2013 pri ukrepih 3. osi

Vir: MKGP in ARSKTRP

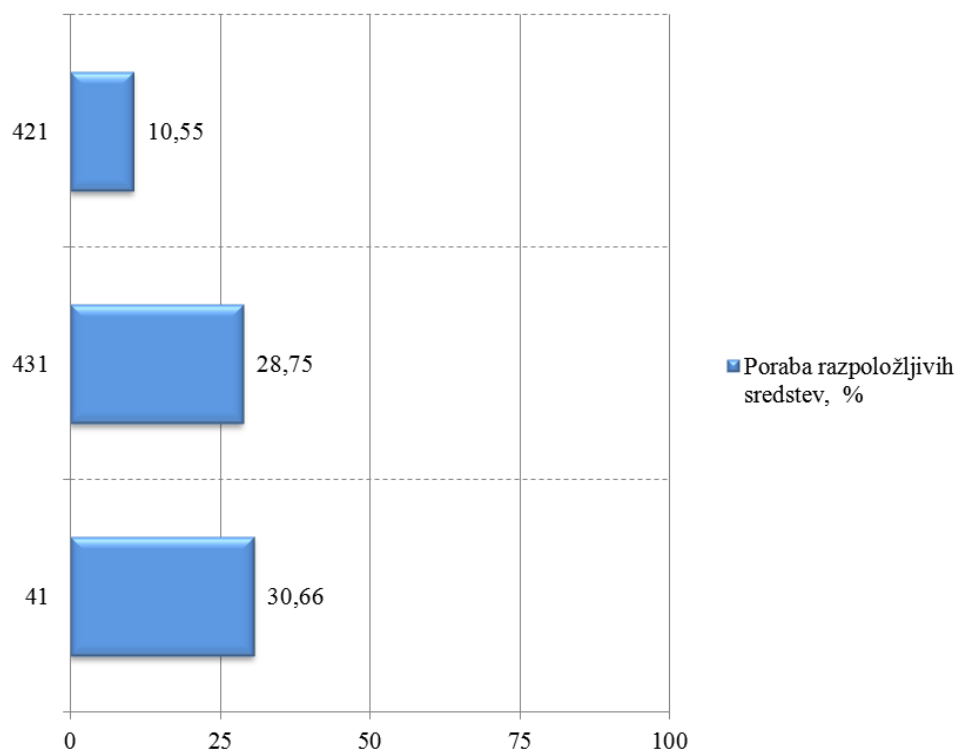
Podrobnejši pregled izvajanja 3. osi pokaže, da je bilo do 31. 12. 2011 izplačanih 34,54 % razpoložljivih sredstev. Za 3. os tako lahko rečemo, da je manj uspešna z vidika črpanja sredstev. V primeru 3. osi gre za izvedbo dolgotrajnejših naložb, saj običajno do zaključka mineta vsaj dve leti. To dokazuje tudi opazno večji obseg izplačil v letu 2011 v primerjavi z letom 2010 (indeks 2011/2010 je 170), saj so vlagatelji začeli vlagati zahtevke za zaključene investicije.

3. 1. 5 Učinkovitost črpanja sredstev pri ukrepih 4. osi

Razpoložljiva sredstva 4. osi - LEADER v PRP 2007-2013 znašajo 33.760.006,25 €, razmerje med sredstvi EKSRP in RS je opredeljeno na 80:20.

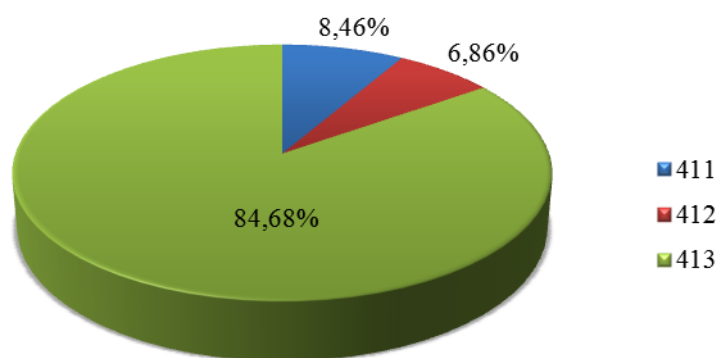
Podrobnejši pregled izvajanja 4. osi pokaže, da je bilo do 31. 12. 2011 v okviru celotne 4. osi izplačanih 29,78 % razpoložljivih sredstev. Največ izplačil je bilo namenjenih ukrepu 41, ki je namenjen izvajanju lokalnih razvojnih strategij ter ukrepu 431, ki vključuje vodenje lokalnih akcijskih skupin ter pridobivanju strokovnih znanj. V letu 2011 se je glede na leto 2010 precej izboljšalo črpanje na vseh ukrepih 4. osi iz podobnih razlogov kot pri ukrepih 3. osi. Gre za projekte oziroma naložbe, ki so dolgotrajnejši in kjer partnerji založijo sredstva in do izplačil pride na podlagi vloženih zahtevkov po zaključku projekta. Pri ukrepu 41 je bilo največ izplačil izvedenih iz naslova izvajanja podukrepa 413, kar pomeni projektov povezanih z izboljšanjem kakovosti življenja na podeželju.

Slika 6: Črpanje razpoložljivih sredstev PRP 2007-2013 pri ukrepih 4. osi

Vir: MKGP in ARSKTRP

Slika 7: Razdelitev izplačil po podukrepih na ukrepu 41

Vir: MKGP in ARSKTRP

Najslabše je črpanje na ukrepu 421, pri katerem je do prvih izplačil prišlo šele v letu 2010 in kjer znaša odstotek koriščenja razpoložljivih sredstev le 10,55 %.

3.2 PREGLED ČRPANJA LETNIH PRAVIC PORABE

Prispevek iz EKSRP, namenjen izvajanju ukrepov PRP 2007-2013, je ocenjen na 915.992.729 €. Ta znesek je razdeljen na letne pravice porabe, pri črpanju katerih velja pravilo N+2. Letni prispevek se nanaša na celotni program in ne na posamezne osi ali ukrepe.

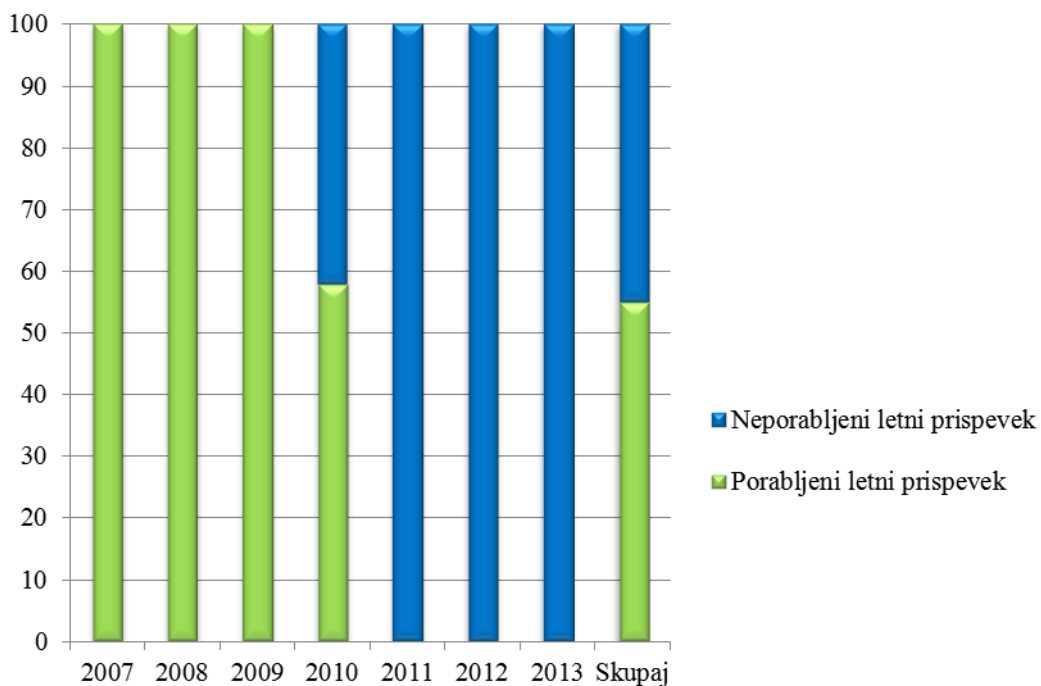
Preglednica 37: Letne pravice porabe (v €)

Leto	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	SKUPAJ
Skupaj EKSRP	149.549.387	139.868.094	136.508.049	134.100.946	124.076.091	118.858.866	113.031.296	915.992.729

Vir: PRP 2007-2013 (4. sprememba)

Do 31. 12. 2011 je Slovenija počrpala 503.400.779 € sredstev iz EKSRP, kar pomeni, da smo v celoti počrpali letne prispevke za leta 2007, 2008 in 2009 ter 57,8 % letnega prispevka za leto 2010. To Slovenijo uvršča na tretje mesto med novimi državami članicami in na deseto med vsemi državami članicami. V porabo letnega prispevka uvrščamo zneske izplačil, ki so bili povrnjeni s strani Evropske Komisije na podlagi posredovanih izjav o izdatkih in zneske treh prejetih avansov v vrednosti 64.119.491,03 €.

Slika 8: Poraba letnih prispevkov EKSRP do 31. 12. 2011, v %

Vir: MKGP in ARSKTRP

3.3 DODATNA SREDSTVA IZ EVROPSKEGA NAČRTA ZA OŽIVITEV GOSPODARSTVA

V letu 2011 so v okviru Načrta za oživitev gospodarstva potekala izplačila le iz naslova ukrepa 121-Posodabljanje kmetijskih gospodarstev, medtem ko izplačil na ukrepu 321-Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo še ni bilo.

Preglednica 38: Finančno izvajanje programa v zvezi z dejavnostmi, povezanimi z novimi izzivi in širokopasovno infrastrukturo

Os/ukrep	Prispevek EKSRP za obdobje 2009-2013	Letno plačilo v letu 2011	Plačilo od 1.1. 2009 do 31. 12. 2011
Os 1 Ukrep 121 Posodabljanje kmetijskih gospodarstev	7.684.000	774.764,70	774.764,70
Skupaj os 1	7.684.000	774.764,70	774.764,70
Os 2			
Skupaj os 2	0	0	0
Os 3 Ukrep 321 Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo - Povezan s prednostnimi nalogami iz točk (a) do (f) prvega odstavka 16a člena Uredbe 1698/2005/ES - Povezan s prednostnimi nalogami iz točke (g) prvega odstavka 16a člena Uredbe 1698/2005/ES	3.842.000 0 3.842.000	0 0 0	0 0 0
Skupaj os 3	3.842.000	0	0
Os 4			
Skupaj os 4	0	0	0
Skupaj program - Povezan s prednostnimi nalogami iz točk (a) do (f) prvega odstavka 16a člena Uredbe 1698/2005/ES = novi izzivi iz Pregleda SKP - Povezan s prednostnimi nalogami iz točke (g) prvega odstavka 16a Uredbe 1698/2005/ES = broadband / širokopasovni internet	11.526.000 7.684.000 3.842.000	774.764,70 774.764,70 0	774.764,70 774.764,70 0

Vir: MKGP

4. POVZETEK SPROTNEGA VREDNOTENJA

4.1 UVOD

Sprotno vrednotenje je namenjeno izboljšanju kakovosti, učinkovitosti in uspešnosti izvajanja PRP 2007-2013. V letu 2011 je bila večina aktivnosti vrednotenja usmerjena v pripravo Poročila o sprotnem vrednotenju PRP 2007-2013 za leto 2011 ter pripravi in izvedbi javnega razpisa za pridobitev študije glede gibanja populacije ptic kmetijske krajine, kar kaže na vpliv PRP 2007-2013 in celotnega kmetijstva na okolje. Več o opravljenem delu je napisano v naslednjih točkah tega poglavja.

Sprejet je bil tudi okvir sprotnega vrednotenja za leto 2012, v katerem bodo izvajalci vrednotenja podrobneje vrednotili izvajanje pristopa LEADER, pregledali in popravili bodo metodologijo in izračun kazalnikov vpliva, proučili geografske vidiki izvajanja PRP 2007-2013, ocenili možne skupne/medsebojne vplive PRP 2007-2013 in drugih nacionalnih in EU programov ali ukrepov oziroma politik ter vrednotili inovativnost podprtih operacij.

4.2 SISTEM, VZPOSTAVLJEN ZA ZAGOTAVLJANJE SPROTNEGA VREDNOTENJA

V začetku leta 2010 je bila sklenjena štiriletna pogodba z neodvisnim izvajalcem vrednotenja. Sprotno vrednotenje bo v obdobju 2010-2013 opravljalo podjetje OIKOS skupaj z nemškim partnerjem Policy Research & Consultancy Bergs and Issa Partnership Co., Bad Soden. Postopek izbora neodvisnega izvajalca vrednotenja je natančno opisan v Letnem poročilu o napredku za leto 2009. Izvajalec vrednotenja je dolžan pripravljati poročila v naslednjih časovnih rokih:

Vrsta poročila	Začetek vrednotenja	Zaključek vrednotenja
1. Poročilo strateškega spremljanja NSN 2007-2013	2010	1. 6. 2010
2. Poročilo vmesnega vrednotenja PRP 2007-2013	2010	30. 6. 2010
3. Poročilo sprotnega vrednotenja PRP 2007-2013	2011	1. 11. 2011
4. Poročilo sprotnega vrednotenja PRP 2007-2013	2012	1. 11. 2012
5. Poročilo sprotnega vrednotenja PRP 2007-2013	2013	1. 11. 2013

Koristne izkušnje, pridobljene pri pripravi Poročila o vmesnem vrednotenju v letu 2010, so pokazale na potrebo po optimizaciji sistema sprotnega vrednotenja v letu 2011. V tesnem sodelovanju z izvajalci vrednotenja je bilo bistveno več poudarka namenjenega delu s podatkovnimi bazami oziroma s podatki, pridobljenimi iz teh baz, centraliziranemu zbiranju in posredovanju podatkov, pravilnemu razumevanju pomena podatkov. Več pozornosti je bilo namenjene sprotnemu razreševanju zaznanih vsebinskih vprašanj, delu na kazalnikih ter temeljitejši pripravi anketnih vprašalnikov. To so le nekateri izmed ukrepov, s katerimi bomo poskušali postopoma odpraviti zaznane pomanjkljivosti sistema. Naš cilj je, da do začetka novega programskega obdobja leta 2014 sedanji sistem čim bolj izboljšamo.

4.3 DEJAVNOSTI VREDNOTENJA, KI SE IZVAJAJO

V letu 2011 aktivnosti sprotnega vrednotenja zajemajo pripravo Poročila o sprotnem vrednotenju PRP 2007-2013 za leto 2011 in študijo glede gibanja populacije ptic kmetijske krajine ter Letno poročilo o napredku za leto 2010:

- **Poročilo o sprotnem vrednotenju PRP 2007-2013 za leto 2011**

V letu 2011 je bila večina aktivnosti sprotnega vrednotenja usmerjena v pripravo Poročila o sprotnem vrednotenju PRP 2007–2013 za leto 2011, ki je zajemalo obdobje izvajanja programa od začetka izvajanja programa do 31. 12. 2010. Z izvajalcem vrednotenja je bil pred začetkom izvedbe postavljen načrt vrednotenja, katerega cilj je bilo celovito in kakovostno vrednotenje.

Napredek izvajanja PRP 2007–2013 je bil ovrednoten glede na dosežene vrednosti kazalnikov učinka in kazalnikov rezultatov. Izvajalec vrednotenja je analiziral trende kazalnikov in jih v čim večji meri skušal povezati s trendi v kmetijstvu v Sloveniji. Podrobneje so bili ovrednoteni ukrepi št. 111, 112, 113, 142, 214, 311 in 323.

Pri sprotnem vrednotenju izvajalec vrednotenja ni odgovarjal na skupna evalvacijska vprašanja, saj so le-ta obvezna za vmesno vrednotenje, poleg tega pa za večino odgovorov v letu dni ni prišlo do večjih sprememb. Prav tako niso ovrednotili kazalnikov vpliva, saj je vmesno vrednotenje pokazalo na precejšnje metodološke težave, ki bi jih bilo treba odpraviti do konca programa, da bi bilo vrednotenje sploh mogoče. V tem kontekstu so kot posebno nalogo vrednotenja v letu 2011 poskušali razviti način spremljanja vpliva ukrepa 214 na vode kot ključni del kazalnika dobrega stanja voda ter opredelili, katere podatke bi bilo smiselno spremljati za vrednotenje vpliva pristopa LEADER na kakovost življenja na podeželju.

Za ukrepe 112, 113, 311 in 323 so bile izvedene ankete, ki pa so jih ovirale napake v kontaktnih podatkih (naslovi elektronske pošte). Poleg tega se je kot pretrd oreh izkazalo oblikovanje širšega vzorca upravičencev – potencialnih vlagateljev za ukrepa 311 in 323, ki bi zagotovil kontrolno skupino.

Opravljeni so bili tudi razgovori z nosilci vseh ukrepov in predstavniki institucij, ki sodelujejo pri njihovem izvajanju, kot sta Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja ter Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, pa tudi nekaterih institucij, katerih področje se prekriva z navedenimi ukrepi, kot je Ministrstvo RS za okolje in prostor.

Poleg vrednotenja ukrepov so bili ovrednoteni vsi razpisi, objavljeni do konca leta 2010: vrednotili so vsebino razpisov, potrebne podatke in potrebne priloge. Pri pregledu vsakega razpisa so oblikovali spisek potrebnih podatkov, ki se jih zahteva v vlogi, in obvezne priloge. Preverili so, kateri od teh podatkov so dostopni v javnih evidencah, kako zahtevni so in kateri so tisti podatki, ki pokažejo vizijo in nameravano naložbo vlagatelja ter so zato ključni tako za vsebinsko pripravo vloge kot za ocenjevanje. Podobno analizo so naredili za obvezne priloge, iz zbranih podatkov pa so sklepali na zahtevnost razpisov in stroške prijave nanje. Da bi ugotovili morebitno izboljšanje razpisov, so primerjali tudi vsebino vseh razpisov posameznega ukrepa. S pregledom vsebine posameznih delov (prilog) razpisne dokumentacije so skušali oceniti, ali je podanih dovolj navodil, usmeritev, podatkov za pripravo vseh potrebnih podatkov za posamezno vlogo na razpis.

Zaključki in priporočila izvajalca vrednotenja, ki izhajajo iz poročila, so naslednji:

PRP 2007–2013 je po začetnem zamiku v izvajanju v letu 2010 dosegel polni zagon. Velika večina ukrepov bo ob enakem tempu izvajanja programa, okrepljenim s spodbujanjem ciljnih skupin in s širšimi razpisnimi pogoji, dosegla ciljne vrednosti kazalnikov učinka in porabila razpoložljiva sredstva. Manj uspešni so ukrep 111, ki je še posebej pomemben zaradi dolgoročnih vplivov izobraževanja, ukrep 125, ki je uspel odpraviti ključne administrativne ovire in se bo predvidoma lažje izvajal, in ukrep 132, ki ni dosegel predvidenega zanimanja vlagateljev. Prerazporeditev sredstev in spremenjene stopnje sofinanciranja, do katerih je prišlo v 3. in 4. spremembi PRP 2007–2013, bodo pripomogle k uspešnejšemu izvajanju. Nekatere ciljne vrednosti kazalnikov učinka in rezultata so bile postavljene preveč optimistično ali na podlagi slabih ocen, zato jih je treba spremeniti in izkušnje upoštevati pri načrtovanju za prihodnje programsko obdobje.

Zaostrene gospodarske razmere vplivajo tudi na finančno sposobnost upravičencev in odločanje za nove naložbe oziroma aktivnosti, saj so po eni strani potencialni upravičenci bolj previdni, po drugi strani pa se zaradi slabšanja položaja oziroma brezposelnosti lažje odločijo, da poskusijo nove pristope ali nove dejavnosti. Posledično lahko pride do večjega števila odstopov in težav pri izpolnjevanju obveznosti že odobrenih projektov, zmanjšanja števila prijav in zmanjšanja obsega naložb. Za doseganje želenih učinkov in rezultatov izvajalec vrednotenja priporoča, da so razpisi leta 2012 finančno obsežni in odprti daljši čas ali pa kar do porabe sredstev, saj se s tem zmanjša tveganje prepoznega izvajanja naložb, poleg tega pa se lahko v primeru odstopov preostala sredstva takoj da na razpolago novim vlagateljem.

Rezultati anket in težave z doseganjem nekaterih ciljnih vrednosti kažejo, da PRP 2007–2013 temelji na določenih predpostavkah, prepričanjih oziroma starih podatkih o ciljnih skupinah. Izvajalec vrednotenja predlaga, da se okrepijo analize ciljnih skupin in sodelovanje z njimi, saj bi tako bolje poznali njihove potrebe in zmožnosti; oboje je treba sistematično strukturirati in usmeriti v pridobitev informacij, ki bodo olajšale izvajanje PRP 2007–2013 in načrtovanje novega programskega obdobja. Na podlagi novega znanja in s pomočjo sodelovanja bi tudi lažje izboljšali sedanji način izvajanja razpisov.

Način izvajanja razpisov je treba po mnenju izvajalca vrednotenja prilagoditi sodobnim tehničnim možnostim in zmožnostim ciljnih skupin. Vsebinsko razpisov je v prihodnje, ne nujno v tem programskem obdobju smiselno poenostaviti in še okrepiti uvajanje elektronskih vlog in povečati količino podatkov in dokazil, ki se avtomatsko zajamejo iz javnih evidenc pri tem pa paziti na usposobljenost ciljnih skupin za takšne prilagoditve.

Izobraževanja v okviru ukrepa 111 in drugo morebitno izobraževanje naj se usmeri predvsem v spodbujanje vseživljenjskega učenja ter znanja in veščine za povečanje konkurenčnosti, npr. uporaba IKT, poslovno načrtovanje, trženje, mreženje in sodelovanje, hkrati pa naj se na takih izobraževanjih izvaja promocija ostalih ukrepov PRP 2007–2013, lahko tudi s pomočjo praktičnih primerov iz izvajanja teh ukrepov.

Nekatere organizacije, ki delajo z določenimi ciljnimi skupinami, npr. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, uprave zavarovanih območij ipd., na lastno pobudo promovirajo ukrepe PRP 2007–2013, kar je smiselno nadgraditi z neposrednim sodelovanjem, saj te organizacije lahko »na terenu« hitreje in bolj usmerjeno posredujejo informacije. Ker dobro poznajo ciljne skupine, se je z njimi smiselno posvetovati tudi glede izvajanja ukrepov; pri tem lahko veliko vlogo odigra Mreža za podeželje. Za obveščanje takih institucij, pa tudi upravičencev, se lahko organizira letna konferenca oziroma posvet o izvajanju PRP 2007–2013 in koristih, ki jih prinaša.

- **Monitoring splošno razširjenih vrst ptic v letu 2010 za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine**

Za namene sprotnega vrednotenja vplivov PRP 2007-2013 je OU z razpisom izbral tudi izvajalca študije, ki bi kazala na trende pri ohranjanju biodiverzitete na podeželskih področjih. Društvo za opazovanje in preučevanje ptic je v letu 2011 pripravilo študijo z naslovom Monitoring splošno razširjenih vrst ptic v letu 2010 za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine. Slovenski indeks ptic kmetijske krajine (SIPKK) je seštevek opazovanj števila parov značilnih vrst ptic na opazovanih ploskvah za posamezno leto in za posamezno vrsto, deljen s seštevkom za osnovno leto in zaradi enostavnejše uporabe pomnožen s 100. Indeks kaže na ohranjanje primernih habitatov, v katerih se zadržujejo značilne vrste ptic. Rezultati monitoringa služijo v bistvu kot povezava med politiko in znanostjo. Ptice so iz več razlogov primerna taksonomska skupina za tvorbo indikatorjev. Živijo v večini habitatov, zaradi svoje mobilnosti hitro pokažejo na spremembe v okolju, so visoko v prehranjevalni verigi. Poleg tega so na voljo enostavne in dobro proučene metode za monitoring populacij ptic, podatke pa je zaradi velikega števila potencialnih popisovalcev mogoče zbirati na velikih območjih. SIPKK za leto 2011 je znašal

80,2 % (glede na leto 2008). Indeks zajema 25 značilnih vrst ptic slovenske kmetijske krajine. Indeks habitatno nezahtevnih vrst (generalistov) znaša za enako obdobje 100,6 %. Relativno strm upad populacij ptic kmetijske krajine je značilen za vso Evropo in je v večini primerov neposredna posledica intenzifikacije kmetijstva.

Nujno so potrebne raziskave vzrokov za ta upad (vzroki so vrstno specifični), potrebno pa je tudi nadaljevati časovno serijo monitoringa ptic kmetijske krajine. V zmernem upadu v Sloveniji so repnik *Carduelis cannabina*, rumeni strnad *Emberiza citrinella*, rjavi srakoper *Lanius collurio*, hribski škrijanec *Lullula arborea*, veliki strnad *Emberiza calandra*; strm upad je doživela populacija smrdokavre *Upupa epops*; zmerno rast kažejo populacije postovke *Falco tinnunculus* in rumene pastirice *Motacilla flava*; močno rast kaže populacija slavca *Luscinia megarhynchos*. Značilnosti ploskev, na katerih se je izvedel monitoring (OMD, IBA, GERK, regija, tip krajine), vplivajo na trende in indekse, vendar prav tako vrstno specifično. Potrebna bo dopolnitev metodologije za ovrednotenje vpliva značilnosti ploskev. Vrste Natura 2000, značilne za kmetijsko krajino (podatki monitoringa SPA) imajo različne trende: bela štorclja *Ciconia ciconia* ima stabilen trend, v zmernem upadu je populacija kosca *Crex crex* in velikega skovika *Otus scops*, v strmem upadu je populacija črnočelega srakoperja *Lanius minor*, negotov trend pa imajo kotorna *Alectoris graeca*, hribski škrijanec *Lullula arborea* (velja za IBA območja), pisana penica *Sylvia nisoria* in vrtni strnad *Emberiza hortulana*.

• **Letno poročilo o napredku za leto 2010**

Kot del sprotnega vrednotenja PRP 2007-2013 ali pa vsaj kot podatkovno osnovo sprotne vrednotenju lahko vsekakor upoštevamo Letno poročilo o napredku za leto 2010, ki ga je najprej potrdil OU, nato pa je bil posredovan NO, ki ga je na svoji seji 10. 6. 2011 tudi potrdil. Na Letno poročilo smo s strani NO prejeli nekaj manjših pripomb, katerim smo Letno poročilo tudi prilagodili. V skladu s Smernicami za vrednotenje je bilo 24. 6. 2011 Letno poročilo o napredku skupaj s tabelami za spremljanje posredovano v sistem SFC2007.

4.4 ZBIRANJE PODATKOV TER POVEZOVANJA V OMREŽJE S STRANI OSEB, KI SODELUJEJO PRI VREDNOTENJU

Zbiranje podatkov za sprotno vrednotenje poteka na več nivojih. Za pridobitev podatkov iz računalniških aplikacij ARSKTRP je zadolžena Skupina za spremljanje in analize v okviru MKGP. Večina podatkov o vlogah na razpise je pridobljenih iz elektronskih podatkovnih baz, ki jih iz zajema IT aplikacije kreirajo na ARSKTRP. Aplikacije so oblikovane v skladu s Priročnikom za spremljanje izvajanja ukrepov PRP 2007–2013, ki ga je sprejel OU, tako da so v njej vključeni vsi podatki iz vlog, ki so potrebni za pripravo kazalnikov, predvidenih v CMEF. Podatki o ukrepih LEADER se zbirajo na MKGP.

Podatke o napredku pri gospodarjenju upravičencev se pridobivajo s pomočjo poročil o kazalnikih gospodarjenja, ki so jih prejemniki sredstev dolžni pošiljati še pet let po prejemu sredstev. MKGP je pripravil vprašalnike za vsak ukrep posebej, ti so na voljo na spletni strani ARSKTRP, tako da lahko vlagatelji, skladno z razpisnimi pogoji, vsako leto ustrezno poročajo. V okviru poročanja prejemniki sredstev na investicijskih ukrepih pošiljajo tudi podatke iz knjigovodstva po metodologiji FADN, in to v primeru, ko ne vodijo drugih uradnih oblik knjigovodstva. Napredek se oceni s primerjavo med podatki iz vlog, ki povzemajo stanje pred naložbo, in podatki iz prejetih poročil.

Podatke pridobivamo tudi s sodelovanjem z drugimi vladnimi in nevladnimi institucijami. Tako je v zbiranje podatkov glede kakovosti voda in površin visoke naravne vrednosti vključena Agencija RS za okolje, podatke o bilanci hranil v tleh zagotavlja Kmetijski inštitut Slovenije,

spremljanje obsega populacij ptic kmetijske krajine kot kazalnika biodiverzitete pa izvaja Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. Pomemben vir podatkov so tudi Poročila o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva, ki jih vsako leto pripravlja Kmetijski inštitut Slovenije, ter podatki Statističnega urada RS (SURS), ki so na voljo na njihovem portalu SI-STAT. Zelo pomembne informacije za upravljanje PRP 2007-2013, kakor tudi za pripravo programa razvoja podeželja po letu 2013 pa bo prinesel tudi popis kmetijskih gospodarstev, ki ga je SURS opravil v letu 2010. Prvi rezultati popisa so bili znani v začetku 2011, glavne analize pa bodo narejene v letu 2012. Te bodo zagotovo dale odgovore na nekatera vprašanja o uspešnosti politike razvoja podeželja.

Za pripravo poročila o sprotnem vrednotenju je izvajalec uporabil rezultate različnih raziskav in projektov (CRP, projekt RuDI ipd.). Poleg tega je izvedel ankete upravičencev nekaterih ukrepov, vprašanja so bila zaprtega tipa in so obsegala širok spekter vsebin, ne le tiste, ki se neposredno nanašajo na ukrepe, v katerega so bili vključeni upravičenci. Ankete so uporabili za analizo administrativne ureditve izvajanja programa.

Pri pridobivanju podatkov in pripravi anket je izvajalec vrednotenja opravil tudi nekaj intervjujev z odgovornimi za izvedbo določenih aktivnosti v okviru posameznih ukrepov oziroma osi. S tem je pridobili pomembne podatke o administrativnih vidikih izvajanja programa ter o spremljanju stanja.

4.5 MREŽNE AKTIVNOSTI SODELUJOČIH V PROCESU VREDNOTENJA

V februarju 2011 je v organizaciji Slovenskega društva evalvatorjev (SDEVAL) potekala javna predstavitev Poročila o vmesnem vrednotenju PRP 2007-2013, ki so se je udeležili predstavniki različnih ministrstev, vladnih služb, Računskega sodišča, inštitutov, izobraževalnih institucij in nevladnih organizacij (skupaj 35 udeležencev). Poročilo so predstavili izvajalci vrednotenja in predstavniki MKGP, glavni namen javne predstavitve pa je bil utrjevanje kulture vrednotenja ter širitev te kulture na področja, ki do takrat še niso bila obravnavana. V razpravi so bile podane pripombe na zakonodajno podlago vrednotenja ter tudi na nekatere metodološke rešitve, ki so bile uporabljene pri pripravi Poročila o vmesnem vrednotenju PRP 2007-2013, prisotni pa so se strinjali, da so takšne javne predstavitve zelo koristne, saj z izmenjavo izkušenj glede pristopov in težav izvajalci lahko izvedejo kvalitetnejša vrednotenja.

V aprilu 2011 se je Agencija za okolje RS lotila osveževanja Kazalcev okolja v Sloveniji za 2011. Tako je bila organizirana delavnica o kazalcih Nitrati v podzemni vodi in Pesticidi v podzemni vodi. Namen delavnice je bil določiti način prikaza in postopek priprave (roki, avtorji) kazalcev tako, da bodo uporabni za (čim)več namenov. Na delavnici so sodelovali predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, Agencije za okolje RS, Inštituta za varovanje zdravja, Kmetijskega inštituta Slovenije ter MKGP, ki so predstavili svoje potrebe po podatkih za kazalnike vpliva na okolje.

Razprava je pokazala nekaj glavnih smeri razmišljanj o prikazu kazalcev na državni ravni:

- povezava prikaza kazalcev s poročanjem podatkov monitoringa kakovosti podzemnih voda po mednarodnih poročevalskih obveznostih
- obravnava po principu od splošnega (državna raven) h konkretnemu (problematičnemu)
- obravnava prispevka drugih sektorjev k obremenjevanju voda
- pomen nitratov v podzemni vodi za oskrbo s pitno vodo
- način objave kazalcev

Nadaljnja razprava je pokazala možnost, da se kazalec Nitrati v podzemni vodi prikaže kot prikaz povprečnih letnih vrednosti za državo kot celoto. Vrednost se izračuna iz povprečnih letnih vrednosti za vodna telesa podzemnih voda, povprečno letno vrednost pa kot povprečno

vrednost povprečnih letnih vrednosti pripadajočih merilnih mest. Tak izračun je primerljiv z izračunom, ki ga objavlja EEA v svojem kazalcu (CSI 020 Nitrates in freshwater). Za prikaz vrednosti za državo bi bila smiselna tudi utežitev vrednosti s površino posameznega vodnega telesa ali s količino vode po posameznem vodnem telesu, a to trenutno še ni izvedljivo, izgubila bi se tudi evropska primerljivost, lahko pa se metodologijo preskusi v nadaljnjem razvoju kazalca.

V primeru kazalca Pesticidi v podzemni vodi so udeleženci delavnice sklenili, da ni modro povprečnih vsot pesticidov prikazovati na ravni države, ker to zaradi nizkih vrednosti ni smiselno, bodo pa predstavljene vsote pesticidov (kot jih obravnava ARSO na podlagi okoljske zakonodaje) za posamezna vodna telesa ter izpostavljena problematična območja s prikazom po merilnih mestih – trendi bodo zajeti tudi v komentarju. Poleg tega bodo grafično izpostavljeni tudi tisti pesticidi, katerih presežene koncentracije so bile v posameznem letu največkrat izmerjene.

Sklep delavnice je bil, da bosta najprej izdelana poskusna kazalca za okoljski vidik, ki bosta sodelujočim poslana v razpravo. Na podlagi pripomb se bo nato odločilo ali se kmetijski in zdravstveni vidik vključita v obstoječi kazalec ali z izdelavo več dodatnih kazalcev.

V oktobru 2011 je bila izvedena tudi delavnica t.i. fokusne skupine s predstavnico Evaluation Helpdeska za Slovenijo, go. Julijo Marošek. Delavnice z naslovom »Zaključki vmesnega vrednotenja glede spremljanja in vrednotenja ter njihovo spremljanje v kontekstu sprotnega vrednotenja: Kaj so glavna praktična priporočila? Kako se bodo upoštevala v tekočem programskem obdobju in po njem?« so se udeležili predstavniki MKGP, ARSKTRP, predstavniki institucij, ki so vključene v nadzorni odbor (KGZS, Kmetijskega inštituta Slovenije, Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani) ter predstavniki izvajalca sprotnega vrednotenja. Namenjena je bila oblikovanju skupnih stališč glede uporabe vmesnega vrednotenja, pomagala pa je tudi prepoznati potrebe po ukrepanju ter izpostavila dobre rešitve.

Rezultate diskusije je Evaluation Helpdesk analiziral, jih primerjal z rezultati drugih držav članic ter jih predstavil Evropski komisiji ter Ekspertni skupini za vrednotenje programov razvoja podeželja.

V letu 2011 sta bili v Bruslju izvedeni dve seji Ekspertne skupine za vrednotenje programov razvoja podeželja (Evaluation Expert Committee), na katerih so sodelovali tudi predstavniki MKGP, ki so bili imenovani v to skupino. Veliko pomoč za OU in za izvajalce vrednotenja predstavlja tudi Evaluation Helpdesk s sedežem v Bruslju, ki se trudi zagotoviti vse potrebne odgovore na vprašanja držav članic oziroma njihovih izvajalcev vrednotenja. Na njihovi spletni strani so tako na voljo priročniki, smernice in primeri dobrih praks v postopku vrednotenja, ki so jih pripravili v pomoč izvajalcem vrednotenja, z vprašanji pa se lahko obrnemo na njih bodisi preko elektronske pošte, bodisi preko spletnega foruma.

4.6 NASTALE TEŽAVE IN POTREBA PO DODATNEM DELU

V letu 2011 so se izpostavile težave pri zagotavljanju podatkov iz Kazalcev okolja v Sloveniji. Težava je v tem, da izračunani kazalniki, ki so pripravljeni na podlagi predpisanih monitoringov, ne ustrezajo vsem uporabnikom, ki morajo poročati o njih. Še zlasti to velja za kazalnika Nitrati v podzemni vodi in Pesticidi v podzemni vodi. Težava je zlasti v tem, da se monitoring voda vrši na tistih vodnih telesih, kjer prihaja do določenih težav, zato meritve niso enakomerno porazdeljene po celotnem območju Slovenije in ne zajemajo tudi voda, ki niso problematične. Zato je zelo težko pripraviti nek enoten numerični kazalnik, ki bi pokazal na povprečno stanje v Sloveniji. S tega gledišča je zelo težko tudi vzpostaviti časovno vrsto, ki bi omogočala primerjavo stanja pred začetkom PRP 2007-2013 s trenutnim stanjem. Zato je bila pripravljena posebna delavnica, na kateri so se poskušale najti rešitve za prikaz kazalnika, ki bi med drugim ustrezal tudi zahtevam določenim v Prilogi II PRP 2007-2013.

Ena od ugotovitev sprotne vrednotenja je tudi težava pri delu z obstoječimi bazami podatkov za spremljanje in poročanje, saj ni enotne aplikacije PRP, ki bi združevala podatke o vseh ukrepih na enem mestu. Celotno bazo podatkov bi bilo zato potrebno čim prej celovito prenoviti in to upoštevati pri pripravi novega programa PRP 2014-2020, da bo ta omogočila povezavo podatkov iz različnih virov in tudi s prvim stebrom SKP. Na ta način bi bilo omogočeno lažje spremljanje, izvedba razpisov in načrtovanje kmetijske politike.

5. UKREPI ORGANA UPRAVLJANJA IN NADZORNEGA ODBORA, NAMENJENI ZAGOTAVLJANJU KAKOVOSTI IN UČINKOVITOSTI IZVAJANJA PROGRAMA

5.1 UKREPI SPREMLJANJA IN VREDNOTENJA

5.1.1 Organ Upravljanja

OU je odgovoren za učinkovito, smotno in pravilno vodenje in izvajanje PRP 2007-2013 v skladu z določili 75. člena Uredbe 1698/2005/ES ter za druge organizacijske naloge.

OU v letu 2011 ni zaznal večjih težav pri vodenju programa. Pravne, organizacijske in finančne podlage so bile postavljene ustrezno, kar je omogočalo tekoče izvajanje programa. Sistem koordinacije in spremljanja zagotavlja vse potrebne informacije za pravočasno, ustrezno in učinkovito ukrepanje v primeru zaznanih težav.

V letu 2011 se je OU sestal na petih sejah, od tega so bile tri redne in dve dopisni seji.

Na svoji 12. seji 31. 1. 2011 (dopisna seja) je OU potrjeval dopolnjen predlog 4. spremembe PRP 2007-2013 in predlog terminskega načrta javnih razpisov za ukrepe 1. in 3. osi PRP 2007-2013. Ker seja ni bila sklepčna, so se iste vsebine potrjevale na 13. seji 3. 2. 2011 (dopisna seja).

Na svoji 14. seji 10. 3. 2011 je OU obravnaval finančno poročilo o izvajanju PRP 2007-2013 do 31. 12. 2010, se seznanil s potekom sprememb nacionalnih uredb za izvajanje PRP 2007-2013, obravnaval problematiko izvajanja kontrol na kraju samem za podukrepe Ekološko kmetijstvo, Integrirana pridelava ter Strmi travniki, obravnaval problematiko neizpolnjevanja prevzetih obveznosti s strani upravičencev do sredstev ter obravnaval optimizacijo sistema spremljanja in prenosa podatkov med ARSKTRP in MKGP.

Na svoji 15. seji 10. 05. 2011 je OU potrdil predlog Letnega poročila o napredku pri izvajanju PRP 2007 - 2013 za leto 2010 pred pošiljanjem na sejo Nadzornega odbora PRP 2007-2013 ter predlog kriterijev za problematiko neizpolnjevanja prevzetih obveznosti s strani upravičencev do sredstev.

Na svoji 16. seji 25. 10. 2011 je OU obravnaval porabo sredstev PRP 2007-2013 za obdobje do 30. 9. 2011 in nadaljnje aktivnosti PRP 2007-2013 v letih 2012 in 2013, potrdil predlog 5. spremembe PRP 2007-2013, potrdil predloge sprememb uredb za izvajanje PRP 2007-2013, se seznanil s poročilom po 34. členu in poročilom o zaznanih kršitvah in obravnaval predloge katalogov kršitev.

5.1.2 Nadzorni odbor

OU je 19. 10. 2007 za nadzor uspešnosti izvajanja PRP 2007-2013 s Sklepom o ustanovitvi, organizaciji, nalogah in imenovanju članov Nadzornega odbora za Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 ustanovil Nadzorni odbor za Program razvoja podeželja RS za obdobje 2007-2013 (NO PRP 2007-2013).

NO PRP 2007-2013 je v letu 2011 zasedal dvakrat. Na svoji 6. seji 10. 6. 2011 se je

- seznanil z izvedenimi aktivnostmi PRP 2007-2013 in
- potrdil letno poročilo za PRP 2007-2013 za leto 2010.

Na svoji 7. seji 09. 11. 2011 je NO obravnaval predlog 5. spremembe PRP 2007-2013, predstavnica EK pa je člane NO seznanila z novimi zakonodajnimi predlogi za razvoj podeželja.

Predlog 5. spremembe PRP 2007-2013 je bil konec novembra 2011 posredovan v obravnavo EK.

5.2 POVZETEK VEČJIH TEŽAV, KI SO NASTALE PRI VODENJU PROGRAMA, IN VSI SPREJETI UKREPI

Večje težave pri vodenju programa, ki jih je ugotovil OU

OU v letu 2011 ni zaznal bistvenih težav pri vodenju programa, ki bi onemogočale tekoče izvajanje programa. OU se intenzivno pripravlja na začetek izvajanja novega programskega obdobja in bo pri tem uporabil znanje in izkušnje iz izvajanja trenutnega programskega obdobja.

Letni sestanek z EK

Predstavniki OU in EK so na letnem sestanku, ki je 17. novembra 2011 potekal v Bruslju, pregledali napredek pri izvajanju PRP 2007-2013.

Predstavniki EK so OU predlagali, da:

- skrbno spremlja izvajanje ukrepov 111, 125, 132, 142, 322 in 323 in izvede potrebne korake za izboljšanje črpanja ter razmisli o pravočasni prerazporeditvi finančnih sredstev, v kolikor je potrebno;
- zagotovi pošten postopek za razdelitev sredstev LEADER in enakovredno obravnavanje vseh LAS, vključno s potrebno podporo šibkejšim LAS ter, da se pravočasno pripravi prehod LEADER na naslednje programsko obdobje. Opozorili so tudi na omejitve izplačil za stroške delovanja LAS (20 % vseh javnih izdatkov za LRS), ki jih določa 38. člen Uredbe 1974/2006/ES;
- mora OU nacionalni mreži za podeželje zagotoviti zadostna sredstva za izvedbo vseh aktivnosti, ki so določene v Uredbi 1698/2005/ES. Za izvedbo teh aktivnosti mora tudi zagotoviti dobro delujoče telo, ki predstavlja nacionalno mrežo za podeželje;
- ob spremembi ciljnih kazalnikov zagotavlja transparentnost sprememb in zagotovi, da se v naknadno vrednotenje vključijo tako začetni ciljni kazalniki kot tudi končni.

Aktivnosti, ki jih je/bo izvedel OU na podlagi ugotovitev EK:

1. Nizka poraba sredstev na nekaterih ukrepih (111, 125, 132, 142, 322 in 323)

111-USposabljanje za delo v kmetijskem, gozdarskem in živilskem sektorju

V drugi polovici leta 2010 in nato v 2011 so bile aktivnosti na ukrepu usmerjene v poenostavitev njegovega izvajanja. Glede na predhodne težave se je smiselno prilagodila vsebina PRP 2007-2013, ki je podlaga za Uredbo o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 in na podlagi katere je bila mogoča priprava poenostavljenega javnega razpisa. Objavljeni javni razpis z dne 30. 12. 2011 temelji na novem konceptu, po katerem so končni upravičenci še vedno posamezniki, ki se ukvarjajo s kmetijsko, gozdarsko ali živilsko-predelovalno dejavnostjo, vlagatelji pa izobraževalne oziroma za izobraževanje usposobljene ustanove, ki se jim v skladu z objavljenim javnim razpisom potrdi primerne izobraževalne programe. Objavljeni javni razpis je bil odprtega tipa, kar pomeni, da se je vloge sprejemalo do porabe sredstev. Na objavljeni javni razpis v vrednosti do 3.000.000 € je do 6. 2. 2012 prispelo 27 vlog v skupni vrednosti 3.127.272,23 €, zato se je zaradi porabe razpisanih sredstev na dan 6. 2. 2012 na spletni strani MKGP objavilo obvestilo o zaprtju javnega razpisa.

125-Izboljšanje in razvoj infrastrukture povezane z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva

Pri izgradnji velikih namakalnih sistemov se izvajajo določbe Vodne direktive. Pri podelitvi vodnega dovoljenja, ki ga izdaja Agencija RS za okolje se upošteva Načrt upravljanja z vodami. Za pridobitev gradbenega dovoljenja za izgradnjo velikega namakalnega sistema je potrebno pridobiti soglasja s področja varovanja okolja in varstva narave. Ti ukrepi zagotavljajo dolgoročno ustrezne količine kakovostnih voda.

V letu 2011 se je po izboljšanjem koriščenju sredstev na komasacijah začelo boljše koriščenje na izgradnji in posodobitvi namakalnih sistemov. Izvajajo se projekti na predvidenih investicijah. Stanje koriščenja sredstev po namenih ob koncu leta 2011 je naslednje:

125-1: Prejetih je bilo 28 vlog za 6.311,76 ha površin za 12.117.372 € zaprosenih sredstev. Skupna vrednost dodeljenih sredstev je znašala 5.658.083 €. Izkazan je večji interes za izvedbo komasacij in agromelioracij na 19.600 ha v vrednosti 24 mio €.

125-2: Odobrene so bile štiri vloge za izgradnjo in prenovo velikih namakalnih sistemov na površini 922 ha v skupni vrednosti 3.516.870 €. Predviden je še prejem petih vlog za izgradnjo v skupni vrednosti do 9,1 mio €.

Na podlagi analize pričakovanih vlog se je predlagalo znižanje sredstev v tem programskem obdobju na 29 mio €; od tega za namen 1 na 15,7 mio €, za namen 2 pa na 13,3 mio €. Ta prilagojeni obseg sredstev bi omogočil normalno črpanje sredstev.

132-Sodelovanje kmetijskih proizvajalcev v shemah kakovosti hrane

V prvi polovici leta 2011 so bile aktivnosti za boljše koriščenje sredstev usmerjene v obveščanje potencialnih vlagateljev, saj je bilo ugotovljeno zelo slabo poznavanje vsebine ukrepa 132 na terenu med svetovalci in potencialnimi vlagatelji. Istočasno smo pripravili nov JR, ki je bil objavljen 3. 6. 2011 in vključuje dodatno shemo kakovosti – integrirana pridelava, ki do takrat ni bila upravičena do podpore. Prav tako smo poenostavili prijavitni obrazec, ki vključuje najbolj nujne podatke za pravilno izvedbo ukrepa 132.

142-Podpore za ustanavljanje skupin proizvajalcev

V prvi polovici leta 2011 so bile aktivnosti za boljše koriščenje sredstev usmerjene v obveščanje potencialnih vlagateljev. Z obveščanjem smo predstavili želene cilje ukrepa in vzpodbujali proizvajalce k povezovanju in tržnemu pristopu. V letu 2011 smo objavili tri JR, v katerih smo omilili pogoje glede dokazovanja članstva in tržne usmerjenosti članov skupine proizvajalcev.

322-Obnova in razvoj vasi in 323-Ohranjanje in izboljševanje dediščine podeželja

V okviru izvajanja ukrepov 322 in 323 v letu 2011 Organ upravljanja ugotavlja velik napredek. To pomeni, da smo z aktivnostmi, ki smo jih izvajali v preteklosti, pripomogli k večjemu zanimanju za ta dva ukrepa. Na javna razpisa, ki sta bila odprta zelo kratek čas, je prispelo zelo veliko vlog, na ukrepu 322 je višina zaprosenih sredstev za 245 % presegla višino razpisanih, na ukrepu 323 pa je višina zaprosenih sredstev za 158 % presegla višino razpisanih.

Do konca leta je bilo na ukrepu 322 dodeljenih 80,1 % vseh razpoložljivih sredstev za ta ukrep, izplačanih pa dobrih 26 %. Na ukrepu 323 pa je slika nekoliko slabša, saj je bilo dodeljenih 31,3 % sredstev, izplačanih pa 13,8 %, ob dejstvu, da vloge na javnih razpisih iz leta 2011 do konca leta še niso bile obdelane.

Organ upravljanja ugotavlja, da je bila do konca leta 2011 na ukrepu 322 dodeljena dobra tretjina vseh razpoložljivih sredstev namenjenih za ta ukrep, zato v peti spremembi Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013 predlaga prenos sredstev v višini 3 mio € iz naslova ukrepa 323, ki je, v primerjavi z drugimi ukrepi iz naslova ukrepov tretje osi, najmanj uspešen in bo zato zmanjšanje obsega razpoložljivih sredstev na tem ukrepu najmanj boleče.

V začetku leta 2012 sta bila objavljena dva javna razpisa iz naslova teh dveh ukrepov, kjer se glede na odzive potencialnih vlagateljev po zaprtju javnih razpisov v letu 2011 ravno tako pričakuje zelo velik interes. Do konca leta 2012 je iz naslova ukrepa 322 predviden še en javni

razpis, iz naslova ukrepa 323 pa glede na trenutno stanje ni več predvidenih javnih razpisov v tem programskem obdobju, saj bodo vsa sredstva na ukrepu dodeljena. Sledilo bo samo še izvajanje projektov in izplačila sredstev upravičencem.

Organ upravljanja pa bo kljub uspešnejšemu izvajanju teh dveh ukrepov v minulem letu še naprej spremljal uspešnost izvajanja teh dveh ukrepov in z ozaveščanjem upravičencev, le te spodbujal k čim hitrejšemu zaključevanju projektov in posledično tudi črpanju finančnih sredstev.

2. Izvajanje 4. osi

Pravice do porabe finančnih sredstev so bile posameznim LAS dodeljene glede na naslednje kriterije:

- število prebivalcev območja (znesek na prebivalca),
- površina LAS (znesek na km²),
- št. točk ocene lokalne razvojne strategije, podana v postopku potrjevanja LAS (znesek na točko),
- kot dodaten kriterij se je uporabil indeks razvojne ogroženosti (IRO) (manj razvita območja pridobijo do 15% več sredstev na prebivalca in km² od najbolj razvitih).

Po potrditvi zadnjih načrtov izvedbenih projektov lokalnih akcijskih skupin (ki morajo biti poslani do 31. 10. 2012) in dodelitvi sredstev zanje, se bo izvedel podroben pregled prostih sredstev iz naslova ukrepov LEADER. Za zagotavljanje doseganja deleža ukrepov LEADER v PRP 2007-2013 (3 %), bodo prosta sredstva dana enakovredno na razpolago tistim 10 LAS, ki bodo na 30. 4. 2012 najuspešnejše pri črpanju dodeljenih sredstev. Izhaja se iz predpostavke da bodo te LAS sposobne počrpati tudi dodatno dodeljena sredstva. Odločitev o načinu dodeljevanja dodatnih sredstev je bila sprejeta tudi s strani LAS, v postopku usklajevanja Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi v letih 2011-2013.

OU se zaveda določbe 38. člena 1974/2006/ES in je v ta namen na nivoju posamezne LAS že povzelo ukrepe, s katerimi se ohranja omejitev izplačane podpore za tekoče stroške LAS. V kolikor je ob pregledu zahtevka za podporo tekočim stroškom ugotovljeno, da je meja 20 % glede na izplačila za projekte iz LRS prekoračena, se zahtevek ustavi dokler razmerje ni ponovno vzpostavljeno, torej dokler ni dodatnih izplačil iz naslova projektov. Nato se postopek za izplačilo zahtevka za podporo tekočim stroškom nadaljuje. Razumemo pa, da je meja 20 % najvišja dovoljena meja in da je dejanska meja izplačanih sredstev za tekoče stroške lahko tudi nižja (sedaj 19 %) kar pomeni, da je lahko več sredstev namenjenih podpori projektom.

OU intenzivno preučuje zakonodajne predloge EU za novo finančno perspektivo 2014-2020, tudi s področja ukrepov LEADER. Povzel bo ustrezne ukrepe, da bo prehod med programskima obdobjema za LAS in njihova območja kar se da nemoteč. Eden od instrumentov za to je tudi zamik skrajnega roka za zaključevanje projektov in vlaganje zahtevkov do 30. 6. 2015, ko bo predvidoma že na voljo nov program in nova finančna sredstva.

3. Nacionalna mreža za podeželje

Priporočila EK se v zvezi z Nacionalno mrežo za podeželje nanašajo na OU, ki mora zagotoviti, da ima mreža zadostna sredstva za izpolnitev vseh svojih nalog, kot jih opredeljuje Uredba 1698/2005/ES. Za izpolnitev teh nalog je potrebno zagotavljati učinkovito in dobro delujočo enoto, ki izvaja aktivnosti mreže. EK naproša Organ upravljanja, da pošlje Komisiji akcijski plan dela (letni plan dela za 2012) pred njegovim sprejetjem, tako da ima Komisija možnost, da poda mnenje.

OU je v letu 2011 izvedel naslednje aktivnosti, da je izpolnil priporočila EK:

Z namenom nudenja podpore kvalitetnejšemu in učinkovitejšemu izvajanju aktivnosti mreže smo maja 2011 s sklepom imenovali predstavnike 16-tih različnih organizacij in institucij, ki pokrivajo vsebine podeželja, v Usmerjevalno skupino mreže (US mreže). Na prvi seji se je potrdil Poslovnik za delovanje US mreže, predstavili so se namen in cilji mreže ter pregledali predlogi Letnega plana za leto 2011. Na dopisni seji pa se je končni letni plan tudi potrdil.

V okviru prireditve »Slovensko podeželje po 20 letih samostojnosti in iniciacija podeželskega parlamenta v Sloveniji«, ki jo je organizirala mreža, zanjo Društvo za razvoj slovenskega podeželja, in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dne 7. 12. 2011 je bilo prvo uspešno zasedenje podeželskega parlamenta, ki vzpostavlja aktiven dialog med civilno družbo in državo. Podeželskega parlamenta se je udeležilo okrog 200 predstavnikov nevladnih in vladnih organizacij, številni strokovnjaki s področja razvoja podeželja ter najvišji politični vrh s predsednikom države RS dr. Danilom Türkom. Prireditve je imela velik odmev v medijih, zaključki razprav pa dobro osnovo za pripravo podeželskega parlamenta v letu 2012.

Kot tretji pomemben napredek pa je mreža naredila s pripravo in izdajanjem elektronskih novic mreže – »PRePlet«, ki smo ga z javnim razpisom prenesli na zunanjega izvajalca. Izbrano je bilo Društvo za razvoj slovenskega podeželja, ki pripravlja kakovostnejše novice s področja razvoja podeželja, za tri krat pa se je razširil tudi krog prejemnikov obvestil mreže – iz 307 prejemnikov konec leta 2010 na 927 prejemnikov elektronskih obvestil konec leta 2011. Iz sredstev, ki jih društvo pridobi iz tega projekta, je društvu omogočeno, da lahko zagotavlja novo ustvarjeno delovno mesto za osebo, ki skrbi za pripravo elektronskih novic.

4. Aktivnosti sprotnega spremljanja in vrednotenja/priprava na naknadno vrednotenje

Sledljivost ciljnih kazalnikov je zagotovljena že od začetka programa (vir kazalnika, zakaj se je spreminjal), vsekakor pa bodo tako izhodiščni kot končni kazalniki vključeni v naknadno vrednotenje, vendar trenutno izvajalec zanj še ni izbran.

5.3 UPORABA TEHNIČNE POMOČI

Tehnična pomoč zagotavlja podporo izvajanju PRP 2007–2013. V okviru tehnične pomoči se je financiralo: različne študije in analize, spremljanje napredka programa, aktivnosti informiranja in obveščanja javnosti, kadrovska podpora za izvajanje aktivnosti ter zagotavljanje nadzora nad izvajanjem programa.

Od začetka izvajanja programa do konca leta 2011 je bilo kumulativno počrpanih 6.411.901,97 € (53,4 % razpoložljivih sredstev), od tega 1.763.314,10 € v letu 2011.

Aktivnosti tehnične pomoči so razdeljene na naslednje sklope:

- 1 - aktivnosti Mreže za podeželje z obveščanjem javnosti
- 2 - študije in vrednotenja
- 3 - upravljanje programa
- 4 - informacijski sistemi

1. Aktivnosti Mreže za podeželje z obveščanjem javnosti

Organ upravljanja je izvajal aktivnosti obveščanja in informiranja javnosti preko mreže. Aktivnosti mreže so podrobneje navedene v ločenem podpoglavju 5.3.1.

Za aktivnosti Mreže za podeželje skupaj z obveščanjem smo v letu 2011 porabili 36.215,68 € oziroma 2,05 % vseh sredstev tehnične pomoči v letu 2011.

2. Študije in vrednotenja

Študije in vrednotenja so za izvajanje programa zelo pomembne, saj usmerjajo implementacijo in opozarjajo na morebitne težave. Sofinancirali smo raziskave, strokovne podlage in ocene, ki so jih izvedle izobraževalno-raziskovalne institucije. S pomočjo sredstev EKSRP smo tako v letu 2011 izplačali:

- Naknadno vrednotenje PRP 2004–2006 - 2. del (Oikos, svetovanje za razvoj, d.o.o.);
- Poročilo vmesnega vrednotenja PRP 2007–2013 (Oikos, svetovanje za razvoj, d.o.o.);
- Prvo poročilo o strateškem spremljanju Nacionalnega strateškega načrta razvoja podeželja 2007–2013 (Oikos, svetovanje za razvoj, d.o.o.);
- Priprava podatkov za simulacijo uporabe kriterijev za redefinicijo OMD za kmetijstvo za potrebe dopolnitve poročila za EK (Biotehniška fakulteta);
- Izdelava novega modelnega izračuna za KOP podukrepe (1. del)

V letu 2011 smo izvedli tudi javno naročilo za izbor izvajalca Monitoringa splošno razširjenih vrst ptic za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine za leta 2010, 2011, 2012 in 2013. Izbrano je bilo Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije. V letu 2011 smo prejeli Poročilo za leto 2010 in 2011, izplačilo pa je bilo izvedeno v letu 2012.

Za stroške izdelav različnih študij in vrednotenj smo v letu 2011 izplačali 158.093,28 € oziroma 8,97 % vseh sredstev tehnične pomoči v letu 2011.

3. Upravljanje programa

Na področju upravljanja programa tehnične pomoči so bile izvedene naslednje aktivnosti, ki se nanašajo na:

- opravljena izvedeniška dela v postopkih reševanja pritožb upravičencev in kontrole upravičene dodelitve nepovratnih sredstev ter svetovanja pri vodenju postopkov javnih naročil;
- stroški z izvedbo sej organa upravljanja in nadzornega odbora;
- zamenjava računalniške opreme (monitorji in računalniki).

Za tekoče upravljanje in izvajanje programa se preko projekta tehnične pomoči zaposleni tudi strokovni delavci. Na dan 31. 12. 2011 je bilo 68 zaposlenih na projektu tehnične pomoči, od tega na ARSKTRP 27 in na MKGP 41.

Za aktivnosti upravljanja programa smo v letu 2011 porabili 1.561.997,63 € oziroma 88,58 % vseh sredstev tehnične pomoči. Od tega zneska znašajo sredstva za plače 1.512.850,64 € oziroma 85,80 % vseh sredstev tehnične pomoči v letu 2011.

4. Informacijski sistemi

Na področju informacijskih sistemov smo financirali dostop do računalniške aplikacije GVIN in financirali nakup treh licenc za MS Office Home and Bussiness 2010 za Skupino za spremljanje in analize PRP.

Za aktivnosti informacijskih sistemov smo v letu 2011 porabili 7.007,51 € oziroma 0,40 % vseh sredstev tehnične pomoči v letu 2011.

Preglednica 39: Porabljena javna sredstva za financiranje aktivnosti Tehnične pomoči in Mreže v obdobju 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 (v €).

Vrsta aktivnosti Tehnične pomoči	Tehnična pomoč	Mreža	SKUPAJ
Aktivnosti Mreže za podeželje z obveščanjem javnosti	0	36.215,68	36.215,68
Študije in vrednotenja	158.093,28	0	158.093,28
Upravljanje programa	1.540.402,39	21.595,24	1.561.997,63
Informacijski sistemi	7.007,51	0	7.007,51
SKUPAJ	1.705.503,18	57.810,92	1.763.314,10

Vir: ARSKTRP

5.3.1 Delovanje Nacionalne mreže za podeželje

Nacionalna mreža za podeželje je v letu 2011 nadaljevala s spodbujanjem sodelovanja med posamezniki in organizacijami, ki sodelujejo pri razvoju podeželja. Na ta način smo zagotavljali ustrezno zastopanje interesov podeželja in pretok informacij. Izvajali smo aktivnosti za povezovanje deležnikov, ki si na različnih ravneh prizadevajo za razvoj slovenskega podeželja. Mreža je zlasti skrbela za informiranje deležnikov in zainteresirane javnosti. Zastopala pa je tudi interese članov in članic na mednarodni ravni.

Najpomembnejši napredek in izvedene aktivnosti v letu 2011 so bile:

- imenovanje in delovanje Usmerjevalnega odbora mreže za podeželje,
- iniciacija podeželskega parlamenta in
- posodobitev obvestil mreže.

Pregled po sklopih aktivnosti mreže za podeželje:

KOMUNICIRANJE

Aktivnosti informiranja podeželskega prebivalstva in ostalih organizacijskih struktur na podeželju so se dopolnjevale z aktivnostim Službe za odnose z javnostmi in promocijo MKGP, ki je medijem in javnostim zagotavljala informacije o delu MKGP ter na ta način tudi o dejavnostih, ki se navezujejo na PRP 2007–2013. Splošne informacije je dopolnjevala mreža zlasti z izdajanjem elektronskih novic »PRePlet«. V letu 2011 smo z javnim naročilom predali pripravljanje in izdajanje elektronskih novic zunanjemu izvajalcu. Na ta način se je izboljšala kvaliteta novic in močno razširil krog prejemnikov. V preteklem letu smo izdali oz. financirali tudi več prispevkov v tiskanih medijih, predvsem v Kmečkem glasu.

K obveščanju in informiranju javnosti o aktivnostih PRP 2007–2013 in o možnostih pridobitve sredstev iz EKSRP prispevajo tudi druge organizacije, tako na nacionalni kot lokalni ravni.

Najpomembnejši viri informacij in svetovanj so t.i. INFO točke ARSKTRP, KGZS s svojimi območnimi zavodi, Zavoda za gozdove s svojimi območnimi zavodi. Informacije pa posredujejo tudi Gospodarska zbornica Slovenije, LAS-i, Zavodi za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Zavodi RS za varstvo narave in nevladne organizacije kot npr. Društvo za razvoj slovenskega podeželja.

Učinkovitost obveščanja oz. odzive javnosti smo spremljali z kazalniki:

- število strokovnih gradiv, zgibank in brošur: 2
- število promocijskih aktivnosti (sejmi): 1
- število promocijskih aktivnosti (oglasi in prispevki v tiskanih medijih): 4
- število seminarjev in delavnic: 8

Več o ukrepih, namenjeni zagotavljanju, da je javnost obveščena o programu v poglavju 5.4.

SODELOVANJE IN USPOSABLJANJE

Akterje razvoja podeželja smo na različne načine spodbujali k sodelovanju na medobmočnem in meddržavnem nivoju. Tudi za ta namen deluje baza članov mreže (<http://rkg.gov.si/BMZP/#register>), v kateri je bilo na dan 31. 12. 2011 registriranih 395 članov (konec leta 2010 jih je bilo registriranih 307).

Iz področja sodelovanja in usposabljanja so v letu 2011 potekale naslednje aktivnosti v okviru delovanja OU:

- organiziranje več usklajevanj predlogov sprememb Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi PRP s socialnimi partnerji;
- organiziranje javnih predstavitev javnih razpisov, ki so bile odprte za vso zainteresirano javnost;
- izvedena seja **Usmerjevalne skupine mreže** v obnovljenem večnamenskem domu krajanov v Iški vasi na obrobju Ljubljanskega barja. Na prvi seji Usmerjevalne skupine se je potrdil Poslovnik za delovanje mreže, predstavili so se namen in cilji mreže ter pregledali predlogi Letnega plana za leto 2011. Na dopisni seji pa se je končni letni plan tudi potrdil;
- predstavljen način izvajanja ukrepa Medregijsko in čezmejno sodelovanje v Sloveniji na povabilo LAS MDD in LAS Od Pohorja do Bohorja, ki sta gostila 50 predstavnikov različnih lokalnih akcijskih skupin iz Latvije;
- zakupljen razstavni prostor za živinorejsko razstavo v okviru Mednarodnega kmetijskega živilskega sejma AGRA 2011;
- imenovan član Mreže za podeželje v Fokusno skupino LEADER, ki deluje na izboljšanju lokalnih razvojnih strategij (LRS). Naloga imenovanega člana je predstaviti slovenske izkušnje s področja LRS in v Slovenijo prenesti določene smernice ter priporočila za kvalitetnejši razvoj ukrepov LEADER v prihodnje. Več o vsebini dela fokusne skupine: <http://alturl.com/b7kv5>;
- predstavljeno izvajanje mreže delegaciji Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in upravljanja voda Makedonije;
- Analiziranje izvajanja ukrepov osi 2 iz PRP 2007–2013 z izvedbo ankete med deležniki razvoja podeželja, da nam posredujejo pripombe in predloge v zvezi z izvajanjem ukrepov osi 2 iz PRP 2007–2013. Pripombe je posredovalo 19 različnih organizacij in posameznikov. Pripombe je ministrstvo upoštevalo pri svojem nadaljnjem delu;

- organiziranje prireditev »**Slovensko podeželje po 20 letih samostojnosti in iniciacija podeželskega parlamenta v Sloveniji**«. Prireditve smo organizirali v sodelovanju z Društvom za razvoj slovenskega podeželja dne 7. 12. 2011 na gradu Jable pri Mengšu. Bilo je prvo uspešno zasedenje podeželskega parlamenta, ki vzpostavlja aktiven dialog med civilno družbo in državo. Podeželskega parlamenta se je udeležilo okrog 200 predstavnikov nevladnih in vladnih organizacij, številni strokovnjaki s področja razvoja podeželja, sedanji in bivši kmetijski ministri, številni drugi predstavniki ministrstev ter predstavnik države RS - predsednik države Danilo Türk. Pomemben poudarek v razpravah podeželskega parlamenta je bil, da je takšna oblika dialoga med civilno družbo in državo nujna in da je potrebno spodbuditi povezovanje na podeželju tudi v smeri večje konkurenčnosti. Prireditve je imela velik odmev v medijih, zaključki razprav pa dobro osnovo za pripravo podeželskega parlamenta v letu 2012. Več: <http://skrci.me/48Gzl>

Sodelovanje z Evropsko mrežo za podeželje (EMRP)

Nacionalna mreža za podeželje je članica Evropske mreže za podeželje (EMRP), ki deluje v okviru Evropske komisije in združuje vse nacionalne mreže držav članic.

V okviru EMRP delujeta dva odbora, organizirane pa so tudi redna srečanja nacionalnih mrež.

i. Koordinacijski odbor (*Coordination Committee*):

V letu 2011 sta bili organizirani dve seji, v okviru katerih so bili delegati seznanjeni s predlogom ureditve novega programskega obdobja po letu 2014, poudarek je bil podan tudi potrebam po izboljšanju sedanjega in prihodnjega mreženja nacionalnih mrež ter vrednotenju rezultatov aktivnosti mrež.

V okviru EMRP so delovala in pripravila nekatera zaključna poročila naslednje tematske delavne skupine (*Thematic working groups*):

1. skupina Upoštevanje ozemeljskih posebnosti in potreb v PRP (*Targeting territorial specificities and needs in Rural development programmes*);
2. skupina Kmetijstvo in širša podeželska ekonomija (*Links between agriculture and the wider rural economy*);
3. skupina Javne dobrine in javna pomoč za njihovo zagotavljanje (*Public goods and public intervention*) in
4. skupina Izvajanje politike razvoja podeželja (*Policy delivery mechanisms*).

Poročila in rezultati so objavljeni na spletni strani EMRP: <http://alturl.com/m8ump>

Predstavljena so bila tudi poročila iniciativ nacionalnih mrež za razvoj podeželja. V letu 2011 so delovale naslednje iniciative:

- Iniciativa socialno kmetijstvo;
- Iniciativa na temo gozdarstva;
- Iniciativa spodbujanja podjetništva na podeželju;
- Iniciativa o kratkih oskrbnih verigah;
- Iniciativa o vključevanju posebnih skupin (mladi kmetje) in
- iniciativa o pridobivanju finančnih sredstev za podeželsko ekonomijo.

Poročila se nahajajo na spletni strani EMRP: <http://alturl.com/ga2ft>

ii. LEADER pododbor (LEADER Subcommittee):

V letu 2011 sta bili organizirani dve seji, v okviru katerih so bili udeleženci seznanjeni z ugotovitvami LEADER+ ex post evalvacije in Evropskega računskega sodišča o izvajanju LEADER, poudarek je bil dan pomenu ustreznega izvajanja lokalnih razvojnih strategij in predstavljen je bil predlog novega načina izvajanja pristopa LEADER v novem programskem obdobju.

V okviru delovnih skupin (Focus groups - FG), ki so delovale na področju izboljšanja izvajanja ukrepov LEADER so se pripravila nekatera zaključna poročila. FG 1: Izvajanje principa od spodaj navzgor: odločanje in vključevanje (mainstreaming);

FG 2: Ohranjanje inovativnosti / eksperimentalnega značaja Leader – zaznane težave in dobre prakse;

FG 3: Izvajanje ukrepa sodelovanja, ključne ovire (ozka grla) in rešitve;

FG 4: V letu 2011 pa se je oblikovala nova Fokusna skupina na temo Lokalnih razvojnih strategij.

Rezultati in poročila delavnih skupin LEADER se nahajajo na spletni strani EMRP: <http://alturl.com/b7kv5>

iii. Srečanja nacionalnih mrež za podeželje

V letu 2011 so bila organizirana tri srečanja. Srečanja so bila namenjena: predstavitvi vmesnih ali končnih poročil tematskih iniciativ nacionalnih mrež; pregledu različnih načinov obveščanja in informiranja, ki se ga poslužujejo države članice; ter pripravi orodij za spremljanje in vrednotenje aktivnosti nacionalnih mrež (kako ugotoviti dodano vrednost mreženja).

USPOSABLJANJE

Izobraževanje kmetov o ukrepih 1. in 3. osi PRP 2007–2013 primernih za ekološke kmete je bilo izvedeno predvsem iz razloga, ker ekološki kmetje v RS slabo črpajo sredstva, ki so jim namenjena v okviru 1. osi PRP 2007–2013. V letu 2011 smo zato v sodelovanju z KGZS – Kmetijsko svetovalno službo izvedli štiri izobraževanja o ukrepih 1. in 3. osi PRP za kmete in sicer v Murski Soboti (26 udeležencev), Naklem (34 udeležencev), Mariboru (35 udeležencev) in Lukovici (38 udeležencev) s sledečimi vsebinami:

1. Predstavitev ekološke pridelave in predelave kmetijskih proizvodov
2. Razvoj eko kmetijstva v Sloveniji
3. Predstavitev ukrepov 1. in 3. osi ukrepov PRP:
 - Ukrep 121: Posodabljanje kmetijskih gospodarstev
 - Ukrep 123: Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom
 - Ukrep 132: Sodelovanje kmetijskih proizvajalcev v shemah kakovosti
 - Ukrep 133: Podpora skupinam proizvajalcev pri prodaji zaščitene proizvodov
 - Ukrep 142: Podpore za ustanavljanje in delovanje skupin proizvajalcev
 - Ukrep 311: Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti
4. Predstavitev dobre prakse
5. Razprava

Sodelovanje s KSS je s predstavitvijo ukrepov 1. in 3. osi PRP primernih za ekološke kmete imelo dober rezultat zlasti pri koriščenju ukrepa 132 – povrnitev stroškov sodelovanja v shemah kakovosti.

Delavnice za nove lokalne akcijske skupine (LAS) s podnaslovom "LEADER kot dejavnik razvoja podeželske Evrope" je EMRP v Bruslju organizirala velik vseevropski LEADER dogodek - srečanje in delavnice za nove lokalne akcijske skupine (LAS). Srečanja se je udeležilo

več kot 300 predstavnikov LAS, ministrstev in nacionalnih mrež iz držav članic EU. Iz Slovenije se je srečanja udeležilo 8 predstavnikov LAS.

Mednarodna LEADER konferenca LINC, kar je okrajšava za Leader Inspired Network Community, ki predstavlja iniciativo lokalnih akcijskih skupin in nacionalnih mrež za razvoj podeželja Avstrije, Nemčije, Estonije in Finske. Prva LINC konferenca se je odvila preteklo leto 2010 v Avstriji. Leta 2012 se bo odvijalo v Estoniji, leta 2013 pa na Finskem. Glavna tema tokratne konference, ki se je odvijala v Bad Schandau (Nemčija), je bila izmenjava izkušenj s področja čezmejnih projektov sodelovanja. Udeležba na LINC konferenci je omogočila udeležencem boljši vpogled v aktualno dogajanje na področju izvajanja LEADER ukrepov po Evropi, nove kontakte pa tudi krepitev vezi med udeleženci samimi.

Učinkovitost delovanja Mreže za podeželje glede na indikatorje iz Akcijskega načrta (Priloga 15 PRP 2007–2013)

Indikatorji iz Akcijskega plana Mreže za podeželje:

Indikator	Število	Opomba
Število izdanih publikacij	2	Podeželski parlamenti, Smernice za strokovno utemeljeno gnojenje
Število obiskov internetne strani (spletna stran PRP)	21.050	Google Analytics (stran PRP: http://alturl.com/aeHV5)
Število seminarjev	2	Seja Usmerjevalne skupine mreže, Podeželski parlament
Povprečno število udeležencev na seminarjih	100	Povprečna udeležba na seji Usmerjevalne skupine Mreže in podeželskem parlamentu
Število delavnic	6	Predstavitev JR za ukrep 121 in 122 ter izobraževanje za ekološke kmete
Povprečno število udeležencev na delavnicah	35	Povprečna udeležba na predstavitvah JR
Število članov mreže	395	Na dan 31. 12. 2011
Ocena organizacije dogodkov, kakovosti pripravljenih informacij, svetovanja in animacije (lestvica 1-5)	4,5	Splošna ocena izvedbe seje Usmerjevalne skupine mreže

Indikatorji prikazujejo sicer nizko intenziteto dela v letu 2011, tako sta bili izdani zgolj dve publikaciji in organizirana dva seminarja in šest delavnic. Tudi število obiskov spletne strani se je v primerjavi s preteklimi leti zmanjšalo, razlog za to gre sicer iskati v preoblikovanju spletnih strani javne uprave, zaradi česar se je PRP iz naslovne strani MKGP premaknil na tretjo podstran. Se pa je v tem obdobju povečalo število članov Mreže iz 307 konec leta 2010 na 395 konec leta 2011 (22 % porast). Poročilo o opravljenih aktivnostih Mreže v letu 2011 in porast članov pa na drugi strani kaže na to, da so se v letu 2011 predvsem pripravljali pogoji (prenos obveščanja zunanjemu izvajalcu, iniciacija podeželskega parlamenta, imenovanje usmerjevalne skupine mreže) za konkretne aktivnosti, ki bodo prišle do realizacije v letu 2012 in bodo natančneje opredeljene v letnem izvedbenem planu Mreže za leto 2012.

Preglednica 40: Porabljena javna sredstva za financiranje delovanja in aktivnosti mreže za podeželje (v €)

Vrsta stroškov za nacionalno mrežo za podeželje	Skupaj	Prispevek EKSRP
Za delovanje mreže	21.595,24	16.196,43
Za izvajanje aktivnosti v okviru akcijskega načrta mreže	36.215,68	27.161,76
SKUPAJ	57.810,92	43.358,19

Vir: ARSKTRP

5.4 SPREJETI UKREPI, NAMENJENI ZAGOTAVLJANJU, DA JE JAVNOST OBVEŠČENA O PROGRAMU

Učinkovito obveščanje in informiranje javnosti je pomembno za povečanje splošne ozaveščenosti javnosti in preglednosti delovanja EKSRP ter povečanje zanimanja med potencialnimi upravičenci za koriščenje finančne pomoči, ki jo ponuja. OU obvešča javnost glede možnosti financiranja v okviru PRP 2007-2013 in zagotavlja, da se širšo javnost obvešča s podrobnostmi glede finančnega prispevka EKSRP.

OU je zagotovil, da obvestilo o dodelitvi pomoči upravičence obvešča, da je ukrep financiran iz programa, ki je delno financiran s strani EKSRP.

OU je javnost obveščal o spremembah PRP 2007-2013 in glavnih dosežkih izvajanja programa.

S spletno stranjo, spletnim forumom in INFO točkami smo vsem ciljnim skupinam (upravičencem, strokovnim službam in medijem) ves čas zagotavljali nemoten dostop do vseh informacij in omogočali tekoče odgovarjanje na njihova aktualna vprašanja. Na ta način smo sproti odpravljali nejasnosti v zvezi z možnostmi koriščenja sredstev EU in javnimi razpisi, hkrati pa smo poskušali zagotoviti čim bolj enotno posredovanje informacij.

5.4.1 Spletna stran

Informacije o PRP 2007–2013 in o izvajanju ukrepov so se zbirala in objavljala na spletnih straneh PRP 2007–2013

(http://www.mkgp.gov.si/si/delovna_podrocja/program_razvoja_podezelja_2007_2013/), kjer se nahaja program razvoja podeželja z vsemi spremembami, predstavitev posameznih ukrepov, javni razpisi, predstavitev, publikacije kot tudi forum ARSKTRP kot MKGP z vprašanji in odgovori v povezavi z javnimi razpisi PRP 2007-2013. Stran je v letu 2011 beležila preko 21.050 obiskov (Google Analytics, 31. 1. 2012).

V okviru PRP 2007-2013 delujejo tudi štirje e-naslovi, na katere lahko zainteresirani pošiljajo vprašanja in pobude:

- info.aktrp@gov.si,
- prp.mkgp@gov.si,
- leader.mkgp@gov.si,
- mreza-podezelje.mkgp@gov.si.

5.4.2 Obvestila Mreže za podeželje - PRePlet

Za pripravo in tedensko izdajanje elektronskih novic – PRePlet smo v preteklem letu z javnim naročilom izbrali Društvo za razvoj slovenskega podeželja (DRSP). Na ta način se je izboljšala kvaliteta novic, razširilo se je področje pokrivanje vsebin in okrepilo sodelovanje z deležniki pri zagotavljanju informacij, zlasti z lokalnimi akcijskimi skupinami. Z združitvijo baze članov mreže in prejemnikov novic DRSP pa se je povečalo tudi število prejemnikov s 307 prejemnikov konec leta 2010 na 927 prejemnikov elektronskih obvestil konec leta 2011. Povezava: <http://skrci.me/OLixe>

5.4.3 Forum

Na spletni strani je vsem zainteresiranim na voljo elektronski forum, preko katerega lahko pridobijo odgovore na zastavljena vprašanja s področja PRP 2007-2013.

5.4.4 INFO točke

INFO točke so informacijske pisarne, kjer zainteresirani lahko dobijo najrazličnejše informacije o koriščenju sredstev PRP 2007-2013. Centralna INFO točka je na Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, kjer strokovnjaki odgovarjajo na vprašanja povezana z javnimi razpisi. Seznam vseh INFO točk je objavljen na spletni strani PRP 2007-2013.

5.4.5 Promocija v tiskanih medijih

V tedniku Kmečki glas, ki objavlja prispevke s področja kmetijstva, gozdarstva in razvoja podeželja in z branostjo približno 100.000 ljudi smo objavili tri celostranske prispevke, in sicer 27. 7. 2011 prispevek z naslovom Razvojni utrip Srca Slovenije, 28. 9. 2011 Bogastvo podeželja ob smaragdni poti in 26. 10. 2011 prispevek Politika razvoja podeželja v obdobju 2014–2020. V publikaciji avstrijske mreže za podeželje smo julija 2011 objavili prispevek o izvajanju PRP 2007–2013 in mreže v Sloveniji. Velik odziv v medijih je bil zlasti ob izvedbi podeželskega parlamenta v Sloveniji, ko je več nacionalnih in regionalnih časopisov objavilo prispevke na to temo.

5.4.6 Izdaja publikacij

Izdali smo dve publikaciji. Publikacijo Podeželski parlamenti, ki smo jo brezplačno razdelili udeležencem prireditve »Slovensko podeželje po 20 letih samostojnosti in iniciacija podeželskega parlamenta v Sloveniji«, vsem lokalnim akcijskim skupinam, na voljo je v nekaterih knjižnicah, preostale izvide pa bomo razdelili na naslednjem podeželskem parlamentu. Izdali smo tudi Smernice za strokovno utemeljeno gnojenje, ki smo jo brezplačno razdelili kmetijsko svetovalnim službam, te pa bodo publikacijo razdelile udeležencem različnih usposabljanj za kmete. Del publikacij pa smo razdelili fakultetam in srednjim šolam za namen učnega procesa.

Organ upravljanja je v okviru izvajanja PRP 2007–2013 in ukrepa tehnične pomoči dolžan izvajati tudi promocijo sklada EKSRP. Ena izmed orodij promocije je tudi promocijski material, ki neposredno ali posredno obvešča in informira javnost o pomenu in delovanju EKSRP ter tudi na ta način povečuje zanimanje za koriščenje finančne pomoči, ki jo omenjeni sklad ponuja. Glede na to, da ministrstvo ni razpolagalo z nobenim promocijskim materialom za namen promocije sklada EKSRP, se je izvedlo javno naročilo za ta namen. Promocijski material se rabi predvsem na delavnicah in okroglih mizah, na katerih se razpravlja o vsebini naslednjega programa razvoja podeželja (2014–2020) kot tudi na prireditvah, ki so pomembne za promocijo sklada EKSRP in ukrepov programa razvoja podeželja kot npr. Slovenski podeželski parlament, sejem AGRA 2012, nadzorni odbori PRP. Ves promocijski material bomo lahko uporabili za promocijo tako PRP 2007–2013 kot tudi za bodoči PRP 2014–2020, saj se naziv sklada EKSRP v naslednjem programskem obdobju ne spreminja.

5.4.7 Zbiranje in posredovanje dobrih praks

V okviru Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA 2011 v Gornji Radgoni sta bili dne 20. in 21. 8. 2011 dve predstavitvi ukrepov PRP 2007-2013 s primeri dobrih praks – primer prejemnika sredstev iz ukrepa 311 in prejemnika sredstev – hribovska kmetija na območju z omejitvenimi dejavniki.

Sodelovali smo pri tematski publikaciji Evropske mreže za razvoj podeželja »EAFRD project examples supporting different types of rural development action in EU forests« na temo primerov investicij v gozdarstvo. Posredovani predlog s področja predelave gozdarskih produktov (Kmetija Hribernik) so objavili novembra 2011. Povezava: <http://alturl.com/gciox>

Na željo predstavnikov Evropske komisije smo dne 9. 6. 2011 organizirali ogled dveh primerov dobrih praks v osrednji in jugovzhodni Sloveniji.

Na pobudo Evropske mreže za razvoj podeželja smo za uvrstitev v Bazo projektov Programov razvoja podeželja 2007-2013, ki so sofinancirani iz EKSRP, predlagali za uvrstitev naslednje izvedene projekte: Postavitev sončne elektrarne (ekološka kmetija Košir), Investicija v rabo biomase (kmetija Smogavc), Nakup opreme in strojev za prvo stopnjo predelave lesa (kmetija Hribernik) in Nakup strojev in opreme za posek in spravilo lesa (kmetija Brečko). Sedaj se v bazi nahaja 11 primerov iz Slovenije. Baza projektov se nahaja na naslovu: <http://alturl.com/6x6sz>.

Več primerov dobrih praks je za tuje novinarje in delegacije zlasti iz jugovzhodne Evrope predstavila Služba za živilsko predelovalno industrijo in mednarodno medinstitucionalno sodelovanje, MKGP.

V letu 2011 smo začeli z zbiranjem primerov dobrih praks, ki so jih izbrali na ARSKTRP, v kmetijsko svetovalni službi in na Zavodu za gozdove. Izmed vseh predlogov bomo izbrali najustreznejše in jih objavili v publikaciji, ki bo predstavila dosežke Programa razvoja podeželja in primere dobrih praks, objavljena pa bo v prvi polovici leta 2012.

5.4.8 Informiranje s strani Evropske mreže za podeželje (EMRP)

EMRP je skupaj z nacionalnimi mrežami pripravila posodobitev svojih spletnih strani. Na spletu so tako na voljo podatki o vseh nacionalnih in regionalnih programih razvoja podeželja 2007-2013, predstavljene so posamezne nacionalne mreže, koledar prireditev, publikacije kot sta Newsletter in Rural review. Spletna stran EMRP: http://enrd.ec.europa.eu/en/home-page_en.cfm

6. IZJAVA O USKLAJENOSTI S POLITIKAMI SKUPNOSTI NA PODROČJU PODPORE, VKLJUČNO Z NAVEDBO TEŽAV, KI SO PRI TEM NASTALE, IN UKREPOV ZA NJIHOVO ODPRAVLJANJE

MKGP kot OU za EKSRP skladno s 5. členom Uredbe 1698/2005/ES izjavlja, da je podpora, ki je dodeljena v okviru PRP 2007-2013, skladna z dejavnostmi in politikami Skupnosti. Ta skladnost med drugim vključuje upoštevanje pravil o konkurenci, javnih naročilih, varstvu in izboljšavi okolja ter spoštovanje enakosti spolov in nediskriminacije. Prav tako ta skladnost zajema razmejitvev podpor EKSRP s podporami drugih finančnih instrumentov Skupnosti.

6.1. USKLAJENOST S POLITIKAMI SKUPNOSTI NA PODROČJU PRAVIL O KONKURENCI, JAVNIH NAROČILIH, VARSTVU IN IZBOLJŠAVI OKOLJA TER SPOŠTOVANJA ENAKOSTI SPOLOV IN NEDISKRIMINACIJE

Upoštevanje pravil o konkurenci

V okviru izvajanja PRP 2007-2013 Slovenija upošteva zgornje meje zneskov oziroma stopenj podpor, ki so navedene v Prilogi 1 Uredbe 1698/2005/ES. Zgornje meje zneskov in podpor so opredeljene v okviru vsakega posameznega ukrepa in so upoštevane tudi pri izvajanju javnih razpisov.

A) Za ukrepe, ki se izvajajo po 42. členu Pogodbe o delovanju EU: Dodatnega nacionalnega financiranja iz 88. člena Uredbe 1698/2005/ES kot dopolnila podpori Skupnosti za ukrepe in aktivnosti, ki sodijo v področje uporabe 42. člena Pogodbe o delovanju EU, v Sloveniji ne izvajamo.

B) Za ukrepe in aktivnosti PRP 2007-2013, ki ne spadajo v področje uporabe 42. člena Pogodbe o delovanju EU in predstavljajo javni finančni prispevek Slovenije kot dopolnilo podpore Skupnosti, Slovenija v korist aktivnosti ali ukrepov na podlagi točk (a) (i), (ii) in (b) (ii), (iii) 52. člena Uredbe 1698/2005/ES, uporablja določila Uredbe 1998/2006/ES o pomoči de minimis. Ukrepi pod točko (b) (i) 52. člena Uredbe 1698/2005/ES se izvajajo na podlagi sheme državne pomoči N 172/2009 – Slovenija Razvoj širokopasovnega omrežja v Sloveniji, ki jo je EK potrdila s pismom o odobritvi številka C(2009)8127, z dne 19. 10. 2009.

Za ukrepe na podlagi 28. člena Uredbe 1698/2005/ES so za namen sofinanciranja splošnih stroškov naložb uporabljena določila Uredbe 1998/2006/ES. V primeru sofinanciranja gradnje in nakupa objektov, stroškov nakupa zemljišč in nakupa novih strojev in opreme pa se uporabljajo določbe Uredbe 1628/2006/ES o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri državni regionalni pomoči za naložbe. Regionalna shema državnih pomoči je bila ustrezno priglašena in se v Sloveniji izvaja od 4. 8. 2007 (številka pomoči: XR 144/2007).

S tem ko se na nacionalni ravni podatki o dodeljenih pomočeh po shemah državnih pomoči poročajo Ministrstvu RS za finance oziroma organu, pristojnemu za regionalni razvoj ali upravljavcu regionalne sheme, se zagotavlja transparentnost dodeljevanja tovrstnih podpor in preprečuje izkrivljanje skupnega trga EU.

Upoštevanje pravil o javnih naročilih

Javna naročila se izvajajo v okviru Tehnične pomoči PRP 2007-2013. Pri izvedbi javnih naročil se dosledno upošteva Zakon o javnem naročanju (Ur. l. RS, št. 128/2006, spremembe: Ur. l. RS, št. 16/2008, 19/2010, 18/2011), ki se je nazadnje spremenil v marcu 2011. Z namenom zagotovitve učinkovitega pravnega varstva se natančneje ureja vpogled neizbranega ponudnika v ponudbe, predložene v postopku oddaje javnega naročila. Po oddaji javnega naročila se načelo transparentnosti udejanja v največji možni meri in je celotna dokumentacija o postopku javnega naročanja javna in dostopna vsakomur.

Evropska komisija je sprejela Uredbo št. 1251/2011 z dne 30. novembra 2011 o spremembi direktiv 2004/17/ES, 2004/18/ES in 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede njihovih pragov uporabe za postopke za oddajo naročil (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:319:0043:0044:SL:PDF>), na podlagi katere so bile spremenjene mejne vrednosti, od katerih dalje morajo naročniki obvestila v zvezi z javnimi naročili objaviti v Uradnem listu Evropske unije. Mejne vrednosti se uporabljajo od 1. 1. 2012 in so bile spremenjene, kot sledi v nadaljevanju:

- s 125.000 € na 130.000 €,
- s 193.000 € na 200.000 €,
- s 387.000 € na 400.000 €,
- s 4.845.000 € na 5.000.000 €.

Vlada Republike Slovenije je dne 8. 12. 2011 izdala Uredbo o zelenem javnem naročanju ([Uradni list št. 102/11](#)), ki se je začela uporabljati 13. 3. 2012. Uredba določa predvsem minimalne obvezne okoljske zahteve (t. i. temeljne okoljske zahteve), priporočila za doseganje višjih okoljskih standardov (t. i. dodatne okoljske zahteve), način vključevanja okoljskih zahtev v postopke javnega naročanja in način dokazovanja, da ponudnik oziroma blago, storitev ali gradnja izpolnjuje okoljske zahteve.

Določila Zakona o javnem naročanju so vsebovana tudi v javnih razpisih. Upravičenci, ki se štejejo za naročnike iz 3. člena Zakona o javnem naročanju, morajo naročila blaga in storitev, ki so enaki ali višji od 20.000 € (brez DDV), za gradnje pa 40.000 € (brez DDV) pridobiti primerljive pisne ponudbe najmanj treh med seboj neodvisnih ponudnikov. Prav tako pri izvedbi naložbe ne smejo sodelovati s podjetji ali posamezniki, s katerimi bi zaradi sodelovanja lahko prišlo do konflikta interesov. Ponudbe morajo biti, ob vložitvi zahtevka za izplačilo sredstev, vključene v poročilo tako, da je razvidna odločitev za nakup, povpraševanje, prejete ponudbe in utemeljitev izbora. Izvirniki ponudb morajo biti na voljo za revizijo in pregled na kraju samem. Končni prejemnik mora predložiti sklep o začetku postopka oddaje javnega naročila in ostala bistvena dokazila o izvedenem postopku javnega naročanja ter kopijo ponudbe izbranega izvajalca/dobavitelja s kopijo pogodbe.

Upoštevanje pravil o varstvu in izboljšavi okolja

Pravila o varstvu in izboljšavi okolja so v izvajanje PRP 2007-2013 vgrajena na več različnih ravneh: na ravni upravljanja (t.j. priprave spremembe PRP 2007–2013, nacionalnih predpisov, spremljanja in vrednotenja PRP 2007-2013 - predstavniki okoljskega ministrstva so bili kot člani NO vključeni v pregled vmesne evalvacije PRP 2007–2013) in izvajanja PRP 2007-2013.

Z Ministrstvom za okolje in prostor so v letu 2011 potekala pogosta usklajevanja, predvsem v zvezi s pripravo in sprejemanjem nacionalnih predpisov s področja varovanja okolja, tako tistih, ki imajo lahko vpliv na izvajanje PRP 2007-2013, kot tudi vseh ostalih, ki vplivajo na kmetijstvo. Gre predvsem za predpise s področja varovanja voda, ki med drugim urejajo tudi vnos gnojil in fitofarmacevtskih sredstev. V letu 2011 so takšna usklajevanja potekala v

povezavi s predpisi, ki urejajo gnojenje in uporabo fitofarmacevtskih sredstev na vodovarstvenih območjih ter predpisom, ki ureja izvajanje Nitratne direktive (Direktiva 91/676/EGS) v Sloveniji. Sodelovanje je potekalo tudi na drugih vsebinskih področjih, ki se dotikajo obeh resorjev, npr. na področju ohranjanja biodiverzitete, priprave nacionalnega načrta upravljanja voda za obdobje 2009–2015, ki je sestavni del izvajanja t.i. Okvirne vodne direktive v Sloveniji (Direktiva 2000/60/EC) itd.

Zahteve nacionalne zakonodaje s področja varovanja okolja in narave so upoštevane tudi pri izvajanju javnih razpisov, kar se kaže na več ravneh: pri temeljnih zahtevah javnega razpisa, merilih za izbor, ko gre za upravičene aktivnosti iz člena 16a Uredbe 1698/2005/ES, pa tudi pri finančnih določbah.

- **Temeljne zahteve javnega razpisa:** Za vse naložbe, ki so podprte v okviru PRP 2007–2013, velja, da morajo biti izvedene v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja in narave, kar mora upravičenec do sredstev dokazati s predložitvijo ustrezne dokumentacije.
- **Merila za izbor:** Z merili za izbor želimo spodbujati izvedbo tistih naložb, ki tudi z okoljskega (ne le ekonomskega) vidika izkazujejo večje pozitivne učinke.
- **Višja stopnja javne podpore:** Dodatno so naložbe, ki prispevajo k uresničevanju izbranih prednostnih nalog iz člena 16a Uredbe 1698/2005/ES, deležne višje stopnje javne podpore (+ 10 odstotnih točk). Kot primer navedimo ukrep 123 Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom, v okviru katerega so naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, opredeljenih v Prilogi I k Pogodbi, ki prispevajo k izboljšanju predelave in trženja mlečnih proizvodov, izboljšanju energetske učinkovitosti, predelavi kmetijske/gozdne biomase za obnovljive vire energije, uvedbi proizvodnih tehnik za varčevanje z vodo in vgradnjo naprav za obdelavo odpadnih voda pri predelavi, skladno s 16a. členom Uredbe 1698/2005/ES, upravičene do 10-odstotnih točk višje stopnje podpore glede na stopnjo pomoči, določeno v Prilogi 1 Uredbe 1698/2005/ES.

Spoštovanje enakosti spolov in nediskriminacije

Zakonodaja v RS na temelju 14. člena Ustave RS o enakosti vseh ljudi vsakomur zagotavlja varstvo pred diskriminacijo zaradi katerekoli osebne okoliščine na vseh področjih življenja, tako v javnem kot tudi v zasebnem sektorju. Po Zakonu o uresničevanju načela enakega obravnavanja (ZUNEO; Uradni list RS, št. 50/04, [61/2007](#), [93/2007-UPB1](#)), ki je krovni zakon na področju nediskriminacije, so k oblikovanju in izvajanju nediskriminacijske politike zavezani vsi državni organi, vsak na svojem področju. Pri tem je potrebna integracija načela enakosti, ki predstavlja sistematično vključevanje načela enakosti v vse politike, na vseh stopnjah, kot ga zahtevajo tudi mednarodni in evropski pravni akti. Na področju enakih možnosti se izvaja tudi Zakon o enakih možnostih žensk in moških (ZEMŽM) (Ur.l. RS, št. [59/2002](#), [61/2007](#)-ZUNEO-A).

Pri izvajanju PRP 2007–2013 se spoštovanje enakosti spolov in nediskriminacije udejanja na ravni javnih razpisov, na katere lahko kandidirajo vsi potencialni upravičenci ne glede na spol, narodnost, vero ali katero koli drugo pripadnost oziroma osebno okoliščino. Sredstva torej lahko dobijo vsi, ki izpolnjujejo razpisne pogoje. Ti so objektivno določeni in enaki za vse.

Medtem ko so razpisni pogoji enaki za vse, smo pri točkovanju in izbirnih merilih predvideli »pozitivno diskriminacijo« žensk, s katero želimo spodbuditi uresničevanje načela integracije enakosti spolov in spodbujanje enakih možnosti na podeželju.

6.2 USKLAJEVANJE Z DRUGIMI FINANČNIMI INSTRUMENTI SKUPNOSTI

PRP 2007 – 2013 je izdelan v skladu s Strateškimi smernicami Skupnosti, s čimer je zagotovljeno, da so prednostne naloge države članice skladne s prednostnimi nalogami Skupnosti, zlasti glede ciljev trajnostnega razvoja iz Göteborga in Lizbonske strategije za rast in delovna mesta ter Evropskega načrta za oživitev gospodarstva. Nacionalne prednostne naloge, ki so opredeljene v PRP 2007 – 2013 dopolnjujejo ostale nacionalne in lokalne ukrepe na področju razvoja podeželja.

Politika razvoja podeželja, ki jo uveljavlja PRP 2007 – 2013, v ciljih in instrumentih dopolnjuje in nadgrajuje ukrepe 1. stebra SKP, vendar se podpore PRP 2007 - 2013 tudi jasno ločijo od podpor dodeljenih v okviru 1. stebra.

Skladno s 5. členom Uredbe 1698/2005/ES MKO kot OU za EKSRP z rednimi formalnimi in neformalnimi stiki z organi upravljanja drugih operativnih programov zagotavlja, da so podpore iz PRP 2007–2013 razmejene in usklajene s podporami, ki se dodeljujejo iz drugih evropskih skladov, to je iz obeh strukturnih skladov (Evropskega sklada za regionalni razvoj – ESRR, Evropskega socialnega sklada – ESS), Kohezijskega sklada (KS) in Evropskega sklada za ribištvo (ESR). Čeprav je razmejitev med skladi opredeljena na programski ravni, se ob pripravi kakršnihkoli nacionalnih predpisov opravi medresorsko usklajevanje, s čimer se zagotovi, da so tudi na izvedbeni ravni podpore posameznih skladov medsebojno razmejene. Ko gre za raven izvajanja programa pa se, skladno z Uredbo 1975/2006/ES, ki jo je z letom 2011 nadomestila Uredba 65/2011/ES, v okviru administrativnih pregledov vlog in zahtevkov preverja možnost nepravilnega dvojnega financiranja iz drugih shem Unije ali nacionalnih shem.

Glede na predhodna letna poročila o napredku se razmejitve v letu 2011 niso spremenile.

7. PONOVA UPORABA VRNJENE POMOČI

V Sloveniji so do konca leta 2011 prejemniki sredstev iz naslova PRP 2007-2013 morali vrniti pomoč v višini 1.620.775,42 € sredstev, od tega 1.218.891,05 € evropskih sredstev in 401.884,37 € nacionalnih sredstev.

Preglednica 41: Pregled popravkov/izterjave po ukrepih za leto 2011 ter kumulativno za obdobje od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2011 (v €)

UKREPI	IZTERJAVA v 2011		IZTERJAVA od 2007 - 2011	
	JAVNI IZDATKI	EKSRP	JAVNI IZDATKI	EKSRP
112 Pomoč mladim prevzemnikom kmetij	-29.678,14	-22.375,68	-119.178,87	-89.520,64
113 Zgodnje upokojevanje kmetov	-443,09,09	-332,32	-2.829,66	-2.122,24
121 Posodabljanje kmetijskih gospodarstev	-50,64	-37,97	-32.024,20	-24.018,13
122 Povečanje gospodarske vrednosti gozdov	-49.487,89	-38.240,09	-62.968,54	-48.350,56
131 Izpolnjevanje standardov, temelječih na zakonodaji Skupnosti			-98.525,53	-73.876,16
211 Plačila kmetom zaradi omejenih možnosti na gorsko hribovskih območjih	-137.549,94	-108.276,26	-294.743,13	-236.756,87
212 Plačila kmetom na območjih z omejenimi možnostmi, ki niso hribovsko gorska območja	-33.241,11	-25.421,96	-124.701,66	-99.629,25
214 Kmetijska okoljska plačila	-529.690,45	-423.434,01	-840.934,26	-673.875,60
311 Diverzifikacija v nekmetske dejavnosti	-14,85	-11,14	-15.333,36	-11.500,02
511 Tehnična pomoč			-29.536,21	-22.241,58
Skupna vsota	-780.156,11	-618.129,34	-1.620.775,42	-1.218.891,05

Vir: ARSKTRP

Sredstva dolžniki vračajo na podračun ARSKTRP, odprt posebej za ta namen. Vrnjena sredstva so ponovno razpisana za ukrepe PRP 2007-2013 in sicer do višine razpoložljivih sredstev v programu.

Na dan 31.12.2011 je bilo do prejemnikov sredstev odprtih še 635.462,35 € terjatev (evropskih in nacionalnih sredstev). Od tega obsegajo terjatve iz 2 osi skupaj 67.936,43 € sredstev (52.364,66 € evropskih in 15.571,77 € nacionalnih sredstev). Iz naslova ukrepa 112 dolgujejo prejemniki skupaj 19.054,05 € sredstev (14.154,05 € evropskih in 4.900,00 € nacionalnih sredstev), iz naslova ukrepa 311 skupaj 87.267,87 € sredstev (65.450,90 € evropskih in 21.816,97 € nacionalnih sredstev), iz naslova ukrepa 121 skupaj 113.759,21 € sredstev (85.319,41 € evropskih in 28.439,80 € nacionalnih sredstev) ter iz naslova ukrepa 122 skupaj 347.444,79 € sredstev (259.459,41 € evropskih in 87.985,38 € nacionalnih sredstev).

Gledano s strani Evropske unije, se vsako vračilo upošteva v zahtevkih za plačilo sredstev Republiki Sloveniji in sicer se za vrednost vračil posamezni zahtevek za plačilo zniža. Terjatve se zapirajo s postopkom kompenzacije (to pomeni z bodočimi izplačili) in z izvršbo preko Carinskega urada Celje. Glede na to, da so običajno prejemniki sredstev na 1. in 3. osi drugi, kot pri neposrednih plačilih, je možnost kompenziranja med terjatvijo in bodočim izplačilom manjša, tako da gre večino teh primerov na izvršbo preko Carinskega urada Celje. Na dan 31. 12. 2011 ni bilo primera neizterjanih dajatev. V letu 2011 je prišlo prvič do prijave goljufije evropskemu Uradu za boj proti goljufijam (OLAF - Office européen de lutte antifraude), in sicer na ukrepu

122-Povečanje gospodarske vrednosti gozdov. Iz tega naslova je bilo po podatkih ARSKTRP vrnjenih 44.046,30 € sredstev (od tega EKSRP 34.158,90 €).

Vodja OU
dr. Martina Bavec
v.d. generalne direktorice